

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
โครงการจัดทำและเผยแพร่สื่อการศึกษา
แหล่งการเรียนรู้ชุมชน : กรณีศึกษาข้อมูล
โรงเรียนเก่าและข้อมูลชุมชนจาก 5 หมู่บ้าน
ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี

ความเป็น
AM

ความเป็น
AS

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
โครงการจัดทำและเผยแพร่สื่อการศึกษา
แหล่งการเรียนรู้ชุมชน : กรณีศึกษาข้อมูล
โรงเรียนเก่าและข้อมูลชุมชนจาก 5 หมู่บ้าน
ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี

ความเป็น
AM

ความเป็น
AS

ความเป็นคน

ความเป็นครู 5

คณะบรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย

อาจารย์สุชาติ ทองสีมา

นายสิทธิเดช ไชยทิศสุข

คณะผู้จัดทำ

นิติตันปีที่ 4 สาขาศิลปกรรมศาสตรศึกษา (หลักสูตร 5ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์

น.ส.กนกวรรณ อ้อยสุวรรณ

นายณัฐพงศ์ ศรีภูษา

น.ส.รุ่งทิพย์ แสงเกตุ

น.ส.ศุภาวดี ภูคำ

นายวิศรุต สมณะ

นายอิสระ พัฒนพิมพ์พงศ์

น.ส.อรนุช มีเงิน

นายศุภโชค บุญสร้าง

น.ส.วราพร ภาคธรรม

น.ส.วันดี พุศคุณรักษา

นายปรัชญา วงศ์พจน์

นายธิปติ เพชรสม

นายพิพัฒน์ เสียงขารี

น.ส.ธริษตรี ทังมั่งมี

น.ส.ผจารัตร์ บุญขวัญ

น.ส.ปารัชญ์ ต่อพันธ์

น.ส.วรภัทรา เจียมเจริญ

น.ส. วรัญญา ยะปะดั่ง

น.ส.วันวิษา ไรจน์ทนง

น.ส. วัศราภรณ์ ผอมแก้ว

น.ส. ศรีนทิพย์ ศิลป์ประพันธ์

นายสันติ พยัฆกุล

น.ส. สุธิดา อธิกุล

นายชัยรัตน์ กรุ่มรัมย์

น.ส.ณฏานวรรณ ไชยโย

นายพิษณุ มะโนชัย

นายศราวุธ บัวผัน

น.ส.สุรัชسانی รัตนวรรณ

นิสิตชั้นปีที่ 2 สาขาศิลปกรรมศาสตรศึกษา (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์

นางสาวกัลปนา มงคลรังษี

นางสาวจันทิมา แพนไธสง

นายณฤดล ชัยสิทธิ์

นางสาวทัยมน แก้วโมกุล

นางสาวนวพร ปิยณรงค์โรจน์

นางสาวสาวิตรี หล้าเบญจสะ

นายเทวินทร์ โกศลสาธิต

นายนิธิ บุญนิธิ

นางสาวสุพิชชา ช่างชัยยะ

นางสาวพิมพ์พิศา คงกะพันธ์

นางสาวพัชรกัญย์ สิริรุ่งอนันต์

นางสาวนิชา ปั้นเหน่งเพชร

นางสาวสุธารดี จันทพรหม

นางสาวอาทิตยา แสงใส

นางสาวณัฐนันท์ สุขสำราญ

นางสาวพัชรวัลย์ กาฬสินธุ์

นางสาวกนกวรรณ ไมตรีจิตร

นางสาวจริยาพร อุตรวิเชียร

นางสาวธัญพร เฟื่องวัฒนสินชัย

นางสาวก.ภัทรศรี พรหมรูปสวย

นายวรพงษ์ พิมพ์เสน

นางสาวศศิกร นามสงวน

นางสาวสาวิตรี รุ่งศิริ

นางสาวอชิล อาสาสันติ

นางสาวอัญชิสา ขาวอบทม

นางสาวกฤษมา กันภัย

นางสาวชุตีมา ตีสุตจิต

นายदनัย แสงสิงห์

นางสาวทิตยา ทุมเสน

นายประกาย พยุงวงษ์

นางสาวจิราเจตน์ ศรีชูเน่ม

นางสาวธิดารัตน์ แผงดาวงษ์

นายสิริวัฒน์ มั่นสุข

นางสาวอลิสรา เกษรอังกูร

นางสาวปาริฉัตร ท่าหิน

นางสาวพินชуда ช้อมีชัย

นางสาววรรณพร ศิริอังกฤษ

นางสาวอภิญญา เสียงเจริญ

นางสาวชลธร โสมศิริบุญ

นางสาวเบญจมาศ ชันติวงศ์

นางสาวมาริยา ปันณะกิจการ

นางสาวโกนจา นิสสัย

นายณฤดล เผือกอำไพ

นางสาวประภัสสร เขมะวานิช

นางสาวเมธิตา ธรรมศรี

นายวิฑูร วันโท

นางสาวศุภลดา ขอบคุย

นางสาวสุพิชญา ไกรคงจิตต์

นางสาวอรอนงค์ วงศ์สิทธิ์

นางสาวอุไรวรรณ วงษ์ประดิษฐ์

จำนวนพิมพ์ 1,000 เล่ม

พุทธศักราช 2550

พิมพ์ที่

บริษัท กริดส์ ดีไซน์ แอนด์ คอมมูนิเคชั่น จำกัด

142 ซอยพัฒนาการ 46 ถนนพัฒนาการ แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง กรุงเทพฯ 10250

โทร. 0-2722-7694

สารบัญ

สารจากอธิการบดี	5
ศาสตราจารย์วิรุณ ตั้งเจริญ	
คำนำ	6
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย	
จากมหาวิทยาลัยชุมชน มศว ตรอน ถึงโครงการอนุรักษ์โรงเรียนเก่า	7
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย	
มุมมองที่มีต่อการศึกษาข้อมูลชุมชนของนิสิต	17
อาจารย์สุชาติ ทองสีมา	
ทั้งหมดนี้...มหาวิทยาลัยมีส่วน	25
สิทธิเดช โรหิตะสุข	
การศึกษาข้อมูลชุมชนและโรงเรียนบ้านวังตะเคียน	34
การศึกษาข้อมูลชุมชนและโรงเรียนบ้านแหลมคุณ	44
การศึกษาข้อมูลชุมชนและโรงเรียนบ้านม่อนหินขาว	58
การศึกษาข้อมูลชุมชนและโรงเรียนบ้านห้วยช้าง	66
การศึกษาข้อมูลชุมชนและโรงเรียนบ้านเต่าไห	77
ความรู้สึกลึกของนิสิต	87
ขอขอบคุณ	152
ภาพกิจกรรม	153

สารอภินิหารบดี

ตลอดระยะเวลา 4 ปี ที่ผ่านมา ผมติดตามกระบวนการจัดการศึกษา โครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี หลักสูตร 5 ปี ที่คณะต่างๆ ได้แก่ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ และคณะศิลปกรรมศาสตร์ ได้ร่วมมือกัน ประสานงานกันอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อผลิตบัณฑิตครูมิติใหม่ เพื่อให้ครูมิติใหม่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการปฏิรูปการศึกษา เพื่อการนำไปสู่การพัฒนาเด็กและเยาวชน และส่งผลต่อการสร้างสรรค์สังคมประเทศต่อไป

ผมติดตามกระบวนการสร้างความเข้มแข็งทางสติปัญญา สำนึกในวิชาชีพสำนึกความรับผิดชอบและ จิตอาสาโดยตลอดด้วยความชื่นชม ที่สำคัญ ยังได้มีการรวบรวม เรียบเรียงกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย แล้วจัดพิมพ์เผยแพร่เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อส่งผลต่อกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาต่อไป

สำหรับโครงการจัดทำและเผยแพร่สื่อการศึกษาแหล่งการเรียนรู้ชุมชน : กรณีศึกษาข้อมูลโรงเรียนเก่า และข้อมูลชุมชนจาก 5 หมู่บ้านในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี ถือเป็นโครงการหนึ่งของโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี ฯ คณะศิลปกรรมศาสตร์ ที่เป็นกิจกรรมการลงพื้นที่อย่างมีคุณค่าและมีเป้าหมาย

จึงขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านและผู้เกี่ยวข้องทุกคนมา ณ โอกาสนี้

(ศาสตราจารย์ ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำนำ

คณะศิลปกรรมศาสตร์ได้ออกหนังสือ “ความเป็นคน ความเป็นครู” ติดต่อกันมานับเป็นเล่มที่ 5 แล้ว โดยแต่ละเล่มมีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการศึกษาเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) มาโดยตลอด

สำหรับหนังสือ “ความเป็นคน ความเป็นครู” เล่ม 5 เป็นหนังสือที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการศึกษาตามหลักสูตรการผลิตครูที่เกี่ยวข้องกับวิชาจรรยาบรรณศิลปกรรมศาสตร์ภายใต้ชื่อ โครงการจัดทำและเผยแพร่สื่อการศึกษาแหล่งการเรียนรู้ชุมชน : กรณีศึกษาข้อมูลชุมชนจาก 5 หมู่บ้านในพื้นที่จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยมีโรงเรียน 5 โรงเรียนที่ถูกสั่งปิด ด้วยเหตุที่จำนวนนักเรียนมีจำนวนไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งเอาไว้

การลงพื้นที่ศึกษาโรงเรียนทั้ง 5 โรงเรียน แท้จริงแล้ว มิใช่เพียงแค่การศึกษาชะตากรรมของโรงเรียน ครู และเด็ก ๆ ในพื้นที่ มิใช่เพียงแค่ศึกษาเหตุการณ์ที่ยากจะเกิดขึ้นหรือพบเห็นได้ในกรุงเทพมหานคร ฯลฯ แต่เป็นการลงพื้นที่เพื่อศึกษาเหตุการณ์การปิดโรงเรียนในหลายมิติ ที่เชื่อมโยงกับบริบทชุมชน หรืออาจเลยไปถึงระบบและโครงสร้างของสังคม

สิ่งเหล่านี้ กระบวนการเหล่านี้ คณะศิลปกรรมศาสตร์หวังว่า นิสิตจะได้รับความรู้ ได้รับทราบความจริงที่ไม่เป็นข่าวของโรงเรียน ของครู ของเด็ก อันเป็นพื้นที่ของคนเล็กคนน้อยในชุมชน ซึ่งคณะศิลปกรรมศาสตร์หวังว่า กระบวนการศึกษาเรียนรู้ตามครรลองนี้ จะส่งผลต่อการรับรู้ ต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ ต่อความเป็นคนและความเป็นครูของนิสิตที่จะประกอบอาชีพครูในอนาคตอันใกล้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย)

รองอธิการบดีฝ่ายเครือข่ายการเรียนรู้
รักษาราชการแทนคณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

จากมหาวิทยาลัยชุมชน มศว ตรอน ถึงโครงการอนุรักษ์โรงเรียนเก่า

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย

โครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยชุมชน มศว ตรอน เกิดพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เจริญพระชนมายุ 50 พรรษา และทรงสำเร็จการศึกษาดุษฎีบัณฑิตสาขาพัฒนาศึกษาศาสตร์ 20 ปี : พุทธศักราช 2548 บนเนื้อที่ 969 ไร่ 1 งาน 27 ตารางวา ที่ตำบลน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ นั้น ถือเป็นแนวคิดเชิงยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ไม่ต้องการสร้างสิ่งซ้ำ หรือการผลิตซ้ำแบบวิทยาเขตในอดีต และในปัจจุบันทั้งที่ประสานมิตรและองครักษ์รวมทั้งมหาวิทยาลัยที่เกิดขึ้นใหม่ทั้งหลายของไทยในขณะนี้ นั้นก็หมายความว่า โครงการมหาวิทยาลัยชุมชน มศว ตรอน จะต้องตอบคำถามวิกฤติหลายวิกฤติ ทั้งในระดับปัจเจกชีวิต ระดับชุมชน สังคม ประเทศ และปัญหาของโลก ภายใต้การขับเคลื่อนของระบบเศรษฐกิจทุนนิยมโลกาภิวัตน์ ที่เกิดวิกฤติการแย่งชิงทรัพยากรพลังงานที่ถูกยกระดับเป็นทรัพยากรยุคปัจจุบัน วิกฤติแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ วิกฤติสงครามในยุคล่าอาณานิคมแผนใหม่ วิกฤติช่องว่างทางเศรษฐกิจและความยากจน วิกฤติศีลธรรมภายใต้ลัทธิบริโภคนิยม วิกฤติการจัดการศึกษาที่ตกเป็นเครื่องมือของการพัฒนาที่เบียดเบียน แทนที่จะพัฒนาคนไปสู่วิถีสันติภาพ ประชาธิปไตยที่ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม และธรรมะหรือความดีงาม โดยเฉพาะแนวคิดในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทยตั้งแต่แรกเริ่มนั้น มีพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ที่เริ่มต้นเพื่อการรับราชการ เพื่อช่วยราชการท่ามกลางการคุกคามของลัทธิล่าอาณานิคมตะวันออก ต่อมาการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษากิจขยายเติบโตในขอบเขตทั่วประเทศในช่วงสงครามลัทธิอุดมการณ์ ซึ่งรัฐไทยเลือกที่จะอยู่กับค่ายโลกเสรี จึงสร้างกำลังคนเพื่อสนับสนุนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อีกนัยหนึ่งก็คือส่งเสริมสนับสนุน หรือเป็นรากฐานให้กับเศรษฐกิจของระบบทุนนิยมเป็นตัวตั้ง

ในขณะที่ปัจจุบัน สถาบันอุดมศึกษาโดยภาพรวมก็กำลังต้องกระแสนการปรับตัว การศึกษาในเชิงพาณิชย์ มองการศึกษาเป็นการบริการที่หวังผลเชิงธุรกิจ แข่งขันกันหารายได้ที่มีปรัชญาและจุดหมายแบบธุรกิจเอกชน มองประชาชน ชุมชนเป็นลูกค้า เป็นแหล่งแสวงหารายได้ โดยไม่สามารถเชื่อมโยงการศึกษาเข้ากับปัญหาวิกฤติหรือตอบคำถามภารกิจที่สำคัญของมหาวิทยาลัยในด้านการบริการวิชาการต่อชุมชนหรือสังคม ในความหมายที่ไม่ใช่คิดเอาเองแบบนักวิชาการเลื่อนลอย แต่เป็นการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมจัดการกับชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม

ด้วยเหตุนี้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงสนับสนุนให้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยชุมชน มศว ตรอน เทิดพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เจริญพระชนมายุ 50 พรรษา และทรงสำเร็จการศึกษาดุสิตบัณฑิตสาขาพัฒนาศึกษาศาสตร์ 20 ปี : พุทธศักราช 2548 ขึ้น โดยคาดหวังว่าโครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยชุมชนแห่งนี้ จะเป็นตัวแทนหนึ่งของความพยายามในการแสวงหาทางออกของสถาบันระดับอุดมศึกษา ให้กับสังคมไทยอย่างเป็นรูปธรรมหรือเป็นแรงบันดาลใจ ที่นำไปสู่การพัฒนาขยายเครือข่าย เพื่อนำความเข้มแข็งในทุกๆ ด้านกลับมาสู่ชุมชนและสังคมไทย รวมทั้งก้าวข้ามวิกฤติต่างๆ ที่นับวันจะรุนแรงยิ่งขึ้น

ทั้งนี้โครงการดังกล่าว ได้มีการดำเนินการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับชุมชน การสัมมนาวิชาการ การสร้างฐานข้อมูลชุมชน การทำงานวิจัยทางวัฒนธรรมร่วมกับชุมชนและการนำนิสิตลงพื้นที่จัดกิจกรรมในชุมชนอย่างต่อเนื่อง

1. โครงการสัมมนาวิชาการ เรื่อง มหาวิทยาลัยชุมชน มศว ตรอน : การจัดการศึกษาที่เคารพกฎธรรมชาติ วิถีจริยธรรม ปรัชญาพอเพียง และการจัดการ

ที่เน้นมนุษย์และชุมชนเป็นจุดหมาย เมื่อวันที่ 25-27 พฤศจิกายน 2548 ณ ห้องประชุมเขื่อนสิริกิติ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ โดย ฯพณฯ พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ องคมนตรี เป็นประธานเปิดการสัมมนาและปาฐกถาพิเศษ

2. โครงการสัมมนาระดับชาติเนื่องในวาระครบรอบ 50 ปีวันครู เรื่อง การปฏิรูปการศึกษานรากฐานปรัชญาพอเพียง เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2549 ณ ห้องประชุมชั้น 2 อาคารวิจัยและการศึกษาต่อเนื่องฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดย ฯพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ เป็นประธานเปิดการสัมมนาและปาฐกถาพิเศษ

3. การสัมมนาวิชาการเรื่อง การบริการวิชาการแก่ชุมชนเพื่อชุมชนแข็งแรง เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2549 ณ ห้องประชุมชั้น 2 อาคารวิจัยและการศึกษาต่อเนื่องฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดย คุณไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม เป็นประธานเปิดการสัมมนาและปาฐกถาพิเศษ

4. โครงการสัมมนาวิชาการ เรื่อง มหาวิทยาลัยชุมชน มศว ตรอน : การปฏิรูปการศึกษานรากฐานปรัชญาพอเพียง เมื่อวันที่ 6-8 ธันวาคม 2549 ณ ห้องประชุมเขื่อนสิริกิติ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ โดย ฯพณฯ นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี เป็นประธานเปิดการสัมมนาและปาฐกถาพิเศษ

5. การสัมมนาวิชาการเรื่อง การบริการแก่ชุมชนเพื่อชุมชนแข็งแรง เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2549 ณ ห้องประชุม ชั้น 2 อาคารวิจัยและการศึกษาต่อเนื่อง ฯพณฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยคุณไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม เป็นประธานเปิดการสัมมนาและปาฐกถาพิเศษ

6. โครงการนิทรรศการจิตอาสา ครบรอบ 100 วันอุทกภัย จังหวัดอุตรดิตถ์ วันที่ 1 -10 กันยายน 2549 ประกอบด้วยโครงการย่อย 4 โครงการ

- 6.1 โครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตอาสาสมัครนิสิตโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) เนื่องในวโรกาสเฉลิมฉลองครองราชย์ 60 ปี ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ที่สถานที่จัดตั้งมหาวิทยาลัยชุมชน มศว ตรอน ฯ
  - 6.2 โครงการหน่วยบริการทางการแพทย์เคลื่อนที่บูรณาการ (บก.6) ที่อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์
  - 6.3 โครงการเสริมสร้างจิตสำนึกสาธารณะในนิสิตเพื่อเป็นบัณฑิตในอุดมคติไทย (บก.13) ร่วมกับโครงการพัฒนาการศึกษาในชุมชนและชนบท (บก.15) เพื่อรณรงค์บริจาคหนังสือและสื่อการเรียนเพื่อน้อง 9 โรงเรียนที่อำเภอท่าปลา อำเภอลับแล และอำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ (เฉพาะโครงการนี้ได้รับบริจาค 685,440 บาท)
  - 6.4 โครงการบริจาคหนังสือวิชาการ ผลงานวิจัยหรือหนังสือที่มีคุณภาพ 1 คน 1 เล่ม (หรือมากกว่า) จากคณาจารย์ และฝ่ายสนับสนุนวิชาการเพื่อห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
7. โครงการนำร่อง : ศึกษาเรียนรู้การสร้างข้อมูลชุมชนภาคสนาม เพื่อเป็นแนวทางกำหนดนโยบายการจัดตั้งมหาวิทยาลัยชุมชน มศว ตรอน โดยมีกิจกรรมเป็นกระบวนการ เมื่อวันที่ 5-7 ธันวาคม 2549 ที่บ้านห้วยไผ่ ตำบลบ่อเบี้ย จังหวัดอุตรดิตถ์ โรงเรียน ต.ช.ด. บุญธรรม-บุญพริ้ง ที่บ้านภูต่าง ตำบลบ่อเบี้ย จังหวัดอุตรดิตถ์ และโรงเรียน ต.ช.ด. ยอดโพธิ์ทอง 1

8. โครงการสัมมนาวิชาการ เรื่อง มหาวิทยาลัยชุมชน มศว ตรอน : การปฏิรูปการศึกษาบนรากฐานปรัชญาพอเพียง เมื่อวันที่ 6-8 ธันวาคม 2549 ณ ห้องประชุมเขื่อนสิริกิติ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ โดย ฯพณฯ นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี เป็นประธานเปิดการสัมมนาและปาฐกถาพิเศษ

9. โครงการจัดทำฐานข้อมูลชุมชน 9 ตำบล รอบพื้นที่โครงการจัดตั้ง มหาวิทยาลัยชุมชน มศว ตรอนฯ (มกราคม 2550 - กันยายน 2550) รวม 4 ระยะ งบประมาณ 450,000 บาท (สี่แสนห้าหมื่นบาทถ้วน)

10. โครงการจัดทำฐานข้อมูลทางวัฒนธรรมเครือข่ายในพื้นที่ มศว ตรอน และ มศว นาแห้ว : กรณีศึกษาวัดหลวงป่ายาง ตำบลน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ (มกราคม 2550 - กันยายน 2550) รวม 4 ระยะ งบประมาณ 400,000 บาท (สี่แสนบาทถ้วน)

11. โครงการเพิ่มพื้นที่สีเขียวเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช และ 75 พรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ (เมษายน 2550 - กันยายน 2550) งบประมาณ 350,000 บาท (สามแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)

12. โครงการสัมมนาผู้บริหารทางการศึกษาในพื้นที่จังหวัดอุตรดิตถ์ : การสร้างฐานข้อมูลชุมชนเพื่อสร้างแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต (เมษายน 2550 - กันยายน 2550) งบประมาณ 350,000 บาท (สามแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)

13. โครงการสัมมนานุเคราะห์ผู้สอนในระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนในพื้นที่เพื่อสร้างเครือข่ายจังหวัดอุตรดิตถ์ (เมษายน 2550 - กันยายน 2550) งบประมาณ 504,612 บาท (ห้าแสนสี่พันหกร้อยสิบสองบาทถ้วน)

นอกจากนี้ยังมีโครงการย่อย และโครงการใหม่ในปีงบประมาณ 2551 ตามมาอีกหลายโครงการอย่างไรก็ตาม ท่ามกลางกระบวนการสร้างความเข้าใจ การทำกิจกรรมในพื้นที่ตั้งแต่แรกเริ่ม คณะกรรมการโครงการการจัดตั้งมหาวิทยาลัย ชุมชน มศว ตรอนก็ได้รับทราบข้อมูลจากพื้นที่ว่า ได้มีการยุบโรงเรียนตามเกณฑ์ ที่ทางการกำหนด เช่น มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่าเกณฑ์ที่กำหนด จึงยุบโรงเรียนแห่ง หนึ่งให้ ไปรวมกับโรงเรียนอีกแห่งหนึ่ง เพื่อลดค่าใช้จ่ายหรืองบประมาณแผ่นดินโดย มิได้ให้ความสำคัญต่อมิติอื่นๆ เช่นความเดือดร้อนของพ่อ แม่ ผู้ปกครอง ความรู้สึกของผู้คนที่จบจากโรงเรียนที่ถูกยุบ ความรู้สึกของชุมชนที่ผูกพันกับ โรงเรียน ฯลฯ

เหล่านี้จึงเป็นที่มาที่ทำให้เกิดแนวคิดโครงการอนุรักษ์โรงเรียนเก่าจำนวน 27 โรงเรียนเกิดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

- เพื่อเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เจริญพระชนมายุ 50 พรรษา และทรงสำเร็จการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาพัฒนา ศึกษาศาสตร์ ครบ 20 ปี ในปีพุทธศักราช 2548

- เพื่อสนับสนุนโครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยชุมชน มศว ตรอน จังหวัด อุดรดิตต์ ที่ยังเป็นประโยชน์ต่อชุมชน และการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน

- เพื่ออนุรักษ์โรงเรียนเก่า ที่เป็นสัญลักษณ์ของความผูกพันทางจิตใจระหว่าง สถาบันการศึกษากับชุมชน

- เพื่อเป็นโครงการต้นแบบทางกายภาพที่เคารพวัฒนธรรมชุมชนและสะท้อน หลักคิดการอนุรักษ์โรงเรียนเก่าในมิติใหม่อย่างบูรณาการ

เป้าหมายของโครงการอนุรักษ์โรงเรียนเก่า

จำนวนโรงเรียนโครงการอนุรักษ์โรงเรียนเก่าที่ถูกยุบเพราะนักเรียนมีจำนวนไม่ถึงเกณฑ์ ในเขตการศึกษา 1 และ 2 จังหวัดอุดรดิตถ์ รวม 27 โรงเรียน จังหวัดอุดรดิตถ์ ได้แก่

1. โรงเรียนบ้านหาดสารส้ม อำเภอเมือง
2. โรงเรียนบ้านนาตารอด อำเภอเมือง
3. โรงเรียนบ้านเด่นกระต่าย อำเภอเมือง
4. โรงเรียนบ้านหนองหมู อำเภอเมือง
5. โรงเรียนวัดทองเหลือ อำเภอเมือง
6. โรงเรียนวัดปากฝาง อำเภอเมือง
7. โรงเรียนบ้านน้ำไผ่ อำเภอเมือง
8. โรงเรียนวัดผาจักร อำเภอเมือง
9. โรงเรียนบ้านห้วยพิกุลทอง อำเภอตรอน
10. โรงเรียนบ้านวังตอ อำเภอพิชัย
11. โรงเรียนวัดหาดกำแพง อำเภอพิชัย
12. โรงเรียนบ้านหนองพุทธา อำเภอพิชัย
13. โรงเรียนบ้านท่าสัก อำเภอพิชัย
14. โรงเรียนเต่าไผ่ อำเภอพิชัย
15. โรงเรียนบ้านห้วยช้าง อำเภอลับแล
16. โรงเรียนบ้านวังตะเคียน อำเภอทองแสนขัน
17. โรงเรียนบ้านน้ำหมื่นน้อย อำเภอทองแสนขัน
18. โรงเรียนบ้านแหลมคุณ อำเภอทองแสนขัน

19. โรงเรียนบ้านเพี้ย อำเภอน้ำป่าด
20. โรงเรียนไทยเสรีอุตสาหกรรม อำเภอน้ำป่าด
21. โรงเรียนบ้านห้วยเตือ อำเภอน้ำป่าด
22. โรงเรียนบ้านคันทุ้ง อำเภอน้ำป่าด
23. โรงเรียนวัดศรีสะอาดโพธิ์ชัย อำเภอน้ำป่าด
24. โรงเรียนบ้านห้วยทุ้ง อำเภอปากท่า
25. โรงเรียนบ้านผาเต่า อำเภอท่าปลา
26. โรงเรียนบ้านหนองไม้ อำเภอท่าปลา
27. โรงเรียนบ้านแดนทอง อำเภอท่าปลา

ทั้ง 27 โรงเรียน แนวคิดของโครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยชุมชน มศว ตรอน ก็เป็นไปตามวัตถุประสงค์

โดยโรงเรียนจำนวนหนึ่ง ชุมชนกับมหาวิทยาลัยร่วมมือกันฟื้นฟูดูแล และอนุรักษ์ เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ในชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ ตาม ความเห็นของชุมชน

ส่วนโรงเรียนอีกจำนวนหนึ่ง ที่หากชุมชนประสงค์จะมอบให้มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ โครงการมหาวิทยาลัยชุมชน มศว ตรอน ทางมหาวิทยาลัยก็ จะจัดตั้งงบประมาณเพื่อถอดชิ้นส่วนเดิมมาประกอบใหม่ ซ่อมแซม ปรับปรุงใหม่ โดยรักษารูปลักษณ์เดิมไว้ให้มากที่สุด แล้วพัฒนาเป็นอาคารห้องประชุม อาคาร สัมมนา อาคารหอสมุดชุมชน อาคารกิจกรรมพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน ฯลฯ โดยจะตั้งชื่ออาคารตามชื่อของโรงเรียนเดิมเพื่อเป็นการให้เกียรติ และให้ความเคารพ ในประวัติศาสตร์ของอาคารแต่ละอาคาร เช่น หากโรงเรียนบ้านห้วยช้าง อำเภ

ลับแล ประสงค์มอบอาคารให้มหาวิทยาลัย เมื่อมหาวิทยาลัยถอยถร้อและนำมา
ซ่อมแซม ปรับปรุงใหม่ เพื่อใช้เป็นอาคารสัมมนา

เราก็ตั้งชื่ออาคารว่า อาคารสัมมนาโรงเรียนบ้านห้วยช้าง ทั้งนี้ไม่เพียง
แต่เท่านั้น มหาวิทยาลัยจะดำเนินการสืบค้นประวัติความเป็นมา ผู้คนที่จบการศึกษา
ครูอาจารย์ทั้งที่เสียชีวิต ทั้งที่มีชีวิตอยู่ที่เคยสอนโรงเรียนนี้ กิจกรรมที่มีความหมาย
แก่ชุมชน ฯลฯ เพื่อให้คนรุ่นหลังหรือคนที่เข้ามาใช้อาคารนี้ ไม่มองอาคารแต่
เพียงวัตถุ แต่จะมองเข้าไปถึงชีวิต ผู้คน ประวัติศาสตร์ คุณูปการที่มีต่อชุมชน ฯลฯ

เหล่านี้คือเจตนาของโครงการอนุรักษ์โรงเรียนเก่าที่ยังต้องผ่านกระบวนการ
แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ศึกษาข้อมูล สร้างความเข้าใจ เพื่อให้โครงการ
ดังกล่าวบรรลุจุดหมายตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

กล่าวโดยสรุป แม้ในวันที่ (29 สิงหาคม 2550) เราจะทราบข้อมูลว่า
หลายโรงเรียนได้ถอยถร้อขายไปแล้ว หลายโรงเรียนได้พัฒนาไปใช้ในวัตถุประสงค์ใหม่
หลายโรงเรียนมีการทวนกลับมาเปิดสอนอีกครั้ง หลายโรงเรียนถูกปล่อยทิ้งร้าง

แต่เราก็หวังว่า หากชุมชนเข้าใจเจตนารมณ์ของโครงการอนุรักษ์โรงเรียน
เก่า อย่างน้อยก็น่าจะมีชุมชนบางชุมชน พร้อมจะร่วมมือกับโครงการนี้ เพื่อการ
เคารพชุมชน เพื่ออธิบายคุณค่าของโรงเรียนในชุมชน เพื่อยังประโยชน์ต่อชุมชน
และมหาวิทยาลัยชุมชน มศว ตรอน ในระยะยาว

มุมมองที่มีต่อการศึกษาคอมพิวเตอร์ ของนิสิต

อาจารย์สุชาติ ทองสีมา

ช่วงวันที่ 9 -11 สิงหาคม 2550 นิสิตชั้นปีที่ 2 - ชั้นปีที่ 4 รวบรวม 400 กว่าคน จากหลากหลายสาขาวิชาของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้เดินทางไปยังจังหวัดอุดรธานี เพื่อร่วมโครงการปลูกจิตสำนึกสาธารณะในนิสิต ด้วยกิจกรรมบูรณาการ ๖ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาสำนึกสาธารณะของ นิสิต ในรายวิชาการยบายรณศิลปกรรมศาสตร์

กิจกรรมในโครงการนี้มีหลากหลายรูปแบบ นิสิตแต่ละสาขาวิชาจะมีภารกิจที่ต้องปฏิบัติแตกต่างกันออกไป ซึ่งจำแนกตามศักยภาพ และบุคลิกภาพเฉพาะตัวของนิสิตแต่ละสาขาวิชา ซึ่งทางคณาจารย์คาดหวังว่าการลงมือปฏิบัติงานเพื่อชุมชนเพื่อสาธารณะชนจะทำให้นิสิตเกิดการเรียนรู้และพัฒนาทางด้านจรรยาบรรณและสำนึกสาธารณะ สำหรับรายละเอียดของลักษณะกิจกรรมในครั้งนี้นำประกอบด้วย นิสิตสาขาวิชาศิลปะการแสดง นาฏศิลป์ ออกแบบแฟชั่น ออกแบบเครื่องประดับ ออกแบบผลิตภัณฑ์ ดุริยางคศาสตร์ มีกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติคือการปลูกป่าในพื้นที่จะมีการจัดตั้ง มศว ตรอน นิสิตสาขาวิชาออกแบบสื่อสารซึ่งมีความสามารถทางด้าน การถ่ายภาพ ได้รับการมอบหมายให้ทำกิจกรรมเดินป่าและถ่ายภาพพันธุ์พืชที่ขึ้นอยู่ในพื้นที่ มศว ตรอน เพื่อนำมาศึกษาสภาพทางพันธุศาสตร์ของพืชที่ขึ้นอยู่ในพื้นที่ฯ สาขาวิชาศิลปจินตทัศน์ซึ่งเหล่านิสิตเต็มไปด้วยพลังกำลังได้รับการมอบหมายให้เรียนรู้การสร้างฝายแฉ้วซึ่งเป็นฝายชั่วคราวที่ช่วยกักเก็บและชะลอการไหลบ่าของต้นน้ำด้านสาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย นิสิตวิชาชีพครูดนตรี ครู

การแสดง และครูศิลปะ ได้รับการมอบหมายให้ลงศึกษาข้อมูลชุมชน ภายใต้โครงการจัดทำและเผยแพร่สื่อการศึกษาแหล่งเรียนรู้ชุมชน : กรณีศึกษาข้อมูลโรงเรียนเก่า และข้อมูลชุมชนจาก 5 หมู่บ้าน ในพื้นที่จังหวัดอุดรดิตถ์

ชุมชนที่นิสิตสาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ศึกษาลงพื้นที่ไปศึกษาในครั้งนี้ ประกอบไปด้วย หมู่บ้านห้วยซ่าง หมู่บ้านแหลมคูน หมู่บ้านม่อนหินขาว หมู่บ้านวังตะเคียน และหมู่บ้านเต่าไห ในจังหวัดอุดรดิตถ์ เหตุที่ต้องลงไปศึกษาในพื้นที่ดังกล่าวเพราะในพื้นที่ทั้ง 5 หมู่บ้านนี้ แต่ละหมู่บ้านมีโรงเรียนซึ่งมีสภาพที่รกร้าง ไม่มีการเรียนการสอน ไม่มีครู - นักเรียนตั้งอยู่ เหตุเนื่องจากเมื่อสภาพสังคมเปลี่ยนไปนักเรียนในหมู่บ้านนิยมเดินทางไปเรียนในเมืองมากขึ้น จนโรงเรียนในหมู่บ้านเหลือนักเรียนจำนวนน้อยหรือบางแห่งไม่เหลือนักเรียนอยู่เลย เมื่อโรงเรียนตกอยู่ในสภาพดังกล่าวประกอบกับทางจังหวัดทราบข่าวการก่อตั้งมหาวิทยาลัยชุมชน มศว ที่ อำเภอดรอน ซึ่งมีปรัชญาการเรียนการสอน การดำเนินงานที่แตกต่างจากมหาวิทยาลัยทั่วไป จึงได้ทำการยกอาคารเรียนของโรงเรียนที่รกร้างจาก 5 หมู่บ้านดังกล่าวไว้ให้แก่มหาวิทยาลัยฯ เพื่อจะได้นำไปใช้เป็นอาคารอำนวยการ อาคารเอนกประสงค์ และนำไปใช้ประโยชน์อื่นๆ แทนการปล่อยให้อาคารรกร้างผุพังตามกาลเวลาแน่นอนว่าเมื่อนำอาคารเรียน(ซึ่งสร้างจากไม้)เหล่านี้ซึ่งมีสภาพความสมบูรณ์ที่แตกต่างกันไปใช้ในพื้นที่ มศว ที่อำเภอดรอน ต้องมีการรื้อถอน ขนย้าย ซ่อมแซม และประกอบขึ้นมาใหม่ พื้นที่ที่เป็นโรงเรียนร้างเดิมเมื่อไม่มีอาคารตั้งอยู่ก็จะถูกกาล

เวลาลบเลือนทั้งลักษณะทางกายภาพและความทรงจำของคนในชุมชน สภาพโรงเรียนเหล่านี้ แม้จะมีขนาดไม่ใหญ่นัก แต่ก็ผูกพันอยู่กับชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ ณ ช่วงเวลาหนึ่ง และเป็นประวัติศาสตร์ของชุมชนด้วย เป็นที่น่าเสียดายหากจะปล่อยให้เวลาลบเลือนทุกอย่างหมดสิ้น ทางมหาวิทยาลัยจึงมีแนวคิดที่จะรักษาข้อมูลส่วนนี้ไว้เพื่อเป็นเกียรติประวัติแก่โรงเรียน แก่ชุมชน และยังอาจใช้เป็นกรณีศึกษาสำหรับการบริหารจัดการด้านการศึกษาของท้องถิ่นอื่นๆ ได้อีกด้วย ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่มาของโครงการศึกษาข้อมูลชุมชนและข้อมูลโรงเรียนดังกล่าว

เหตุที่ทางคณาจารย์ได้คัดเลือกให้นิสิตสาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ศึกษาซึ่งเป็นนิสิตวิชาชีพครูลงมือเก็บข้อมูลในส่วนนี้สืบเนื่องจาก ประการหนึ่งนิสิตเหล่านี้เป็นนิสิตวิชาชีพครู ซึ่งแน่นอนว่านอกเหนือจากความรู้ในศาสตร์เฉพาะที่ตนสอนแล้ว ต้องมีความรู้เกี่ยวกับโรงเรียน สภาพโรงเรียน สภาพบริบทสังคม ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาทางด้านการศึกษา ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมามีอยู่ในกิจกรรมนี้ อีกประการหนึ่งคือนิสิตกลุ่มนี้บางส่วนมีประสบการณ์ด้านการลงพื้นที่ศึกษาข้อมูลชุมชนในลักษณะนี้อยู่บ้างพอสมควรจากการลงมือทำกิจกรรมลักษณะนี้ในครั้งก่อนๆ นิสิตที่ลงศึกษาข้อมูลฯ ในครั้งนี้ประกอบด้วยนิสิตสาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ศึกษา ชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 2 โดยนิสิตชั้นปีที่ 4 ซึ่งเคยมีประสบการณ์มากกว่าทำหน้าที่เป็นที่เลี้ยง นิสิตชั้นปี 2 ซึ่งเยาว์กว่าจะได้เรียนรู้จากรุ่นพี่ที่อยู่ใกล้เคียงกัน ซึ่งการเรียนรู้ลักษณะนี้ บางครั้งมีประสิทธิผลมากกว่าการเรียนรู้จากอาจารย์อาวุโสที่

ทรงคุณวุฒิด้วยซ้ำ แน่แน่นอนว่าแม้นิสัยบางส่วนจะมีประสบการณ์การทำงานลักษณะนี้มาบ้าง แต่ก็ไม่ใช่มืออาชีพที่มีความชำนาญการแต่อย่างใด การเก็บข้อมูลบางครั้งมีรายละเอียดเล็กๆ น้อยๆ ที่ตกหล่น หลงลืมไปบ้าง จากการที่ได้เฝ้าสังเกตการณ์ขอนำมาประมวลและเสนอแนะเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการทำงานของนิสิตและบุคคลอื่นผู้สนใจต่อไปในอนาคต

ประการแรกเลยคือเรื่องของการหาแหล่งข้อมูล โดยในการลงศึกษาข้อมูลชุมชนครั้งนี้ทางผู้จัดฯ ไม่ได้เตรียมรายชื่อบุคคลที่จะให้นิสิตไปสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า ปล่อยให้ให้นิสิตเดินทางเข้าไปในหมู่บ้านด้วยตนเอง (ซึ่งแน่ใจแล้วว่าชุมชนดังกล่าวมีความปลอดภัย) นิสิตจึงไม่รู้ว่าจะพูดคุยกับใครและเริ่มต้นที่ไหน ปัญหานี้อาจแก้ได้โดยหากนิสิต นึกถึงหลักความเป็นจริง และถามตัวเองว่าข้อมูลที่นิสิตต้องการคือข้อมูลประเภทไหน ข้อมูลอะไรบ้าง ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร อาชีพ รายได้ ความสัมพันธ์ กิจกรรมในชุมชน การเมือง การปกครองประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่น ฯลฯ ใครเป็น ผู้ที่มีข้อมูลเหล่านี้ แน่แน่นอนคำตอบคือผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่อยู่ของผู้นำชุมชนถามใครในหมู่บ้าน(ชนบท) ก็ต้องรู้จัก หากตัวผู้นำ ไม่อยู่ ผู้นำในระดับรองๆ มา เช่น ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ก็สามารถให้คำแนะนำได้เช่นกัน เราอาจเริ่มต้นจาก ตัวผู้นำชุมชน แล้วหากต้องการข้อมูลในเชิงลึก เช่น ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ท้องถิ่น ข้อมูลการก่อตั้งโรงเรียน ประวัติ

โรงเรียน ฯลฯ ผู้นำชุมชนอาจแนะนำเราไปหาบุคคลอื่น ๆ ที่เป็นแหล่งข้อมูลเรื่องพวกนี้ เช่น ผู้เฒ่า ผู้แก่ ผู้ใหญ่ในหมู่บ้านหรือครูเกษียณ เป็นต้น

เมื่อเรารู้แหล่งข้อมูลแล้วขั้นถัดไปเป็นการเก็บข้อมูล แน่แน่นอนว่าการเก็บข้อมูลเชิงลึกลักษณะนี้วิธีการที่สะดวกที่สุดคือวิธีสัมภาษณ์ ซึ่งนิสิตควรมีการเตรียมโครงสร้างคำถามไว้ล่วงหน้าว่าจะถามเรื่องอะไร อยากรู้เรื่องอะไร บางครั้งแหล่งข้อมูลที่เป็นชาวบ้านไม่ไว้ใจหรือไม่สะดวกใจกับคนแปลกหน้า อาจต้องใช้เวลาทำความเข้าใจคุ้นเคยสักระยะ ถามไถ่สารทุกข์สุขดิบ ดินฟ้าอากาศไปก่อน จนมีความคุ้นเคยแล้วจึงเริ่มคำถาม แหล่งข้อมูลที่เป็นเด็กเป็นชาวบ้าน ควรหลีกเลี่ยงคำถาม ยากซับซ้อน ใช้ศัพท์วิชาการ หลีกเลี่ยงการคาดคั้นคำตอบหากแหล่งข้อมูลไม่สามารถตอบได้ หลีกเลี่ยงการรุมถาม เช่นใน บางครั้งพบว่านิสิต 5-6 คนรุมถามเด็กอายุ 12-13 ขวบคนเดียว ทำให้ผู้ตอบอึดอัด หลีกเลี่ยงการถามเป็นระยะเวลาสั้น ๆ เพราะผู้ถูกถามจะเบื่อและเริ่มพูดจาวกวนทั้งนี้คำว่า "นาน" ของผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคนอาจไม่เท่ากัน เด็กอาจมีสมาธิสั้นกว่าผู้ใหญ่ นิสิตที่เป็นผู้สัมภาษณ์ควรสังเกตอารมณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์ด้วย หากผู้ถามมีประสบการณ์มากพอในบางครั้งอาจมีคำถามเสริมที่ไม่ได้ตั้งไว้ล่วงหน้าหากพบประเด็นใหม่ ๆ น่าสนใจ หรือบางคำถามอาจจำเป็นต้องตัดทิ้งถ้าคิดว่าอาจไม่ได้คำตอบหรือคำถามไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ ณ เวลานั้น

บางครั้งพบข้อผิดพลาดเล็กๆน้อยๆในการเก็บข้อมูล เช่น พบว่านิสิต บางกลุ่มเก็บข้อมูลชุมชน - โรงเรียนมาอย่างละเอียด แต่ลืมว่าผู้ให้แหล่งข้อมูลเป็นใคร ชื่ออะไร สถานภาพเป็นอย่างไร นอกจากนี้ยังมีตัวแปรแทรกซ้อนอื่นๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ระหว่างการเก็บข้อมูล ทำให้การเก็บข้อมูลไม่ราบรื่น เช่น ในครั้งนี้พบว่า บางกลุ่มที่ไปเก็บข้อมูล ระหว่างที่กำลังสัมภาษณ์สาระหลักอยู่นั้น แหล่งข้อมูล ขวนคุยเรื่องการเมือง จากนั้นบรรยากาศในการสัมภาษณ์ก็เปลี่ยนไป หรือบางครั้ง ไปสัมภาษณ์แล้วเนื้อหาบางส่วนพาดพิงถึงผลประโยชน์ของแหล่งข้อมูลจนเกิดเป็น ประเด็นใหม่ขึ้นมา ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับสาระที่นิสิตต้องการรู้ เป็นต้น

สำหรับการศึกษาข้อมูลชุมชนในครั้งนี้ถือได้ว่าเป็นแบบฝึกหัดใหม่สำหรับนิสิต นิสิตได้ลงปฏิบัติกิจกรรมในแหล่งที่นิสิตไม่คุ้นเคยในสถานการณ์ที่ไม่ได้มีการ “จัดการ” วัลล่วงหน้าเหมือนที่เคยผ่านมา นิสิตได้เรียนรู้การทำงานร่วมกันระหว่าง กลุ่มต่างๆ ทั้งดนตรี ศิลปะการแสดงและทัศนศิลป์ นิสิตได้ทำงานร่วมกันระหว่าง ชั้นปี นิสิตรุ่นน้องได้ศึกษาจากนิสิตรุ่นพี่ นิสิตรุ่นพี่ได้ประพุดติตนเป็นตัวอย่างและ ช่วยเหลือคำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่รุ่นน้อง ข้อมูลที่หามาได้แม้ว่าหากเป็นการดำเนินการประสานงานในระดับหน่วยงาน(มหาวิทยาลัย-จังหวัด) อาจหามาได้โดยไม่ยากนัก แต่หากเป็นการดำเนินการของนิสิตเองกลับได้ประโยชน์มากกว่า เพราะนอกจากจะได้เรียนรู้ระเบียบวิธีการทำงานวิจัยในระดับพื้นฐานที่เหมาะสมกับระดับการศึกษาของนิสิตแล้ว ยังได้เรียนรู้การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ได้สัมผัสประสบการณ์ตรง

ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู ได้พบสภาพที่เป็นจริงของวงการศึกษานในสังคม นิสิตจำนวนมากเป็นนิสิตในเมืองได้เรียนรู้สภาพการศึกษาในระดับท้องถิ่น นิสิตต่างพื้นที่ได้เรียนรู้สภาพการจัดการศึกษาของพื้นที่อื่นๆ ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสภาพการศึกษาในท้องถิ่นของตนเอง เมื่อนิสิตออกไปประกอบวิชาชีพครูหลังจากสำเร็จการศึกษาได้

ทั้งหมดนี้... มหาวิทยาลัยมีส่วน

สิทธิเดช โรหิตะสุข

เมื่อวันที่ 5-6 กรกฎาคม 2550 ที่ผ่านมาไม่นานนี้ ผมได้เดินทางไปอำเภอคลองหาด ตำบลไทรเดี่ยว จังหวัดสระแก้ว การเดินทางไปครั้งนี้ก็มีวัตถุประสงค์ก็คือ การไปเพื่อร่วมทำกิจกรรมศิลปะกับเด็กและเยาวชน ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งในครั้งนี้มีเด็กนักเรียนจากโรงเรียน ต.ช.ด. ของจังหวัดสระแก้วเข้าร่วมถึงกว่า 300 คน แม้การทำกิจกรรมจะสำเร็จลุล่วงไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทุกประการ หากแต่หลายสิ่งหลายอย่างที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการดำเนินกิจกรรมก็มีบางประเด็นที่น่าสนใจไม่น้อย แม้ภายนอกจะดูเป็นประเด็นเล็กๆ แต่หากพิจารณาก็จะพบว่า เป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่เกิดขึ้นมาอย่างยาวนานในสังคมไทย

กิจกรรมหนึ่งที่คณะของเราทำก่อนที่จะทำการจัดกิจกรรมศิลปะร่วมกับเด็กและเยาวชนนั้นก็คือ การลงพื้นที่เพื่อร่วมศึกษาข้อมูลชุมชน ในประเด็นต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น ประวัติของการก่อตั้งชุมชน ภูมิศาสตร์ การประกอบอาชีพ รวมถึงกระทั่งถึงปัญหาที่เกิดขึ้นภายในชุมชน ประเด็นปัญหาซ้ำเดิมที่พบเกือบทุกครั้งที่ในการลงพื้นที่เพื่อศึกษาข้อมูลในลักษณะนี้ก็คือ เด็กและเยาวชนจำนวนมาก ไม่มีโอกาสได้ศึกษาต่อ ส่วนมากสาเหตุเกิดจากการขาดแคลนทุนทรัพย์ในการใช้จ่ายเพื่อการศึกษา

รวมถึงเมื่อวันที่ 9-11 สิงหาคม 2550 ผมและคณะนิสิตชั้นปีที่ 4 และปีที่ 2 สาขาศิลปกรรมศาสตร์ศึกษา (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ได้เดินทางไป ณ พื้นที่โครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยชุมชน มศว ตรอน ฯ จังหวัดอุดรดิตต์ การเดินทางไปครั้งนี้เพื่อไปดำเนินโครงการจัดทำและเผยแพร่สื่อการศึกษาแหล่งเรียนรู้ชุมชน : กรณีศึกษาข้อมูลโรงเรียนเก่าและข้อมูลชุมชนจาก 5 หมู่บ้านในพื้นที่จังหวัดอุดรดิตต์ โดย 5 หมู่บ้านนั้นประกอบด้วย บ้านแหลมคุณ บ้านม่อนหินขาว บ้านเต่าไท บ้านห้วยช้าง และ บ้านวังตะเคียน ซึ่งโรงเรียนในชุมชนเหล่านี้บางโรงเรียน

เท่าที่หยุดการเรียน การสอนเนื่องจากมีนักเรียนไม่เพียงพอต่อการเปิดสอนตามข้อกำหนด และเมื่อโรงเรียนบางโรงเรียนปิดลง ทางภาคราชการก็ทำการยุบโรงเรียนที่ไม่มีนักเรียนเพียงพอไปรวมอยู่กับโรงเรียนอื่นๆ

มิติหนึ่งที่ทำให้นักเรียนไม่เพียงพอต่อการเปิดการเรียนการสอน ก็ยังเป็นเหตุผลเดียวกันกับที่จังหวัดสระแก้วข้างต้น คือ **เด็กและเยาวชนในชุมชนไม่มีทุนพอที่จะเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา** หากแต่พอยุบหรือปิดโรงเรียนไป ก็ทำให้เด็กที่มีโอกาสเรียนบางคนต้องเดินทางไกลมากขึ้น บางครั้งต้องเดินทางเพิ่มขึ้น 5-10 กิโลเมตร จากที่เคยใช้เวลาไม่นาน ซึ่งจากประเด็นเหล่านี้ทำให้ผมคิดถึงประโยค ๑ ประโยค ซึ่งนับวันก็ยิ่งสงสัยกับคำหรือประโยคนั้นมากขึ้น ประโยคนี้คือ **“การศึกษาคือการลงทุน”**

การศึกษาคือการลงทุน ประโยคนี้เรามักจะได้ยินได้ฟังกันบ่อยครั้ง จากสื่อต่างๆ บางครั้งเราอาจจะเคยพูดประโยคนี้กับคนอื่น ๆ หรือพูดกับตัวเราเองด้วยซ้ำไป หากแต่ถ้าเราลองนำประโยคนี้นมาพิจารณากันอีกครั้งหนึ่ง จะพบว่า ที่ผ่านมา สังคมกระแสหลักได้เปิดโอกาสให้การลงทุนทางการศึกษานั้น จะกระทำได้ที่ต่อเมื่อการลงทุนเกิดขึ้นโดยใช้เงินตราเป็นทุนทรัพย์สำคัญในการใช้จ่ายเพื่อให้ได้ความรู้ หรือเพื่อให้ได้รับการศึกษามาเท่านั้น ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระดับโรงเรียน ประกาศนียบัตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพราะเมื่อหันไปในทิศทางของมหาวิทยาลัย สถาบันราชภัฏ (ปัจจุบันเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏ) สถาบันราชภัฏสงขลา ฯลฯ หากเราต้องการจะเข้าถึงการศึกษา ที่ผ่านมาก็ปฏิเสธมิได้ว่าจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องลงทุนด้วยการใช้จ่ายทรัพย์สินเงินตราเป็นจำนวนมาก

แน่นอนว่า เมื่อเป็นเช่นนี้ ประโยคที่ว่า การศึกษาคือการลงทุน ที่ระบบโลกกระแสหลักได้ตีความคำว่า **“ทุน”** นั้นจะต้องลงมาด้วยเงินเพียงอย่างเดียว ก็มี

ผลทำให้ เด็กและเยาวชนหรือประชาชนจำนวนมากที่ไม่มีโอกาสเข้าถึงทุนในจำนวนที่จะเพียงพอต่อการนำมาใช้จ่ายเพื่อการศึกษาได้นั้น ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม แต่ ขาดโอกาสการได้รับการศึกษาในระบบไปโดยปริยาย ด้วยเหตุนี้ ในระบบโลกทุนนิยมกระแสหลัก การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือในการตอบสนองเฉพาะแต่ผู้ที่มีทุนเพียงพอที่จะสามารถลงทุนเพื่อให้ได้รับและได้ขึ้นชื่อว่าเป็นผู้มีการศึกษาเท่านั้น

นอกจากนี้ ระบบโลกที่เน้นว่า **“ผู้ที่มีการศึกษา”** จะต้องเฉาะเจาะจงแต่เป็นผู้ที่ผ่านการอบรมหรือผ่านการศึกษาจากมหาวิทยาลัย มีใบปริญญาประทับรับรองเพียงอย่างเดียว **ความเชื่อเช่นนี้ จึงเป็นผลที่ทำให้ผู้คนจำนวนมากที่ไม่มีทุนในลักษณะของเงินตราและไม่มีโอกาสนำเงินไปลงทุนเพื่อศึกษานั้น จึงมีความเชื่อและต้องตกอยู่ภายใต้กรอบแห่งการสถาปนาตนเองให้เป็น “ผู้ไม่มีการศึกษา”**ไปในทันทีทันใด ความเชื่อเช่นนี้ยังถูกตอกย้ำให้ชัดเจนขึ้นเมื่อผนวกกับนายทุนหรือผู้จ้างงานจำนวนมาก ที่ใช้กรอบของใบปริญญามาเป็นเครื่องชี้วัดตัดสิน ในการรับบุคคลเข้าทำงาน ยิ่งกับสภาพสังคมในระบบทุนนิยม ได้เปลี่ยนแปลงให้การงานพื้นฐานอาชีพของมนุษย์นั้นมิทางเลือกอยู่เพียงไม่กี่อย่าง โดยมากก็หนีไม่พ้นการเข้าสู่วังวนกลไกของระบบงานอุตสาหกรรมหรือเข้าเป็นตัวจักรหนึ่งในบริษัทต่างๆ ในที่สุด ระบบโลกเช่นนี้ การลงทุนด้วยเงินตราเพื่อการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งใบปริญญาจึงกลายเป็นเสมือนกับสิ่งผูกขาดที่คนมากมายไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ หากต้องการจะทำมาหากินและมีชีวิตอยู่ได้ในสังคม ในขณะที่เดียวกันกับที่มีผู้คนมากมายที่ไร้ทุนในการศึกษา ก็ต้องตกอยู่ในสภาพที่แม้ว่าจะสามารถเลี้ยงชีพ ประกอบอาชีพใดๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากแต่ก็ยังยินยอมที่จะสถาปนาตนเองให้ตกอยู่เป็นผู้ที่ไร้การศึกษาหรือผู้ไม่มีการศึกษาอยู่เช่นนั้นโดยไม่เปลี่ยนแปลง

หลายต่อหลายครั้ง จึงไม่น่าแปลกใจที่เมื่อเราหรือหากใครเคยมีโอกาสนในการลงไปศึกษาข้อมูลชุมชน ไม่ว่าจะโดยละเอียดหรือพอสังเขป เวลาไปสัมภาษณ์หรือซักถามข้อมูลจากชาวบ้านในชุมชนท้องถิ่น **โดยมากเบื้องต้นมักจะได้รับคำถามว่า จะให้ข้อมูลได้หรือ ?** เขา / เธอ พ่อ แม่ หรือ ตา ยาย **“ไม่มีความรู้”** บ้างก็ว่าไม่ได้เรียนหนังสือ บ้างก็ว่าจบแค่ ป .4 เอง ทั้งๆที่หลังจากนั้น เมื่อคนในชุมชนพูดหรือบอกเล่าเรื่องราวหลากหลายประเด็นออกมาจากคำพูดจากประสบการณ์ จากความทรงจำ จากสิ่งที่เกิดขึ้นและผลกระทบโดยตรงกับตน สิ่งต่างๆเหล่านั้น จะถูกผู้ที่ **“ได้รับการศึกษา”** ทั้งหลายนำไปถอดและสร้างเป็นชุดความรู้ และหลายต่อหลายครั้ง ก็ต้องยอมรับว่า ชุดความรู้ที่ถูกผู้ที่ตั้งว่าตนเองเป็น **“ผู้มีการศึกษา”** เหล่านี้ได้ใช้วาทกรรมทางภาษามาเรียบเรียงจัดระบบหรือพลิกแพลงให้กลายเป็นงานวิจัยหรืองานวิชาการอันเต็มไปด้วยศัพท์แสงที่เข้าใจยากมากมายนั้น ได้ถูกนำไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนแต่เพียงอย่างเดียว ไม่ว่าจะเพื่อในการขอตำแหน่งวิชาการ เป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ เป็นศาสตราจารย์ กันมานานก่อนัก โดยที่คนผู้ให้ถ้อยคำ ซึ่งในที่นี้มีบทบาทเป็นเสมือนกับรากฐานของชุดความรู้เหล่านั้น กลับไม่ค่อยจะได้เห็น หรือได้รับทราบทั้งทางความคิดและเชิงปฏิบัติการว่าถ้อยคำประสบการณ์ของตนเองที่บอกเล่าไป ได้ส่งผลกลับมาสร้างความเข้มแข็งให้แก่สังคมชุมชนของเขา / เธอเหล่านั้นอย่างไร โดยมากก็มักจะเลื่อนหายไปกับผู้ที่ถือกันว่ามีการศึกษาทั้งหลายนั้นแล

อีกประเด็นหนึ่งก่อนหน้าที่จะได้เข้าทำกิจกรรมกับเด็กนักเรียนในโรงเรียน ต.ข.ต. **ผมได้มีโอกาสเดินทางไปชุมชนบ้านบ่อลูกรัง ซึ่งเป็นชุมชนหนึ่งในจังหวัดสระแก้ว** เป็นชุมชนที่คนในชุมชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็ก เยาวชน คนหนุ่มสาว ได้มีโอกาสลุกขึ้นมา กระทำสิ่งที่พิจารณาแล้ว น่าจะเป็นแนวทางสำคัญในการแก้ไข

ปัญหาดังที่ได้กล่าวมาในเบื้องต้น เพราะชุมชนนี้ถือเป็นชุมชนต้นแบบของจังหวัดสระแก้วในการริเริ่มทำศูนย์ข้อมูลชุมชน โดยชุมชน และเพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน ทั้งในระดับชุมชน ภาคราชการ เพื่อพัฒนาชุมชนในทิศทางที่คนในชุมชนไม่ว่าจะใครก็ตาม สามารถมีส่วนร่วมได้อย่างเต็มที่ เต็มกำลังและเต็มศักยภาพของตน ซึ่งรูปแบบและเนื้อหาของศูนย์ข้อมูลชุมชนแบบชุมชนมีส่วนร่วมนี้ ในที่สุดยังขยายผลต่อเนื่องไปกับอีก 5 ชุมชนขยายผล ในจังหวัดสระแก้วอีกด้วย

แม้ว่าคนในชุมชนจะร่วมกันลุกขึ้นมาทำศูนย์ข้อมูลชุมชน ที่ผมคิดว่ามีบทบาทอย่างมากต่อการให้คุณค่า กับ ถ้อยคำ ประสบการณ์ กระบวนการในการดำเนินชีวิต ในการประกอบอาชีพ ผลกระทบต่าง ๆที่เกิดขึ้นกับคนในชุมชนว่าเป็น “ **ความรู้ที่มีคุณค่า** ” อีกทั้งยังมีส่วนกระตุ้นให้คนในชุมชนรับรู้ ว่า ถ้อยคำเหล่านั้น ชุมชนสามารถใช้ศักยภาพของตนเองในการถอดถ้อยประสบการณ์เหล่านั้นมาเป็น “ **ชุดความรู้** ” ได้ด้วยตนเอง มิใช่เป็นเพียงถ้อยคำของผู้ที่ไม่มีการศึกษาตามที่เคยคิดเคยเข้าใจกันอีกต่อไป

แต่ถึงกระนั้น เมื่อได้มีโอกาสพูดคุยกับคุณละอองดาว สีลาน้ำเที่ยง ผู้ใหญ่บ้านและผู้นำชุมชนแห่งบ้านบ่อลูกรัง เมื่อผมถามไปถึง ระดับการศึกษา ตามกระบวนการและระบบการศึกษากระแสหลัก โดยเฉพาะคำถามสุดท้ายที่ว่าชุมชนบ้านบ่อลูกรัง มีผู้ได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาที่คน คำตอบที่ได้มานั้นคือชุมชนมีผู้ได้เรียนต่อในระดับอุดมศึกษาที่ผ่านมามีจำนวน 8 คน ผมถามกลับไปว่า 8 คนนั้นไปไหนกันบ้าง ผู้ใหญ่บ้านตอบกลับมาว่า ตอนนี้อยู่ในชุมชนเพียงคนเดียว เมื่อผมถามต่อไปว่าใครครับที่เหลืออยู่ แกก็บอกว่า 1 คนนั้นก็คือคนที่นั่งคุยอยู่กับอาจารย์ตอนนี้ไงครับ และเมื่อถามต่อไปว่า เหตุใด 7 คน (หรืออาจ

มากกว่านั้น) นั้น ทำไม่ถึงไม่กลับมา ผู้ใหญ่ ๆ ตอบว่า ต่างคนเขาก็ต่างไปหา “สิ่งดีดี” กันทั้งนั้น สำหรับคนหลายคน แม้กระทั่งคนในชุมชน พบว่า “สิ่งดีดี” ในความคิดของเขา มันไม่มีอยู่ในชุมชน ตรงนี้เราจะไปว่าเขาก็ไม่ได้ เพราะคนแต่ละคนคิดไม่เหมือนกัน

ครั้งหนึ่งผมเคยคิดและเชื่อว่า ระบบการศึกษาที่ผมเคยได้รับมานั้น เป็นระบบที่เข้มแข็ง แต่เมื่อได้รับทราบคำตอบจากผู้ใหญ่ ๆ ละอองดาว ก็พบว่า ระบบที่ผมเคยคิดว่าเข้มแข็งนั้น ในขณะที่เดียวกัน มันก็เป็นระบบเดียวกับที่พรากผู้คนมากมายออกไปจากชุมชน พรากคนออกไปจากท้องถิ่น พรากคนจำนวนน้อยในท้องถิ่นที่มีโอกาสเข้าถึงทุน เพื่อใช้ทุนทรัพย์นั้นลงไปกับการให้ได้มาซึ่งการศึกษา และการศึกษาในมหาวิทยาลัยไม่ว่าจะในกรุงเทพฯ หรือในหัวเมืองใหญ่ เป็นมหาวิทยาลัยที่สร้าง “แบบ” ของ “สิ่งดีดี” สิ่งดีดีที่ในที่สุดแล้ว ไม่รู้ว่ารูปร่างหน้าตาเป็นอย่างไร แต่ในเบื้องต้น รู้ได้แน่ๆว่า เป็นสิ่งดีดีที่ผลักดันผู้คนเข้าไปหาหรือทำทุกอย่างเพื่อให้ได้มา ละทิ้งบ้าน ละทิ้งชุมชน ละทิ้งครอบครัวไว้เบื้องหลังกลับมาเยือนเพียงครั้งคราว ในหน้าเทศกาล และระบบเดียวกันนี้ ยังสร้าง “ผู้มีการศึกษา” มากมาย ที่ในที่สุดก็เลื่อนหายไปกับสายลม

ขณะนี้ ประเด็นปัญหาดังกล่าว เริ่มมีผู้คนส่วนหนึ่งจากภาคการอุดมศึกษา ยอมรับแล้วว่า ทั้งหมดนี้ มหาวิทยาลัยมีส่วนไม่น้อย ที่ทำให้เกิดปัญหาสังคม มหาวิทยาลัยสร้างชุดความรู้หลายต่อหลายชุดขึ้นมา และสุดท้าย ชุดความรู้ต่างๆ เหล่านั้นไม่ได้เกิดขึ้นเพื่อนำไปปรับใช้เป็นที่ศทาง นโยบายหรือการปฏิบัติการในการแก้ปัญหาสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนที่ไร้ทุนหรือสามารถใช้ทุนที่มีอยู่ในการนำไปเข้าถึงซึ่งโอกาสของการได้รับการศึกษาในระบบกระแสหลักได้ และแม้ว่าจะมีผู้คนจำนวนไม่มากนักมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาในระบบนี้ หากแต่สุดท้ายก็อย่างที่

ทราบกันว่า ระบบของการสร้างผู้มีการศึกษาที่เชื่อกันว่าเข้มแข็งนี้เอง ในทางเดียวกันก็ได้พรากคนที่มีศักยภาพทั้งทางความคิด ความรู้ และการปฏิบัติออกไปจากบ้านเกิดเมืองนอนและครอบครัวไม่น้อย ทำให้เวลาเข้าไปในชุมชนห่างไกลไม่ว่าที่ได้ก็ตาม ณ วันนี้เราจะเห็นเพียงแค่เด็กน้อยกับผู้เฒ่าผู้แก่ชราเท่านั้น

ทิศทางการพยายามแก้ปัญหาอย่างหนึ่งที่เราเห็นได้ชัดในสังคมขณะนี้ คือ การเปิดพื้นที่การศึกษาแบบทางเลือก **พื้นที่การศึกษาที่เปิดโอกาสและเปิดรับประชาชนในท้องถิ่นโดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกที่ให้คุณค่าและให้น้ำหนักกับถ้อยคำ ประสบการณ์ กระบวนการแก้ปัญหาด้วยภูมิปัญญา หรือศักยภาพในการประกอบอาชีพที่มีประสิทธิภาพโดยไม่ได้เบียดเบียนผู้อื่นและผู้ด้อยโอกาสในสังคม ดำเนินชีวิตและทำงานโดยไม่ได้เบียดเบียน ทำลายธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม** นอกจากนี้การลงทุนเพื่อการศึกษาในพื้นที่การศึกษาแบบทางเลือกนี้ยังไม่ได้จำเป็นที่จะต้องลงทุนด้วยทรัพย์สินเงินทองจำนวนมากมายเสมอไป

ตัวอย่างที่เราเห็นได้ชัดเริ่มเกิดขึ้นมาภายใต้กรอบความคิดและบริบทที่แม้จะแตกต่างกันในเชิงโครงสร้างหรือรายละเอียด แต่น่าจะมีเป้าหมายที่คล้ายคลึงกันคือ **เปิดโอกาสให้กับประชาชนได้เข้าสู่พื้นที่ของการแสวงหาความรู้ การสร้างความรู้ การให้คุณค่ากับความรู้โดยไม่ได้ยึดติดกับภูมิหลังของผู้เรียนหรือเมื่อเรียนจบแล้วจะต้องมีตราประทับรับรองเป็นเช่นนั้นเสมอไป**

การเกิดขึ้นของ **มหาวิทยาลัยเที่ยงคืน ที่มีฐานอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่** วิทยาลัยชุมชน ที่มีอยู่ทุกภาคหรือเกือบทุกจังหวัด หรือแม้แต่ความเคลื่อนไหวของการที่ผู้บริหารและบุคลากรส่วนหนึ่งจากมหาวิทยาลัยกระแสหลักบางแห่งที่ได้สังเกตเห็นถึงปัญหาในเชิงโครงสร้างนี้ และได้ร่วมกันผลักดันโดยร่วมกับภาคีทั้งภาคราชการ ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน ภาคการศึกษา ในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยชุมชนที่

ไม่เน้นการสร้างตึกอาคารขนาดใหญ่โตมโหฬาร สร้างพื้นที่การศึกษาโดยเคารพบริบทสังคม ชุมชน วัฒนธรรมของชุมชน ไม่ปิดกั้นหากผู้ที่ต้องการแสวงหาความรู้จะเป็นผู้ไร้ซึ่งทุนทางเงินตรา และในอนาคตคงต้องติดตามกันต่อไปว่า มหาวิทยาลัยชุมชน ทั้งที่กำลังจะเกิดขึ้นในจังหวัดอุดรดิตถ์ (มศว ดรอน ฯ) หรือ วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย ที่กำลังจะเกิดขึ้นในจังหวัดสระแก้ว เองจะเป็นส่วนพื้นที่หนึ่งของการศึกษาที่จะจัดการศึกษา โดยใช้แนวทางที่ได้เรียนรู้ ได้วิพากษ์จากระบบการศึกษากระแสหลักที่เป็นปัญหาอยู่ในขณะนี้ ที่จะเปิดโอกาสให้กับประชาชนได้รับการศึกษา และตีความคำว่า การศึกษาคือการลงทุน ว่ามิใช่เป็นเพียงการลงทุนด้วยทรัพย์สินเงินตราเท่านั้น หากแต่จะก้าวไปสู่การศึกษาคือการลงทุนที่ต้องลงทุนด้วยภูมิปัญญา ด้วยกระบวนการแก้ปัญหา ด้วยประสบการณ์ และด้วยจริยธรรมที่จะไม่เบียดเบียน ทำลายธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม หรือ ทำลายโลก

โลกที่ไม่ใช่ของเรา โลกที่ไม่ใช่ของมนุษย์ ซึ่ง ณ ปัจจุบันทำเหมือนกับตนเองเป็นสิ่งมีชีวิตชนิดเดียวที่อาศัยอยู่บนโลก โลกที่แม้แต่ปัญหาระหว่างมนุษย์กับมนุษย์กันเองก็ยิ่งหนักหนา และหนักหน่วงขึ้นทุกวัน

โลกที่เป็นของต้นไม้ ของกบ เขียด งู ปลา หมู หมา กา ไก่ ไล่เดือน ฯลฯ ที่ต่างอยู่ภายใต้ระบบชีวิต ระบบชีวภาพ ที่แม้แต่มนุษย์ ผู้คิดว่าตนเองเป็นผู้ควบคุม ผู้ถือครอง ก็ยังไม่สามารถหลุดพ้นจากระบบนี้ออกไปได้

ทั้งหมดทั้งสิ้นนี้...มหาวิทยาลัยมีส่วน

การศึกษาข้อมูลชุมชนและโรงเรียน บ้านวังตะเคียน

ประวัติบ้านวังตะเคียน

บ้านวังตะเคียนตั้งขึ้นเมื่อประมาณพ.ศ. 2478 มีประชาชน ต่างบ้าน ต่างถิ่นเข้ามาอยู่รวมกัน ปลูกบ้านสร้างเรือนอยู่กันกระจัดกระจาย ครั้งแรกมีอยู่ 5 หลังคาเรือน ซึ่งมีหัวหน้าครอบครัวตามลำดับ ดังนี้

1. นายกล้า โสปัญญา
2. นายอินทร์ ดีป้องไพร
3. นายบุญมี อินจันทร์ดี
4. นายจันทร์ดี ทอบมา
5. นายเป็ด (ไม่ทราบนามสกุล)

หลังจากนั้นก็มีการย้ายเข้ามาอยู่เป็นจำนวนมาก ได้ตั้งชื่อบ้าน มีนามเดิมคือ บ้านน้ำมิด หมู่ที่ 6 ต.ผักขวง อ.ตรอน จ.อุดรดิตต์ ถึงปีพ.ศ. 2517 ก็ได้แยกหมู่บ้านและตั้งชื่อหมู่บ้านใหม่ชื่อว่า บ้านวังตะเคียน หมู่ที่ 7 ต.ผักขวง อ.ตรอน จ.อุดรดิตต์ มีพื้นที่ประมาณ 500 ไร่ ต่อมา เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2526 ได้แยกมาจัดตั้งเป็นกิ่งอำเภอทองแสนขัน ร่วมกัน 4 ตำบล 36 หมู่บ้าน และเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2533 ทางกรมก็ได้ยกระดับจากกิ่งอำเภอเป็น อำเภอทองแสนขัน จ.อุดรดิตต์ จนถึงปัจจุบัน

หมู่บ้านวังตะเคียน มีประมาณ 105 ครัวเรือนประชากรทั้งสิ้น ประมาณ 444 คนแบ่งเป็น ชาย 230 คน และหญิง 214 คน และมีการแบ่งหมู่บ้านเป็นคุ้ม 5 คุ้มเพื่อสะดวกในการดูแลและการทำกิจกรรมต่างๆของหมู่บ้าน หมู่บ้านวังตะเคียน มีน้ำประปาตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2536 มีผู้ใช้น้ำประปาประมาณ 74 ครัวเรือน

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

นายเทียม คำไวย์ ผู้ใหญ่บ้าน อายุ 62 ปี บ้านเลขที่ 81 หมู่ 8 ได้กล่าวถึงหมู่บ้านว่า

- เริ่มแรกพอมีคนเข้ามาอยู่ในหมู่บ้าน คนเริ่มทำอะไร เพราะยังไม่มีที่นา ทำไร่ข้าวโพด ไร่ถั่ว ประชากรของคนที่นี้มีรายได้เฉลี่ยในครอบครัวต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท (ประมาณ 2500 - 5000) นโยบายของที่นี่ที่กำลังจะทำก็คือโครงการปুষีชีวภาพ คนที่หมู่บ้านนี้การศึกษาสูงสุดที่จบจากโรงเรียนบ้านวังตะเคียน ป.4

กิจกรรมที่ชาวบ้านทำร่วมกับโรงเรียนก็จะมี วันปีใหม่ วันเด็ก วันแม่ การแข่งขันกีฬาเพราะที่โรงเรียนมีการจัดตั้งสมาคมผู้ปกครองทำให้ทราบข่าวได้ทั่วถึง

หมู่บ้านแห่งนี้มี 5 คุ้ม แต่ละคุ้มจะมีกิจกรรมที่มาร่วมกัน เช่นทำอาหารกลางวันที่โรงเรียน มีแม่บ้านแต่ละคุ้มผลัดเปลี่ยนกันไปทำ ในหมู่บ้านจะมีลำห้วย มีดินไผ่รอบๆ และมีต้นตะเคียน 2 ต้น (ตอนนี้ต้นตะเคียนล้มหายไปแล้ว เพราะภัยธรรมชาติ) แต่ก่อนชื่อว่า ห้วยน้ำมีด

ในเรื่องของประชากรมีอัตราการย้ายถิ่นทรงตัวแต่ชาวบ้านที่ไปอยู่ที่อื่นจะกลับมาบ้านเมื่อช่วงเทศกาลต่างๆ

ที่หมู่บ้านจะมีหอกระจายข่าวเพื่อใช้กระจายข่าวต่างๆ ให้ชาวบ้านทราบเรื่องต่างๆ เช่นเรื่องร่างรัฐธรรมนูญได้ทั่วถึง

ผลผลิตของที่นี่ต่อไร่ ไร่ละประมาณ 300 - 500 กิโล ปีนี้อีกโลละ 4 บาท และรายได้ก็ไม่คงที่ทำให้ชาวบ้านมีปัญหาหนี้สินจากการเกษตร เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในหมู่บ้านที่นี้ก็มีการใช้กฎของสังคม ถ้าบ้านไหนยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ชาวบ้านจะไม่ช่วยเหลือและยุ่งเกี่ยวแต่ก่อนมีผู้ติดยาเสพติด แต่ตอนนี้บับัดแล้ว

ปัญหาทางการเกษตร เช่นภัยแล้ง ค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าปุ๋ยเคมี ก็มีเจ้าหน้าที่ทางการเกษตรมาให้คำแนะนำชาวบ้าน แต่ผลไม่ทันใจชาวบ้านคือให้ผลช้า ชาวบ้านก็กลับมาใช้หรือทำให้ลักษณะเดิมอีก ที่นี้ชาวบ้านส่วนมากใช้รถไทยแลนด์ (อีแต่น) มีกลุ่มประปา กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเพื่อการผลิตเป็นกลุ่มที่ช่วยในการรองรับ

เรื่องโรงเรียนที่ยุบไปเราก็ยังมีการใช้สนามโรงเรียนบ้านวังตะเคียนเป็นสนามกีฬาประจำหมู่บ้านแต่ก็มีชาวบ้านบางคนอยากให้โรงเรียนร่างเป็นโฮมสเตย์เมื่อรู้ว่าจะมีมศว มาเอาอาคารไป มีชาวบ้านส่วนน้อยที่คัดค้าน

ด้วยเหตุที่ว่าอัตราการเกิดน้อย ทำให้โรงเรียนโดนยุบมีครูที่สอนโรงเรียนบ้านวังตะเคียนไปสอนที่โรงเรียนร่องลึก 2 คนและเมื่อโรงเรียนโดนยุบทำให้หมู่บ้านเงียบเหงา เด็กๆต้องรีบตื่นแต่เช้าเพราะต้องรีบไปโรงเรียน ทำให้เสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ร้านค้าที่โรงเรียนร่องลึกเองก็บังคับให้เด็กซื้อของในโรงเรียนเท่านั้นไม่ให้ไปซื้อที่อื่น

ชาวบ้านช่วยกันสร้างอาคารเรียน สร้างหอประชุมเป็นอาคารแรกจึงทำให้เกิดความหวงแหนผู้ใหญ่บ้านอยากให้หอประชุมของโรงเรียนใช้เป็นหอประชุมของหมู่บ้านชาวบ้านอยากเอาโรงเรียนบ้านวังตะเคียนกลับมา เพื่อสร้างชื่อเสียงให้หมู่บ้านผู้ใหญ่บ้านเห็นด้วยที่ มศว จะเอาอาคารเรียนไปและในวาระประชุมมีคนมาประมาณ 60' 70 % มีคนเห็นด้วยเป็นส่วนมาก

ปัญหาหลักของหมู่บ้านคือ หนี้สิน ซึ่งมักจะมาจากหนี้สินทางการเกษตร ชาวบ้านมักไม่ให้ความสนใจความพอเพียง แต่ก่อนหมู่บ้านมีป่าไผ่ขึ้นเป็นจำนวนมาก ชาวบ้านก็จะนำต้นไผ่ มาทำเครื่องจักสาน ปลูกบ้าน แต่ตอนนี้กลับลดหายไปมาก เปลี่ยนแปลงมาประมาณ 30 กว่าปีภัยธรรมชาติมีภัยแล้ง มีน้ำป่าไหลหลาก น้ำขึ้นสูง ชาวบ้านไม่มีอะไรป้องกัน แต่มีเครื่องเตือนภัยธรรมชาติเมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตเสร็จแล้วชาวบ้านจะเผาซังข้าวโพด ไม่มีการปลูกพืชบำรุงดิน ชาวบ้านได้รับคำแนะนำแต่ไม่ปฏิบัติตามรายจ่ายส่วนมากหมดไปกับค่าปุ๋ยมีหลายหน่วยงานเข้ามาให้มาทำบัญชีรายรับ รายจ่าย แต่ชาวบ้านไม่ทำ คิดว่ายุ่งยาก

อยากให้ทาง มศว ทรนรงค์ให้ชาวบ้านตื่นตัวในเรื่อง การใช้จ่ายที่เกินตัว ซึ่งจะทำให้มีปัญหานี้สิน พร้อมทั้งทรนรงค์ให้ชาวบ้านมีความพอเพียง

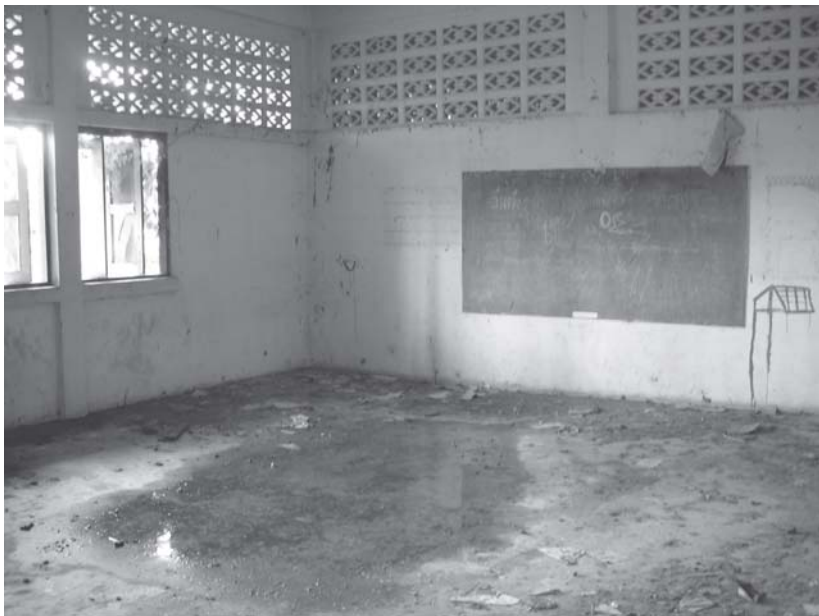
โรงเรียนบ้านวังตะเคียน

ประวัติ

เป็นโรงเรียนประเภทนายอำเภอจัดตั้งขึ้น ได้เปิดทำการสอนครั้งแรกเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2503 ตั้งแต่ชั้น ป.1-ป.4 และได้เปิดทำการสอนชั้น ป.5 เมื่อปีการศึกษา 2521 และชั้นชั้น ป.6 เมื่อปีการศึกษา 2522 เป็นต้นมา โดยมีครูใหญ่คนแรก คือ นายวุทธิ์ อายะนันท์ และมีครูอีกคนหนึ่งคือ นายเทศ คำด้าง รวมมี

ครู 2 คน ปี พ.ศ. 2515 ได้งบประมาณสร้างอาคารเรียนถาวรแบบ ป.1 ฉ.6 x9 เมตร ขนาด 3 ห้องเรียน เป็นจำนวนเงิน 105,000 บาท วันที่ 9 มิถุนายน กรมทรัพย์สินได้ส่งเจ้าหน้าที่ พร้อมทั้งอุปกรณ์การขุดเจาะบ่อบาดาลตามโครงการจัดหาและบริการน้ำสะอาด มาดำเนินการขุดเจาะพร้อมติดตั้งอุปกรณ์ให้กับทางโรงเรียนเสร็จเรียบร้อย ใช้งานได้ตั้งแต่วันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2523 เป็นต้นมา ปีงบประมาณ 2524 ทางโรงเรียนได้รับเงินงบประมาณ 405,000 บาท จัดสร้างอาคารเรียน แบบอ.ต.002 ขนาด 3 ห้องเรียน (ตึกชั้นเดียว) แล้วเสร็จใช้เป็นสถานเล่าเรียนเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2524 เป็นต้นมา จนปีพ.ศ. 2541 มีการประกาศยุบโรงเรียน

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

อ.สำเนียง ต้วงอินทร์ อาจารย์ 3 ระดับ 7อายุ 73 ปี อดีตครูใหญ่ โรงเรียนบ้านวังตะเคียน ครูใหญ่คนสุดท้าย ได้กล่าวถึงโรงเรียนว่า

เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ต่อมาจำนวนนักเรียนน้อยลงเขาก็เลยโอนนักเรียนไปเรียนที่อื่น ก็ทำให้โรงเรียนนี้อยู่ในสภาพที่ยุบไปโดยปริยาย ยุบโดย

ที่ไม่มีทางก่อตั้งได้อีก

ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ สองโรงเรียนที่โดนยุบและปลดเกษียณที่โรงเรียน ร้องลึก แล้วก็มาปลดเกษียณปี 2530

ในปีแรกที่สอนที่โรงเรียนบ้านวังตะเคียนมีนักเรียนประมาณ 60 กว่าคน อยู่ มากก็น้อยลงเรื่อยๆ เหลือประมาณ 30-40 ในระยะหลังมีโรงเรียนคริสต์เดียนชักชวน ให้เด็กที่นั่นไปเรียน โรงเรียนหนึ่งที่น้ำปาด ชาวบ้านเขาเห็นว่าที่นั่นสอนภาษาอังกฤษ ดี ชาวบ้านบางส่วนก็เลยย้ายเด็กๆ ไป เพราะภาษาอังกฤษของเรานั้นเริ่มต้นตอน ป.5 แต่ที่โน่นเริ่มสอนตั้งแต่ป.1 อย่างที่ครูบอกเมื่อครูสอนเด็กเพียง 3-4 คน โรงเรียน จึงต้องปิดตัวลงตอนนั้นที่ครูอยู่มีครู 7 คน ครูก็ประจำอยู่ชั้นละคน สอนทุกวิชา อย่างครูเป็นอาจารย์ใหญ่อยู่ที่นั่นไปสอนเด็กบ้างตามความจำเป็นกิจกรรมที่จัดโรงเรียน กับชุมชน กิจกรรมที่จัดในวันสำคัญต่างๆ ก็มี เช่นวันเข้าพรรษา หรือมีกิจกรรมกีฬา อะไรชาวบ้านก็ไปร่วมกิจกรรมของแต่ละหมวดในโรงเรียนก็มีเหมือนกิจกรรมโรงเรียนทั่วไป ก็มีการจัดการประกวดต่างๆ ในแต่ละกลุ่มสาระ เข้าร่วมถึงกิจกรรมของจังหวัด อำเภอกิจกรรมที่โดดเด่นของที่นี่คือกีฬาและเริ่มโอนย้ายโรงเรียนปี 2535 มายุบโรงเรียนในปี 2538 มีการดำเนินการยุบโรงเรียน ตอนนั้นได้มีการไปประชุมรายงาน ถึงเรื่องปัญหาว่า โรงเรียนของเราตอนนี้เด็กมีจำนวนน้อย ซึ่งสาเหตุหนึ่งมาจากญาติ พี่น้องนำลูกหลานไปเรียนที่อื่น ทางกรมเขาก็ได้มาตรวจแล้วก็บอกว่าเสียเงินอัตรา งบประมาณ

ชาวบ้านเองก็รับทราบข้อมูล มีการคุยกันหลายครั้ง อันนี้แต่เขาก็ไม่เอา ลูกกลับมา ในที่สุดเด็กก็ไม่มีเพิ่ม และที่มีอยู่ก็น้อยลงก็เลยถูกยุบโดยไปปรีายาย

เคยมีการพยายามนำเด็กมาคืนครั้งหนึ่ง ให้ครูมาสอนเป็นบางชั้น อันนี้ชาวบ้านเขาก็กลัวว่าสอนเป็นบางชั้นกลัวว่าจะไม่ได้รับความรู้อย่างเต็มที่ สุดท้ายมันก็ต้อง

ชุมชนบ้านเองก็มีความคิดเห็นไม่ตรงกัน จำนวนนักเรียนและครูก็มีน้อยทางการเข้ามาจัดการตรงนี้เป็นปีที่ยุบไป พ.ศ.2540 ทุกอย่างในโรงเรียนถูกโอนย้ายไปให้แก่โรงเรียนร้อยลี้ก ทั้งเอกสาร โต๊ะ ม้านั่ง อาคารที่เป็นไม้บางอาคาร อาคารที่เหลืออยู่ตอนนี้ก็ใช้ในการเก็บพืชผลทางการเกษตร

บทส่งท้าย

ความสัมพันธ์ระหว่างหมู่บ้านและโรงเรียน จากภาพรวมแล้วมีการพึ่งพาอาศัยกัน เห็นได้จากเมื่อเริ่มก่อตั้งโรงเรียน ชาวบ้านช่วยกันลงแรงสร้างอาคารเรียน กิจกรรมต่างๆในโรงเรียนก็ได้รับความร่วมมือจากชาวบ้านเสมอ จนกระทั่งถึงช่วงวิกฤติ โรงเรียนก็ถูกปิดลง ชาวบ้านบางกลุ่มก็มีความพยายามรักษาโรงเรียนเอาไว้ แต่ด้วยการแข่งขันของกลไกต่างๆแล้ว ความแข่งขันที่มีอยู่เพียงบางส่วนต้องพ่ายแพ้กับความต้องการส่วนใหญ่ คือโอกาสการศึกษาที่ดีที่สุดแก่บุตรหลาน และที่สำคัญก็คือการเข้ามาของความเป็นเมือง โดยหวังเพียงแค่เด็กเหล่านั้นจะนำเอาความรู้ที่ได้รับกลับมาพัฒนาหมู่บ้านวังตะเคียน

ทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นถึงความตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาที่มีอยู่ในหมู่บ้านวังตะเคียนแห่งนี้ แม้บางครั้งอาจจะลืมให้ความสำคัญกับสิ่งใกล้ตัวลงไปบ้าง อย่างไรก็ตามโรงเรียนบ้านวังตะเคียน

ป้ายโรงเรียน

พระพุทธรูปในโรงเรียน

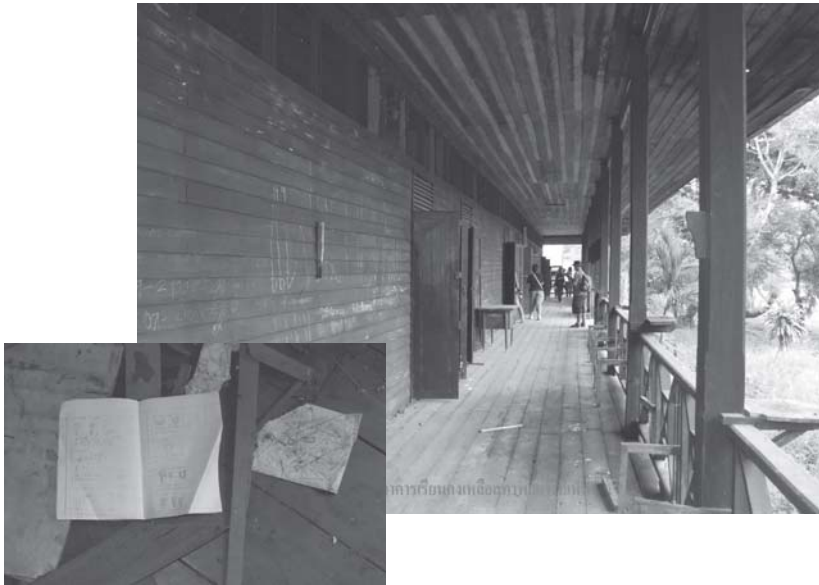

การศึกษาข้อมูลชุมชนและโรงเรียน บ้านแหลมคุณ

หมู่บ้าน บ้านแหลมคุณ

เริ่มต้นด้วยการนั่งรถสองแถว โดยที่กลุ่มกิจกรรมอื่น ๆ ทยอยกันไปแล้ว ทีละคัน ๆ ด้วยรถบัสนัก พวกเรานั่งรอได้สักพัก รถสองแถว มีหลังคาเก่า สีเหลืองมีสนิมขึ้นเล็กน้อย ขนาดพอดีกับนักผจญภัยทั้ง 12 คน ที่ยังไม่รู้ว่าจะไปเจอกับอะไร ในใจต่างจินตนาการถึงโรงเรียนที่เรามีข้อมูลแค่เป็นโรงเรียนร้าง 3-5 ปีมาแล้ว โรงเรียนที่อยู่ในจินตนาการก็น่าจะมีสภาพเป็น เศษไม้ผุพัง เสาธงคงมีแต่เชือก รกไปด้วยหญ้าที่ขึ้นมา โดยไม่ได้รับการดูแล สองแถวกับนักผจญภัยทั้งสิบสอง พร้อมเดินทาง และก่อนออกรถก็มีซั๊กภาพไว้เป็นที่ระลึกกันหน่อย โดยมีสองสาวสวยนั่งเป็นตุ๊กตาหน้ารถ แล้วอีกสิบคนทั้งพี่และน้อง นั่งอัดกันอยู่ข้างหลัง รถแล่นไปเรื่อย ๆ ด้วยความเร็วที่สม่ำเสมอ ผ่านบรรยากาศรอบ ๆ ข้างซึ่งเต็มไปด้วยต้นไม้เขียวขจี ผ่านทุ่งนากว้างใหญ่ หลาย ๆ ที่ พวกเราที่นั่งข้างหลังก็คุยกันไปด้วยว่าจะทำอะไรก่อน คิดว่าจะต้องไปเจอกับผู้ใหญ่บ้านก่อน แล้วให้ผู้ใหญ่บ้านเป็นไกด์นำเที่ยวในหมู่บ้าน เราไปถึงหมู่บ้านแหลมคุณ โดยใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 20 นาที โดยผ่าน หมู่บ้านก่อนมานี้มา 2 หมู่บ้าน ผ่านทางรถไฟ รถของเราจอดหน้าโรงเรียนบ้านแหลมคุณ เราลงรถและวางแผนกันนิดหน่อย โดยให้พี่ที่ขับรถไปรอก่อน แล้วค่อยกลับมารับเพื่อไปกินข้าวเที่ยง หลังจากทีรถสองแถวของเราไปแล้ว หน้าโรงเรียนมีป้ายโรงเรียน โดย มีชื่อว่า โรงเรียนบ้านแหลมคุณ โดยที่ลักษณะของตัวอักษรก็บอกได้ว่าโรงเรียนนี้เป็นโรงเรียนร้าง บางตัวอักษรขึ้นไปอยู่ข้างบน บ้างตัวตกเอนมาอยู่ข้างล่าง โดยไม่ได้รับการดูแล

ทุกคนเดินเข้าไปในโรงเรียน และตรงไปยังอาคารเรียน ซึ่งมีลักษณะของอาคารทั่ว ๆ ที่เราสามารถเห็นได้ตามโรงเรียนที่อยู่ในชนบทต่างจังหวัดทั่ว ๆ ไป ก่อนถึงตัวอาคาร ด้านหน้ามีพระพุทธรูป อยู่ในลักษณะโดดเดี่ยวท่ามกลาง หญ้าที่

ขึ้นรถเล็กน้อยบดบังทางเดินเข้าไปในตัวอาคาร แต่ก็มีรอยทางเดินที่เราคิดว่าน่าจะมีคนเข้ามาใช้เดินเข้าไปในตัวอาคารในบางครั้งจนเห็นเป็นร่องชัดเจน พวกเรากราบไหว้พระพุทธรูป ซึ่งก็เป็นลักษณะของพุทธศาสนิกชนทั่วไป ที่เห็นพระพุทธรูปที่ไหนก็ต้องยกมือกราบไหว้ ขึ้นไปข้างบนอาคารที่มีสภาพกรำงมาแล้วหลายปี แต่ก็ยังมีรอยขีดเขียนบนกระดานดำ หน้าห้องเรียนบ้าง กระดาษสมุดที่ตกค้างไว้บางเล่มเป็นรอยตัวหนังสือของเด็ก ซึ่งน่าจะเป็นนักเรียนชั้นประถมต้น ภายในตัวห้องมีลักษณะของหนังสือที่ตกค้างวางอยู่เกล็ดกล่อนห้องและรอบๆ ห้องก็เต็มไปด้วยฝุ่นที่ขาดการทำความสะอาด หยากใยขึ้นเต็มผนังห้อง ลักษณะของเสื้อซึ่งเคยใช้ให้เรียบร้อยในอดีต กลายเป็นเศษเสื้อ ที่ขาดวัน หน้าต่างบางห้องปิดไว้เรียบร้อย แต่บางห้องก็หักไม่อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้แล้ว ข้อมูลที่พวกเราสนใจมากก็คือป้ายที่

เขียนบอกรายละเอียดของโรงเรียน เราเห็นชื่อของครูใหญ่คนสุดท้าย ซึ่งมันทำให้เกิดคำถามต่อไปอีกว่าทำไม โรงเรียนนี้จึงปิด หลังจากที่เดินสำรวจภายในตัวอาคารเรียนร้อย พวกเราก็เดินทางต่อออกจากโรงเรียน ไปยังหมู่บ้านเพื่อไปหาข้อมูลที่ดีว่าเป็นเหตุผลในการปิดโรงเรียนแห่งนี้ เราแบ่งกลุ่มกันไป ยังบ้าน ต่าง ๆ กลุ่มซึ่งนำทีมด้วยพี่ ๆ ที่มีอยู่ด้วยกัน 4 คน นอกจากนั้นเป็นน้อง ๆ 8 คน

ข้อมูลของหมู่บ้านทั่ว ๆ ไป

หมู่บ้านแห่งนี้ก็มีชื่อว่า บ้านแหลมคุณ ตั้งอยู่ในอำเภอตรอน จังหวัดอุดรธานี โดยหมู่บ้านแห่งนี้ก็มีประวัติของหมู่บ้านโดยในอดีตหมู่บ้านแห่งนี้ย้ายมาจากสวรรค์โลก....โดยน่าจะเป็นสุโขทัย ในปัจจุบัน ชื่อหมู่บ้านได้มาจากลักษณะพื้นที่ที่ตั้งของหมู่บ้าน ที่มีลักษณะที่เต็มไปด้วยต้นคุณ โดยในช่วงฤดูที่มันออกดอก ทำให้มองเห็นลักษณะเป็นสีคราม ตั้งตระหง่านเรียงรายอยู่อย่างสวยงามด้วยสีครามและได้มาซึ่งชื่อหมู่บ้านในอดีต คือ หมู่บ้านแหลมคุณสีคราม แต่ในปัจจุบัน ได้ตัดสีครามออก อาจเนื่องมาจากลักษณะสีของดอกคุณได้หายไปจากเดิม และชื่อของหมู่บ้านก็หายไปจากเดิมเหลือเพียงบ้านแหลมคุณ

ในปัจจุบันบ้านแหลมคุณมีลักษณะเป็นของหมู่บ้านเล็ก ๆ ที่มีจำนวนบ้านประมาณ 119 หลังคาเรือน มีประชากร 568 คน โดยชาวบ้านส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ย 20,000 บาท ต่อปี และมีอยู่ประมาณ 2 คนที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 20,000 บาทต่อปี ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานความจำเป็นพื้นฐาน รายได้ส่วนใหญ่ก็มาจากอาชีพของชาวบ้านคือ การทำนา ทำไร่ และมีอาชีพเสริมคือ กลุ่มสหกรณ์ทำข้าวเกรียบ ลักษณะการปกครองในหมู่บ้านนี้ก็มีการแบ่งเป็นคุ้ม ทั้งหมด 6 คุ้ม โดยจะมีการกระจายอำนาจให้กับหัวหน้าในแต่ละคุ้ม เช่นเวลาซื้อข้าวสารต่าง ๆ เข้ามา ผู้ใหญ่บ้านก็จะกระจายข่าวไปยังหัวหน้าคุ้ม และหัวหน้าคุ้มก็จะไปบอกยังชาวบ้าน

ที่อยู่ใต้น้ำของตัวเอง แต่ละคุ่มนั้น มีความห่างกันเพียง 6-10 เมตร

พวกเราสังเกตเห็นว่าภายในบ้านหรือหน้าบ้านทุก ๆ บ้านมักจะมีดอกไม้ ประติษฐานที่มีลักษณะคล้ายดอกเห็ด ซึ่งจากรูปที่เห็นนั้นทำด้วยกะลามะพร้าว ทาด้วย สีขาว ประดับไว้หน้าบ้าน ซึ่งดูแล้วสวยไปอีกรูปแบบหนึ่ง หลาย ๆ บ้าน รอบ ๆ บ้านมีการตกแต่งที่สวยงาม สะดุดตา เช่นมีบ้านอยู่หลังหนึ่งอยู่ตรงข้ามกับบ้านผู้ใหญ่บ้าน ตกแต่งด้วยพืชพรรณดอกไม้มากมาย รอบ ๆ บ้าน ซึ่งดูแล้วทำให้รู้สึกสดชื่นขึ้นขึ้นอย่างมาก แต่เสียดายที่พวกเราไม่มีโอกาสได้พูดคุยกับเจ้าของบ้าน

กลุ่มแรก ของเราไปเจอกับอดีตนักเรียนที่เคยเรียนในโรงเรียนแห่งนี้ บ้านตั้งอยู่ใกล้รั้วโรงเรียน ได้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนตลอดเขาได้บอกกล่าวถึงความรู้สึกที่รู้สึกเสียดายที่โรงเรียนแห่งนี้ปิด และหลังจากที่ปิด ความเงียบเหงาก็เข้ามา ซึ่งในอดีตเคยมีเด็กนักเรียน ก็ได้เห็นความสนุกสนาน แต่ตอนนี้มันไม่ใช่แล้ว มองไปก็เห็นแต่ต้นไม้ หญ้าที่ขึ้นรก ไม่มีเสียงเด็ก ๆ อีกแล้ว เขาอยากให้เราเปิดทำการเรียนการสอนอีกครั้ง

กลุ่มที่สอง บ้านแรกที่เราเข้าไปสอบถาม ก็เป็นบ้านสองชั้น เจอกับคุณยาย พร้อมกับลูกสาว และหลานสาว นั่งคุยกันอยู่หน้าบ้าน ซึ่งเป็นกิจวัตรประจำวันในช่วงกลางวัน คุณยายบอกว่า คุณยายเห็นโรงเรียนแห่งนี้มาตั้งนาน และไม่นึกว่าวันนี้โรงเรียนแห่งนี้จะปิดทำการเรียนการสอนถาวรอย่างนี้ ซึ่งในอดีต ถึงจะปิดภาคเรียนก็ยังมียังเด็ก ๆ เข้ามาเล่นภายในโรงเรียน แต่ปัจจุบัน ไม่มีอีกแล้ว

กลุ่มของพวกเราก็ได้แบ่งงานกันไปสัมภาษณ์ชาวบ้านที่อยู่ในหมู่บ้าน และได้พบความสัมพัทธ์เกี่ยวกับความคิดเห็นของพวกมานำเสนอ ดังนี้คือ

คุณลุงวัลลภ สีเสียง ซึ่งเป็นอดีตผู้ใหญ่บ้านคนที่ 2 ท่านเป็นคนสำคัญคนหนึ่งที่เคยช่วยวิ่งเต้นเรื่องต่าง ๆ ในการสร้างโรงเรียนท่านและภรรยาให้ความร่วมมือ

ดีมากให้ข้อมูลทุกอย่างอย่างละเอียด มีความเป็นมิตร ให้สัมภาษณ์และพูดคุยกับข้าพเจ้าและสมาชิกในกลุ่มอย่างเต็มใจท่านเล่าให้ฟังถึงการสร้างโรงเรียนตั้งแต่เริ่มแรกว่าโรงเรียนบ้านแหลมคุณนี้เป็น ชาวบ้านร่วมกันสร้างขึ้นโดยช่วยกันบริจาคเงินคนละ 100 บาทเพื่อซื้อเสาที่ใช้ในการสร้างอาคารเรียน ซึ่งเงินจำนวน 100 บาทในสมัยนั้นก็มีความสำคัญทีเดียว แสดงให้เห็นว่าผู้คนในต่างจังหวัดถึงจะเป็นเพียงหมู่บ้านเล็ก ๆ ก็ยังเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาและยังมีน้ำใจเสียสละเงินเพื่อส่วนรวมจนเป็นผลให้มีโรงเรียนที่เด็กในหมู่บ้านมีโรงเรียนเรียนที่อยู่ใกล้บ้านและยังมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างโรงเรียนและชุมชนอย่างเห็นได้ชัด

ภรรยาของผู้ใหญ่บ้านเล่าให้ฟังด้วยความภูมิใจว่าในสมัยนั้นโรงเรียนกับชุมชนมีความใกล้ชิดกันมากโรงเรียนบ้านแหลมคุณเป็นต้นแบบเรื่องการจัดงานขนมไทย จะมีวันขนมไทยซึ่งจัดขึ้นปีละครั้งในช่วงประมาณเดือนกันยายนของทุกปีในงานจะมีผู้ปกครองของเด็กนักเรียนมาออกร้านจัดซุ้มขายของต่างๆร่วมกันกับโรงเรียน งานนี้เป็นงานใหญ่พอสมควร มีผู้คนมาเยี่ยมชมและซื้อของมากมายบ้านของคุณลุงวัลลภ เองอยู่ไกลจากโรงเรียนไม่มากนักและยังเป็นสถานที่แปรรูป

ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้านเมื่อมีแขกมาเยี่ยมชมโรงเรียน หรือมีงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ จะใช้ที่นี้เป็นสถานที่รับรองแขก จากคำบอกเล่าของคุณลุงวัลลภ และภรรยาทำให้เราเห็นถึงความผูกพันกันอย่างยิ่งระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ไม่มีใครคาดคิดมาก่อนว่าโรงเรียนจะต้องถูกยุบลง จากคำบอกเล่าของชาวบ้าน คุณลุงวัลลภ และภรรยาคือ ไม่มีเหตุการณ์อะไรเลยที่จะเป็นสัญญาณเตือนว่าโรงเรียนจะต้องยุบ ทางผู้บริหารของโรงเรียนนั้นได้เรียกประชุมชาวบ้าน และผู้ปกครองเพื่อแจ้งให้ทราบถึง การที่จะต้องปิดโรงเรียนโดยทางผู้บริหารได้ใช้เหตุผลว่า เด็กนักเรียนมีจำนวนน้อยลงจนทำให้ไม่สามารถสอนได้ ซึ่งในขณะนั้นจำนวนของนักเรียนลดลงเหลือประมาณ 20 กว่าคนโดยปัจจัยหนึ่งในการที่ทำให้เด็กนักเรียนลดลงคือมีการรณรงค์การคุมกำเนิดหรือการทำหมันในหมู่บ้าน จึงทำให้เด็กที่จะเกิดใหม่มีจำนวนน้อยลง ประกอบกับมีโรงเรียนเกิดขึ้นใหม่ตามในเมืองจึงทำให้ผู้ปกครองบางส่วนที่พอจะมีฐานะพาบุตรหลานของตนย้ายไปเรียนในโรงเรียนที่เปิดใหม่เพราะคิดว่าจะมีการเรียนการสอนที่ดีกว่า คุณลุงวัลลภ บอกว่าการที่นักเรียนลดลงนั้นไม่น่าที่จะเป็นปัญหาเพราะโรงเรียนในบริเวณใกล้เคียงนั้นมีนักเรียนแค่ประมาณ 15 คนก็ยังสามารถเปิดสอนอยู่ได้ แต่ที่โรงเรียนต้องปิดลงนั้นสาเหตุที่แท้จริงอาจมาจากความต้องการของผู้บริหาร เพราะโรงเรียนบ้านแหลมคุณนี้เป็นโรงเรียนเล็ก ๆ ผู้บริหารจึงคิดว่าอยู่ที่นี้แล้วจะไม่สามารถก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานได้จึงใช้เหตุผลที่จำนวนนักเรียนลดลงมาเป็นข้ออ้างในการยุบโรงเรียนเพื่อที่ตัวเองจะได้ไปอยู่ในโรงเรียนที่ดีและใหญ่กว่า และการยุบโรงเรียนในครั้งนี้ไม่ได้เป็นความยินยอมของชาวบ้าน

ปัญหานี้ส่งผลกระทบไปถึงเด็กนักเรียน ส่วนหนึ่งที่ยังเหลืออยู่ยังเรียนไม่จบถึง ป.6 ต้องย้ายโรงเรียนไปกลางคัน ส่วนใหญ่จะเป็นคนในหมู่บ้านซึ่งมีฐานะยากจนเมื่อโรงเรียนบ้านแหลมคุณปิดตัวลงผู้ปกครองก็ต้องพาบุตรหลานไปหาที่เรียน

ใหม่ซึ่งค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียนอกจากค่าเล่าเรียนแล้วยังต้องเสียค่าเดินทางเพิ่มขึ้นด้วย ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้างเป็นส่วนใหญ่จึงต้องทำงานหนักขึ้นเพื่อหาเงินส่งบุตรหลานเรียนหนังสือ การสัมภาษณ์ในครั้งนี้ ทำให้ข้าพเจ้าเห็นถึงคุณค่าและความสำคัญของโรงเรียนและสถานศึกษามากขึ้น ถึงแม้ว่าสถานศึกษานี้จะอยู่ห่างไกลจากเมืองหรือความเจริญเพียงใดก็มีความสำคัญอย่างยิ่งของเด็กๆ ในชุมชนนั้นๆ เพราะถึงโรงเรียนของเขาจะเป็นเช่นไรก็ตามแต่อย่างน้อยเขาก็ยังได้รับโอกาสทางการศึกษาเหมือนกับเด็กคนอื่นๆ และโรงเรียนก็จะมีคุณค่าต่อชุมชนนั้นๆ ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นโรงเรียนที่ชาวบ้านช่วยกันสร้างขึ้นอย่างเช่นโรงเรียนบ้านแหลมคุณแล้วโรงเรียนนั้นก็ไม่ได้สำคัญแต่เฉพาะทางการศึกษาเพียงอย่างเดียวแต่ยังสำคัญต่อจิตใจของชาวบ้าน เพราะพวกเขาจะมีความรู้สึกที่โรงเรียนนี้เป็นของเขา เขาอยากที่จะเป็นส่วนหนึ่ง อยากที่จะช่วยพัฒนาและเฝ้าดูโรงเรียนเจริญรุ่งเรืองต่อไปและเมื่อมีการทำกิจกรรมที่เป็นประเพณีอย่างเช่นการจัดวันขนมไทยของโรงเรียนบ้านแหลมคุณร่วมกันแล้วยิ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้มากยิ่งขึ้น

“ยายลั่น สีทา อายุ 80 ปี”

บ้านตั้งอยู่ติดกับโรงเรียน ได้ให้สัมภาษณ์ว่า “ยายเพิ่งย้ายมาอยู่เลยไม่ได้ข้อมูลอะไรมากนัก รู้เพียงว่า ยายเป็นศิษย์เก่าที่โรงเรียนนี้”

นายศิริ ไวยกุล อายุ 71 ปี

บ้านตั้งอยู่ใกล้โรงเรียน ได้ให้สัมภาษณ์ว่า “โรงเรียนก่อตั้งเมื่อปีพ.ศ. 2494 ปิดเมื่อปีพ.ศ. 2547 แรกเดิมที่อาคารโรงเรียนทำด้วยไม้ไม่ มุงหลังคาด้วย หน้าคา ทุนใน การสร้างโรงเรียนได้นำมาจากการรวมเงินของชาวบ้านในหมู่บ้าน ครอบครั้วละ 100 บาท มีนักเรียนประมาณ 20-30 คน มีครูคนแรกชื่อ ครูสุชิน หอมคำวาด เป็นครูในโรงเรียนคนเดียว รับผิดชอบทุกหน้าที่ อยู่ 2 ปี ต่อมา ครูประสานและครูประธานได้เข้ามารับช่วงต่อ”

นางสุบิน ไวยกุล อายุ 65 ปี

เป็นภรรยาของ นายศิริ ไวยกุล มีตำแหน่งเป็นประชาสัมพันธ์กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร ได้ให้สัมภาษณ์ว่า เมื่อโรงเรียนยุบเด็ก ๆ ก็ต้องย้ายไปเรียนที่โรงเรียนใกล้ ๆ คือ โรงเรียนชำหนึ่ง โรงเรียนบางกระพี้พิทยาคม ส่งผลกระทบให้ชาวบ้านมากมาย ทั้งทางเศรษฐกิจ เรื่อง ค่าใช้จ่ายของบุตรหลานที่เพิ่มสูงขึ้น จาก 5 บาท เป็น 15 บาท เวลาในการประกอบอาชีพน้อยลง เพราะต้องรับส่งบุตรหลาน ปัญหาใหญ่ตอนนี้คือ เด็กเล็กที่ถึงวัยเรียนระดับอนุบาลไม่มีที่เรียน”

นายจรัญญ์ โชติช่วง อายุ 65 ปี

ได้ให้สัมภาษณ์ว่า “ ก่อนยุบโรงเรียนมีครูประจำอยู่ 4 คน ครูมีความ สนิทสนม ผูกพันกับชาวบ้าน มีครูที่เหมือนมีนักวิชาการคอยให้คำปรึกษา บอกกล่าว ลูกหลานชาวบ้านเพื่อจะได้ช่วยกันแก้ไข แต่เดี๋ยวนี้ไม่มีแล้ว ไม่รู้เหมือนกันว่าลูกเรา หลานเราเป็นยังไงเมื่ออยู่ใกล้ครอบครัว”

คุณยายน้อย ไกรสร อายุ 71 ปี

ยายอยากให้โรงเรียนเปิดเรียนอีกครั้ง”

นายเจียร จุลเกตุ เป็นพ่อของผู้ใหญ่บ้านคนปัจจุบัน ท่านเป็นอีกคนที่มีความสำคัญมาก เป็นคนที่ช่วยบุกเบิกการทำโรงเรียน โดยช่วยทั้งแรงกายแรงใจ ท่านบอกว่าโรงเรียนมีความผูกพันกับชาวบ้านมานานหลายปี แล้วอยู่ดีๆ วันหนึ่งมันก็หยุดทำการเรียนการสอน เป็นโรงเรียนร้าง โดยที่ไม่ได้เป็นความต้องการของคนในหมู่บ้านเลย ทำให้รู้สึกเจ็บปวดอย่างยิ่ง

จากบทสัมภาษณ์ต่าง ๆ ที่ได้ยกตัวอย่างมานั้น แสดงให้เห็นถึงความคิดเห็นของชาวบ้านที่มีคล้ายคลึงกัน ผู้ใหญ่ได้กล่าวเพิ่มเติมถึง ความผูกพันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนว่า เป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากเนื่องจากโรงเรียนเป็นสถานที่ของราชการแห่งเดียวที่มีอยู่ในหมู่บ้าน ดังนั้นเมื่อชาวบ้านมีปัญหาอะไรที่เกี่ยวกับทางราชการ ก็สามารถเข้าไปปรึกษา แนะนำจากทางโรงเรียนได้ เสมอ หลังจากที่โรงเรียนถูกสั่งปิด พวกชาวบ้านก็มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานของราชการ เพราะไม่รู้ว่าจะไปปรึกษาใคร เป็นเรื่องที่ยุ่งยากกว่าในตอนที่ยังมีโรงเรียนอยู่..... พื้นที่ของโรงเรียนก็มีการใช้งานแข่งกีฬาหมู่บ้านในทุก ๆ ปี และมีการทำความสะอาดรอบ ๆ หมู่บ้านบ้าง บางครั้ง โดยการเกณฑ์แรงงานชาวบ้านช่วยกันตัดต้นไม้ หญ้าที่ขึ้นรกเต็มโรงเรียน

ความแตกต่างที่เห็นได้ชัดทำให้เรารู้สึกว่าอันไหนคือความเป็นจริงที่เราสามารถเชื่อถือได้ แต่ในข้อมูลนี้ถ้าเราอ้างสัดส่วนของความคิดเห็นเราจะเห็นได้ชัดว่า ความจริงนั้นคืออะไร แต่นั่นก็ไม่สามารถสรุปได้เสมอ เพราะบางครั้งความจริง

แค่มีอยู่เพียงนิดเดียว มันก็เป็นความจริงเสมอ

ระหว่างที่เดินสัมภาษณ์ชาวบ้านในแต่ละบ้านนั้น พวกเราก็ได้รับการต้อนรับที่ดีในทุก ๆ บ้าน รอยยิ้มที่สดใสของชาวบ้าน

ถึงแม้ชาวบ้านจะเสียใจกับการจากไปของโรงเรียนที่ไม่มีความแน่นอนว่าจะมีวันกลับเหมือนเดิมหรือ เปล่าแต่ชาวบ้านทุกคนก็ฝากพวกเราไปลงพื้นที่ครั้งนี้ว่า อย่าทำตัวเหมือนกับครูใหญ่คนที่สร้างปัญหาให้กับหมู่บ้านและชาวบ้าน และฝากให้ช่วยติดตามเรื่องนี้ให้ด้วยแต่ พวกเราก็ไม่ได้รับปาก เพราะไม่มีสิทธิขนาดนั้นแต่ที่จะทำได้ก็คือ การทำหน้าที่ของตัวเองให้ดีในขนาดของเรา คือ ครู

หลังจากที่สิ้นสุดการสัมภาษณ์ ณ หมู่บ้านแห่งนี้ พวกเราใช้เวลาในสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลภายในครึ่งวัน เราสิ้นสุดการสัมภาษณ์ที่บ้านผู้ใหญ่บ้านและเดินทางมาขึ้นรถที่จอดรออยู่ที่ทางเข้าหมู่บ้าน ระหว่างทางการเดินทางกลับนั้นเอง พวกเราลาชาวบ้านหลาย ๆ บ้านที่เราเดินผ่านพร้อมกับรอยยิ้มที่ส่งผ่านริมฝีปากหลาย ๆ บ้านชวนพวกเรากินข้าวกลางวัน ใจหนึ่งก็อยากเข้าไปนั่งกินด้วยแต่เราขาดด้วยจำนวนที่มากพอสมควรก็เลยปฏิเสธ น้ำใจของชาวบ้านที่หยิบยื่นให้ตลอด และพวกเราเตรียมอาหารมาเองด้วย พวกเราได้ไปกินข้าวกลางวันที่บ้านคุณลุงที่ขับรถส่งพวกเรา นอกจากอาหารที่เตรียมมาให้ คุณลุงก็ไปทำอาหารให้พวกเราอีกด้วยซึ่งก็มีไข่เจียว และกับข้าวอื่น ๆ อีก สอง สาม อย่าง

หลังจากที่รับประทานอาหารกันเสร็จเรียบร้อยแล้ว เวลาผ่านไปพร้อมกับอาหารที่ย่อยได้ที่แล้ว พวกเราคุยถึงงานที่แบ่งกันไปสัมภาษณ์ ซึ่งก็ได้ข้อสรุปมากมาย บางกลุ่มได้ของฝากมาด้วย เป็นข้าวเกรียบที่ยังไม่ทอด และได้นำมาทอดแบ่ง

กลุ่มอื่นที่ไปยังโรงเรียนอื่น ๆ พวกเราวางแผนจากข้อสรุปที่ได้มา และได้กำหนด
คนที่จะไปนำเสนอเรียบร้อย หลังจากนั้นเรามีเวลาเล็กน้อย คุณลุงก็ได้ชวนไปเที่ยว
บึงน้ำ ที่อยู่ไกลออกไปเล็กน้อย เราไปถึงพร้อมกับฝนที่กำลังจะตกลงมา และก็ทำ
ให้เรามีเวลาอยู่ที่นั่นไม่ถึง 5 นาที พวกเราก็ตีเดินทางกลับยังที่พัก

จากความเหนื่อยในการเดินสัมภาษณ์ภายในหมู่บ้าน ทำให้แต่ละคนกลับ
ไหลระหว่างการเดินทางกลับ ความเหนื่อยในเวลานั้นแลงมากกับความจริงที่ได้รับจาก
หมู่บ้านบ้านแหลมคุณ ถือว่าเป็นสิ่งที่คุ้มค่ามาก

สิ่งที่สร้างความประทับใจอย่างหนึ่งคือการแบ่งงานในค่ายที่อุดรดิศต์ครั้งนี้

การไปออกค่ายในครั้งนี้ยังให้ข้อคิดดี ๆ กับพวกเรา เมื่อมีโอกาสต่าง ๆ ที่
ดีกว่าอย่างเช่นโอกาสทางการศึกษา เราควรจะต้องตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ตั้งใจทำหน้าที่
ศึกษาเล่าเรียนให้ดีที่สุด และร่วมกันพัฒนาสังคม สถานศึกษา ให้โอกาสแก่ผู้
ด้อยโอกาสเพื่อที่จะทำให้เด็กเหล่านั้นได้เติบโตขึ้นมาทำประโยชน์ให้แก่สังคมได้มาก
ขึ้นอีกด้วย และขอขอบคุณสำหรับ ลุง ป่า น้า อา คุณตา คุณยาย ผู้ใหญ่บ้าน
และทุก ๆ คนในหมู่บ้านบ้านแหลมคุณ ที่ให้ข้อมูล รอยยิ้ม ความรัก ทุก ๆ อย่าง
ได้มา ขอขอบคุณครับ /ค่ะ

การศึกษาข้อมูลชุมชนและโรงเรียน บ้านม่อนหินขาว

จากวัดหาดสองแคว...

การเดินทางทำกิจกรรมในครั้งนี้พวกเราในสัปดาห์ 5 ปี ต้องเดินทางไปเก็บข้อมูลโรงเรียนที่ปิดการเรียนการสอนลง การทำกิจกรรมครั้งนี้พิเศษกว่าทุกครั้งที่ผ่านมาเพราะเราได้มีผู้ร่วมเดินทางมากขึ้นนั่นคือ รุ่นน้องปี 2 ที่เป็นว่าที่คุณครูเหมือนพวกเรานั้นเอง คราวนี้เราได้แบ่งการลงพื้นที่เก็บข้อมูลออกเป็น 5 โรงเรียน โรงเรียนที่เรารับผิดชอบนั้นคือโรงเรียนบ้านม่อนหินขาว การเดินทางในครั้งนี้มีสมาชิกทั้งหมด 14 คน มี น้องเติ้ล น้องอ้อ น้องเด่น น้องเอิร์ธ น้องป้อ น้องสา น้องมะ น้องเค น้องบูล พี่โบเตย พี่ตี พี่นิก พี่ใหม่ และพี่เจ

พวกเราเริ่มเดินทางออกจากวัดหาดสองแควด้วยรถสองแถวประจำหมู่บ้าน เราชิวชิวเหนียว ใก้ทอด บางคนมีข้าวเหนียวผัดกระเพา(?) แล้วแต่ว่าใครจะมีโชคได้อะไรติดตัวมาเป็นเสบียง ยังไม่มีใครรู้ว่าหมู่บ้านนี้อยู่ที่ไหนแต่ที่แน่ๆคือ อาจารย์ที่มอบหมายกิจกรรมบอกว่าอยู่ไม่ไกล ทว่า...การเดินทางของพวกเราช่างยาวไกลเหลือเกิน รวมระยะเวลาว่าหนึ่งชั่วโมงครึ่งเลยทีเดียว เล่นเอาใบหน้าของเด็กเมืองกรุงอย่างพวกเรากร้านลมไปตามๆกัน แดมพอรู้สึกตัวอีกที ป้ายหลักกิโลข้างทางก็บอกเราว่า อีกไม่กี่กิโลก็จะ... ได้เหยียบหลวงพระบาง

เมื่อมาถึงหมู่บ้านม่อนหินขาว ตำบลผาเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ หมู่บ้านแห่งนี้ไม่ได้รวมกันอยู่เป็นชุมชนใหญ่แต่อยู่อย่างกระจัดกระจาย เมื่อเข้าไปถึงหมู่บ้านจุดมุ่งหมายแรกของเราคือ บ้านผู้ใหญ่บ้าน เมื่อเราไปสอบถามเส้นทางที่จะไปบ้านผู้ใหญ่บ้านกับชาวบ้าน ได้ข้อมูลว่าวันนี้ผู้ใหญ่บ้านไม่อยู่ เพราะติดประชุมและชาวบ้านก็ไม่ค่อยอยู่กันเพราะส่วนใหญ่ไปร่วมกิจกรรมวันแม่ที่โรงเรียนของเด็กๆ พวกเราก็เริ่มปรึกษาหารือกันว่าจะทำอย่างไรต่อไปดี และกังวลว่าการลงมาเก็บข้อมูลครั้งนี้อาจไม่ค่อยได้ข้อมูลอะไรมากมาย แต่พวกเราก็ไม่ย่อท้อจึงตัดสินใจไปที่องค์

การบริหารส่วนตำบล เมื่อไปถึง ข้าราชการและชาวบ้านจำนวนหนึ่งกำลังทำพิธีวางพานพุ่มในวันแม่แห่งชาติ เราถือว่าเป็นโอกาสดีก็เลยร่วมพิธีด้วยเสียเลย เมื่อพิธีการจบลง เราบังเอิญได้พบและพูดคุยกับคุณตาที่เป็นผู้ก่อตั้งและบริจาคที่ดินให้กับโรงเรียนม่อนหินขาว นับว่าพวกเราโชคดีอีกระลอก

จุดหมายถัดไปของเราคือวัด เพราะวัดน่าจะเป็นศูนย์รวมของชาวบ้าน แต่นั่นเป็นสิ่งที่เราคาดคิดไป เมื่อพวกเราไปถึงวัดปรากฏว่าที่วัดไม่มีคนเลย พวกเราเริ่มมองหน้ากันส่งพลังจิตสื่อสารกันในใจว่าเราจะทำอย่างไรกันดี แล้วเราก็ตัดสินใจไปที่โรงเรียนม่อนหินขาว ที่นี้ไม่ทำให้เราผิดหวัง เพราะท่ามกลางแสงแดดที่แผดเผา เราได้ได้เข้าไปเดินชมโรงเรียนที่ว่ากันว่าปิดมาตั้งแต่ปี 2547 ได้เจอชาวบ้านและได้พูดคุยเกี่ยวกับโรงเรียน ชาวบ้านที่นี่น่ารักและมีอัธยาศัยดีแม้จะไม่ได้พูดคุยกันมากไปกว่าสองหลังคาเรือน ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม บ้านแต่ละหลังอยู่ไม่ห่างกัน มีถนนใหญ่แบ่งหมู่บ้านเป็นสองฝั่ง

ยังโรงเรียนม่อนหินขาว...

หมู่บ้านม่อนหินขาวที่เราวันนี้มีประมาณ 100 หลังคาเรือน แต่มีการจับกลุ่มแบบกระจายกันอยู่เป็นหย่อม ๆ จนดูเหมือนไม่ใช่หมู่บ้านเดียวกันเลย เป็นสาเหตุให้โรงเรียนที่ตั้งอยู่ใจกลางหมู่บ้านนั้นมีระยะทางห่างไกล และเมื่ออ้างเหตุผลตามพระราชบัญญัติการประถมศึกษา ทำให้นักเรียนที่มีบ้านอยู่ไกลกว่า 2 กิโลเมตรมีสิทธิ์ผ่อนผันไม่ต้องเข้ารับการศึกษาได้ ชาวบ้านจึงบริจาคที่ดินมาสร้างโรงเรียน เพราะเห็นความสำคัญของการศึกษา อยากให้ลูกหลานของตัวเองได้เรียน ได้มีความรู้

โรงเรียนม่อนหินขาวได้ขยายตัวมาจากโรงเรียนคลองนาพองที่ก่อตั้งมานาน 87 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2463 แต่เนื่องจากบ้านของนักเรียนบางคนอยู่ห่างไกลจากตัวโรงเรียนประมาณ 4-5 กิโลเมตร จึงได้มีการจัดตั้งโรงเรียนม่อนหินขาวขึ้น เพราะต้องการให้นักเรียนมีโอกาสทางการศึกษาที่ใกล้บ้าน ซึ่งตามที่ พ.ร.บ. การประถมศึกษา ก่อนปี 2542 ว่าด้วยเรื่องระยะทางระหว่างบ้านและโรงเรียนเป็นตัวบังคับว่า “บ้านต้องอยู่ไม่ห่างจากโรงเรียนเกิน 2 กิโลเมตร”

โรงเรียนม่อนหินขาว ต. ผาจุก อ. เมือง จ. อุตรดิตถ์ ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2518 โดยมีนายสมชาย เกียรติดินาพร เป็นผู้อำนวยการคนแรก ซึ่งโรงเรียนได้รับมอบที่ดินจากนายสาร ออมเงิน สร้างโรงเรียนด้วยเนื้อที่จำนวน 8 ไร่ โรงเรียนนั้นมีอาคารเป็นไม้หนึ่งชั้น ไข้แปลนคล้ายๆกับโรงเรียนตามชนบท และมีอาคารอนุเคราะห์สงฆ์ที่สร้างด้วยปูนอีก 1 หลัง มีสนามกีฬา ตัวโรงเรียนตั้งอยู่บนพื้นที่เหนือหมู่บ้าน มีห้องเรียนจำนวน 3 ห้อง ห้องสมุดที่แบ่งอยู่ในอาคารเดียวกัน 1 ห้อง และติดกับห้อง

สมุคค์เป็นห้องน้ำเล็ก ๆ หลังก่อตั้งโรงเรียนม่อนหินขาวเสร็จ มีจำนวนบุคลากรที่ทำการสอนประจำมีแค่ 3 คน

สมัยที่โรงเรียนก่อตั้งใหม่ ๆ ห้องเรียนยังมีเพียงเสามุงหลังคาด้วยหญ้า เก้าอี้ทำจากพื้น มีโต๊ะเป็นหน้าตัก ไม่มีกำแพงกันจึงมีแสงสว่างเพียงพอ และฟังพาแค่ธรรมชาติ จำนวนนักเรียนและครูอยู่สภาวะสมดุลและพอใจกับสภาพนั้น เพราะเด็กก็มีความกระตือรือร้น ครูก็เต็มใจสอน ต่อมาโรงเรียนได้ขยายตัวขึ้นเป็นอาคารไม้ที่มีขอบเขตชัดเจนมีผนังกัน มีประตู มีหน้าต่าง ไม้ใช้แสงธรรมชาติแล้ว แต่เริ่มหันมาใช้แสงเทียมจากหลอดไฟเพื่อให้โรงเรียนได้มาตรฐาน

เหตุที่โรงเรียนต้องปิดทำการเรียนการสอน เนื่องจากจำนวนนักเรียนน้อยลง เพราะเด็กไม่ได้เป็นเด็กตลอดไป พอเติบโตขึ้นก็มีการขยับขยายไปเรียนในโรงเรียนมัธยม โรงเรียนช่าง หรืออาจมีโอกาสได้ไปเรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัยก็ได้ เด็ก ๆ เมื่อเติบโตขึ้นมีโอกาสได้เข้าเมือง เจอกับสิ่งที่ดีกว่าอยู่ในชนบท ได้ประกอบอาชีพที่ทำเงินได้ดีกว่าการทำไร่ทำนา บางคนไปเป็นพวกใช้แรงงานก่อสร้างในกรุงเทพมหานคร เมื่อทำงานก็ส่งเงินมาให้ บางคนก็มีครอบครัวใหม่อยู่ที่อื่น ไม่ค่อยกลับบ้านเกิดกัน ที่หมู่บ้านจึงเหลือเพียงพ่อแม่ที่นับวันจะแก่ชราลง และถึงแม้จะมีชาวบ้านหนุ่มสาวก็เป็นส่วนน้อยนักที่จะส่งลูกหลานมาเรียนที่โรงเรียนนี้ เมื่อนักเรียนมีน้อย จำนวนรายจ่ายต่อหัวและค่าใช้จ่ายเรื่องค่าน้ำค่าไฟยังเท่าเดิม ทำให้ครูที่เหลืออยู่ต้องนำเงินตัวเองออกมาช่วยกันจ่าย อีกทั้งบุคลากรไม่พอต่อการเรียนการสอนของนักเรียนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังไม่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน งบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอต่อการพัฒนาและบริหารการทำงานของครูและบุคลากรภายในโรงเรียน ทำให้โรงเรียนม่อนหินขาวต้องปิดทำการลง เนื่องจากไม่สามารถทนรับภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นในทุก ๆ เดือนได้

จากการศึกษาโรงเรียนม่อนหินขาวนี้ ทำให้รู้ว่าการศึกษาจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ทุกคน ซึ่งมนุษย์ย่อมหาสิ่งดีๆให้ตัวเองเสมอ ไม่ว่าเราจะเรียนที่ได้ก็ตาม เราควรตั้งใจเรียนให้สุดความสามารถ แล้วนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาหมู่บ้านที่เราเกิดบ้าง ไม่ใช่หลงไปตามแสงสีในเมืองหรือเพียงแค่ว่าต้องการอยากได้เงินมาใช้เท่านั้น

...คืนสู่คลองนาพง

และแล้วก็เป็นเวลาทีที่ทุกคนรอคอย นั่นก็คือเวลาอาหารกลางวันพวกเราได้ใช้พื้นที่ศาลาริมทางเข้าของหมู่บ้านม่อนหินขาวเป็นที่รับประทานอาหารกลางวัน เมื่อท้องอืดร่างกายก็พร้อมที่จะทำงานต่อไป พวกเราตกลงกันที่จะข้ามไปอีกฝั่งหนึ่ง หลังจากนั้นรอดชมบรรยากาศไปเรื่อยๆ ผ่านบ้านหลังแล้วหลังเล่า มองหลังคาไหนก็ไม่เห็นจะเหมือนหลังคาโรงเรียนเลย พวกเราจึงตัดสินใจจอดรถลงเพื่อถามทางที่บ้านหลังหนึ่งและบ้านหลังนี้กลับกลายเป็นที่มีชาวบ้านชุมนุมกันอยู่มากเป็นพิเศษอยู่มาก เพราะชาวบ้านเพิ่งเลิกจากการประชุมอะไรสักอย่างของหมู่บ้าน และบังเอิญเหลือเกินที่คุณลุงที่เราเข้าไปคุยด้วยนั้นเป็นอดีตภารโรงของโรงเรียนม่อนหินขาว การเดินทางของเรายังไม่สิ้นสุดพวกเราได้รับคำแนะนำให้นั่งรถลึกลงไปอีกเพื่อชมโรงเรียนหลังแรกของหมู่บ้าน

โรงเรียนวัดคลองนาพง ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2463 เป็นเวลา 87 ปีมาแล้ว ซึ่ง ณ ปัจจุบันนี้โรงเรียนวัดคลองนาพงได้รวมเด็กจากโรงเรียนม่อนหินขาวและโรงเรียนวัดผาจุมาเรียนร่วมกัน ด้วยเหตุว่าโรงเรียนทั้งสองมีขนาดเล็ก จำนวนนักเรียนน้อย อาจารย์ที่มีน้อยอยู่แล้วยังต้องมารับผิดชอบเด็กทุกชั้นเรียน ซึ่งส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ค่อยดีนัก เด็กก็ขอยุติได้ยาก เมื่อครั้งที่ย้ายเด็ก ๆ กลับมาครั้งแรกทางโรงเรียนได้ทดลองสลับเด็กให้เรียนวนไปแต่ละโรงเรียนเรื่อยๆ แต่เกิดปัญหาทับ

ผู้ปกครองที่ต้องไปรับไปส่ง ตัวนักเรียนที่สับสนไม่คุ้นเคยสถานที่และอาจารย์
สุดท้ายจึงนำทั้งสามโรงเรียนมาเรียนรวมกันที่โรงเรียนคลองนาพง ซึ่งทางผู้ปกครอง
ก็ต้องยินยอมเพราะอยากให้บุตรหลานได้ความรู้อย่างเต็มที่ และอีกสาเหตุหนึ่งที่
นักเรียนน้อยลงคือ ผู้ปกครองให้ความสำคัญกับการเรียนภาษาอังกฤษ จึงย้ายเด็ก
ไปเรียนที่โรงเรียนคริสต์เปิดใหม่ที่เริ่มสอนภาษาอังกฤษนักเรียนตั้งแต่ชั้นป.1 ในขณะที่
ที่โรงเรียนทั้งสามนั้นเริ่มสอนภาษาอังกฤษเมื่อ ป.5

โรงเรียนวัดคลองนาพงเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ท่านผู้อำนวยการโรงเรียน
ใจดีและให้ความเป็นกันเองกับพวกเรามาก เมื่อพูดคุยและเยี่ยมชมโรงเรียนเรียบร้อย
แล้ว พวกเราได้ไปเก็บภาพโรงเรียนวัดผาจุอีกโรงเรียนหนึ่ง และแล้วภารกิจ
การลงพื้นที่เก็บข้อมูลของพวกเราก็เสร็จสิ้นลง การเดินทางในครั้งนี้พวกเราได้เก็บ
เกี่ยวประสบการณ์ ได้เห็นถึงการมีน้ำใจการแบ่งปันรอยยิ้มให้แก่กันและได้พบกับอีก
แง่มุมหนึ่งของการศึกษาไทย

การศึกษาข้อมูลชุมชนและโรงเรียน บ้านห้วยช้าง

อากาศยามเช้าที่สดใส ดวงตาเบิกกว้างเมื่อต้องแสงตะวันไม่ใช่อะไรอื่น เพราะแสงตาเสียมากกว่า พวกเราใช้เวลาละเอียดกับการรับประทานอาหารได้สัก ประเดี้ยวเดียวก็ต้องแยกย้ายเคลื่อนพล เพราะว่ามีคนเยอะมากสบตาเสียมากกว่า พวกเราใช้เวลาละเอียดกับการรับประทานอาหารได้สักประเดี้ยวเดียวก็ต้องแยกย้าย เคลื่อนพลขอใช้ค่าขอใช้ค่านี้นี้เพราะว่ามีคนเยอะมากเมื่อก้มมองลงต่ำก็ต้องพบว่าทุกคนที่เดินผ่านไปนั้นหัวอาหารที่เอาไว้รับประทานยามกลางวันกันพร้อมเพรียง

อาหารมื้อนี้เป็นที่กล่าวขานกันมากเหลือเกินเพราะด้วยการผสมผสานของ แม่ครัวอย่างน่าทึ่งที่มีข้าวเหนียวกับกะเพราคงจะอร่อยสมใจนึก กลุ่มของพวกเราได้ ไปสำรวจโรงเรียนห้วยช้างซึ่งได้รอรถอยู่นานมาก กว่าจะได้เดินทาง มีน้องเซรามิกส์ ขณะนั่งรถก็ใช้เวลาด้วยไอศกรีมหลายแท่งยังพอให้ขมุกขมู้อยู่บ้าง เมื่อเริ่มเดินทาง ชักไม่แน่ใจว่าคนขับรถจะพาพวกเราไปถึงจุดหมายหรือไม่เพราะมันไกลกว่าที่คาดไว้ เหมือนตกอยู่ในความฝันที่ท่องไปในโลกกว้างไม่ยอมตื่นเสียที เส้นทางอันไกลโพ้น ก็จบลงด้วยบ้านผู้ใหญ่บ้านของหมู่บ้านห้วยใต้ อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ แต่ น่าเสียดายที่ท่านผู้ใหญ่บ้านไม่อยู่ ขณะนั้นเองฝนก็เริ่มตกปรอย ๆ ลงมาพร้อมกับเสียง ท้องร้องเพราะใกล้จะเที่ยงแล้ว พวกเราจึงต้องจากที่นั่นมาเพื่อหาข้อมูลต่อไป และ แล้วก็ไปเจอเป้าหมายที่สำคัญคือผู้บริจาคที่ดินให้แก่โรงเรียน เมื่อไปถึงก็เจอสุขนัย มายืนเฝ้าอยู่หน้าบ้านอยู่แล้วไม่รู้ว่ามีมาต้อนรับหรือจะมากัดเพราะไม่คุ้นหน้าคุ้นตากัน พวกเราทำใจดีสู้เสือไว้ก่อน เมื่อมีคนออกมาเฝ้าออกไปที่ พวกเรากล่าวคำสวัสดิ์ พร้อมคำแนะนำเล็กน้อยว่ามาจากไหนอย่างไรและได้เข้าไปที่บ้านพร้อมทั้งเริ่ม สัมภาษณ์กันเลยทีเดียว ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์นั้นเป็นลูกสาวของเจ้าของที่เพราะเจ้าของ ที่อายุมากแล้ว พุดจาไม่รู้เรื่องแล้วซึ่งเป็นอาการทั่วไปของผู้สูงอายุ เริ่มด้วยคำถาม ที่ว่า

นิสิต: เริ่มก่อตั้งเมื่อไหร่และปิดเมื่อไหร่ อย่งไรคะ

ก่อตั้งเมื่อ 2512 และก็ 4 ปีที่ปิดมา(ปี2546) ทางราชการไม่ได้ให้ปิดแต่ว่าคุณครูกลัวจะปิดก็เลยทำเรื่องย้ายไปอยู่โรงเรียนด้านแม่คำมันเอง คือทางราชการไม่ได้บอกว่า จะปิดแต่คุณครูก็คิดไปเองว่าจะปิด นักเรียนไป อาจารย์ไปหมด

นิสิต: นักเรียนส่วนใหญ่ไปโรงเรียนด้านแม่คำมันหมดเลยหรือไปไม่หมด

นางกาญจนา: ไปไทยรัฐวิทยาด้วย

นิสิต: พอจะทราบไหมว่าคำว่าห้วยช้างมีความหมายว่าอย่างไร

นางกาญจนา:ถามแม่ก็คงไม่รู้แล้ว แม่ 89 แล้ว สมัยก่อนตอนแม่สาวรุ่นๆ ตอนที่แม่อยู่ลับแลมันเป็นป่าหมดเลย สมัยก่อนแม่ซื้อมาไร่ละ100 มาจับบ้างซื้อบ้าง มาแบ่งเขตกัน ซื้อมากี่ซื้อ ส่วนที่จับมันไม่เป็นของใครเลย ถนนก็เป็นถนนลูกลัง ทางเกวียน เป็นป่าที่บีบคือจำความได้ว่าที่พ่อแม่เล่า มาซื้อเกือบ 200 ไร่ เฉพาะตรงนี้ เป็นแม่ของพี่

นิสิต: พี่ชื่ออะไรคะ

นางกาญจนา: ไอ่เรียกปากก็ได้คือนี้เป็นลูกคนที่ 7 ของแม่แล้ว 50 แล้ว ที่ร้านค้า

เป็นของพี่ชายแม่ยกที่ให้

นิสิต: เรียกคุณน้าละกันอ่อนกว่าแม่หนู ถ้ามว่าพอมอบให้ยังไฉะ

นางกาญจนา: นี่กำลังเรียนอยู่ที่นี้ ป.4 พอมแม่ยกที่ให้

นิสิต: คือสร้างอย่างไรคะ

นางกาญจนา: ยังเป็นกะต้อบ คือไม่ได้สร้างแบบนี้ะเป็นโรงเรียนชนบท คือครูใหญ่
ว่าโรงเรียนอื่นมันอยู่ไกลก็เลยขอที่ ก็เลยแบ่งให้

นิสิต: โรงเรียนนี้สังกัดที่ไหนคะ

นางกาญจนา: เหมือนโรงเรียนทั่วไป แม่ทำเรื่องให้นายอำเภอ นายอำเภอสมัยนั้น
ไม่รู้ว่ามีอะไร ที่จำได้นะ

นิสิต: ที่มอบให้เพื่อเป็นโรงเรียนใกล้หมู่บ้านใหม่ อย่งไร

นางกาญจนา: แม่ต้องการที่จะให้และทางผู้ใหญ่ก็มาขอ เพราะแถวนี้มันเป็นป่า
หมดเลยและเด็ก ๆ แถวนั้นก็ต้องไปเรียนไกลถึงบ้านด่านและบ้านด่านใต้ แถวนั้นมันไม่
ใช้เจริญแบบนี้มีแต่ป่า เวลาไปเรียนก็เดินไป สมัยก่อนมีล้อเกวียน รู้จักกันหรือเปล่า!
เกวียนนะ ต้องเดินตามไปอะไรประมาณนี้ ไปกับพ่อแม่พอเรียนที่นี้เสร็จก็ไปเรียน
ต่อที่ อ.น. จบแล้วจะเป็นครูบาอาจารย์ แต่เปล่าเลย! พอเรียนจบอ.น. มศ.5(2522)
นี่ก็เข้าไปกรุงเทพฯ ไปเรียนรามแต่ก็ไม่จบ เรียนรัฐศาสตร์

นิสิต: อ.น.คือ

นางกาญจนา: เป็นโรงเรียนอุดรดิตถ์ ประจำจังหวัด

นิสิต: เดือนหนึ่งเราเสียค่าใช้จ่ายประมาณเท่าไรคะ

นางกาญจนา: ก็รับ-ส่งมันเดือนละ 300 กว่า แต่เราจ่าย 150 โรงเรียนช่วย 180
คือเขาดีไปแล้วก็ไม่อยากกลับมาอีก

นิสิต: คือทางไหนก็พร้อม แล้วที่นี้มีที่พักให้ไหมคะ

นางกาญจนา: ไม่มีค่ะ

นิสิต: คุณครูส่วนใหญ่เป็นคนที่นี้หรือเป็นคนที่อื่น

นางกาญจนา: คนที่อื่น ไม่มีบ้านพัก

นิสิต: โรงเรียนกับชุมชนมีความสัมพันธ์กันอย่างไรบ้าง

นางกาญจนา: อ้อ สมัยก่อนมีตอมมีนักเรียนอยู่ พอร้างก็ไม่มีกิจกรรม

นิสิต: ก็ สมัยก่อนมีกิจกรรมทำร่วมกัน

นางกาญจนา: ทำวันแม่ ทำบุญครบรอบโรงเรียน

นิสิต: แล้วผู้ปกครองส่วนใหญ่เขาให้ความร่วมมือมือน้อยแค่ไหน

นางกาญจนา: ก็มีความร่วมมือ 50-50 คือจะไปร่วมมือก็ไม่มีตั้งค์

นิสิต: คืออันนี้มันเป็นปัญหา

พอมอบที่ดินให้แล้วเริ่มสร้างปีไหนและแล้วเสร็จเมื่อไหร่อย่างไรคะ

นางกาญจนา: ก็มึงงบประมาณมาให้สร้างจากทางราชการ ตอนนั้นรู้คือจบป.4 แล้วเรียนป. 5-7 ม.1 ประมาณ3-4 ปี กว่าที่จะมึงงบประมาณ สมัยก่อนมีป.5-7 ประมาณ 4 ปี หลังจากจบป. 4 ไปแล้ว ไม่รู้งบประมาณมาตอนไหน สร้างประมาณ 2 ปี หรือปีกว่า

นิสิต: แล้วทางโรงเรียนแจ้งหรือไม่ว่างบประมาณมาจากไหน อย่างไร

นางกาญจนา: ก็มาสร้างเลย ไม่เคยแจ้ง

นิสิต: แล้วช่วงแรกๆที่โรงเรียนเปิดสอน เปิดสอนระดับใดบ้างครับ

นางกาญจนา: มือนุบาล 1-3 ช่วงที่ไม่มือนุบาล มีป. 4 ระยะเวลาหลังมือนุบาลถึง ป. 6

นิสิต: ไม่มีเด็กเล็กเตรียมก่อนเข้าอนุบาลหรือคะ

นางกาญจนา: ไม่มีแต่ก็มีไปฝาก คือพ่อแม่ไม่ว่าง ให้ฝากเลี้ยง

นิสิต: แล้วค่าเทอมเสียไหมคะ

นางกาญจนา: ไม่เสีย ก็คงจะมีบให้ มีนมแจก คือเด็กเข้ามาไม่เสียค่าเทอม

นิสิต: เวลาเปิดเทอมต้องเสียค่าซื้อหนังสือเรียนไหม

นางกาญจนา: ฟรี ที่โรงเรียนก็จะมีชาวบ้าน ผู้ใหญ่บ้าน อบต.มาช่วยดูแล มา
ทำความสะอาด ไม่อย่างนั้นโดนไฟไหม้แน่ๆ

นิสิต: ปัญหาทางการศึกษาปัจจุบันคิดว่ามีอะไรบ้างคะ

นางกาญจนา: มีมาก เหนื่อยอยู่ ม.2 ยังยังอ่านหนังสือไม่ออกเลย แต่เขียนได้
ส่วนภาษาอังกฤษค่อนข้างเก่ง คือยากๆ อ่านไม่ได้เลย สมัยก่อนที่เรียนยังมี
กอ-อะ-กา เดี่ยวนี้ให้อ่านเลย ไก่ กุ้ง รวมคำไปเลย

นิสิต: เด็กพื้นที่จะมีโอกาสก้าวไปสู่ระดับมหาวิทยาลัยเยอะไหมครับ

นางกาญจนา: ถ้าไม่มีให้กู้ก็ไม่มาก ส่วนมากจะอยากเรียนกัน

นิสิต: ที่บ้านเป็นต่างจังหวัดเหมือนกันเมื่อจบไปแล้วไปทำอะไรกัน

นางกาญจนา: อืม... ที่ยังไม่จบก็แอบไปปิ้งกันก็ไม่จบ คือพ่อแม่ไปทำงาน ลูกก็ไป
เรียนแต่เปล่าเลย ลูกไปไหนก็ไม่รู้

..... ฝนตก.....

ที่บ้านนี้เลี้ยงหมู ตอนนี้พักเล่าอยู่ ทำมา 4 ปีแล้ว

นิสิต: อยากจะแนะนำอะไรไหมคะ

นางกาญจนา: ก็ยังเป็นปัญหา

ขอขอบคุณ

คุณกาญจนา เมืองด้อม 124/2 ม.6 ต.ด่านแม่คำมัน อ.ลับแล จ.อุตรดิตถ์
เป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าให้แก่พวกเรา

สัมภาษณ์ครูจันทิมา แก้วทองมาและครูวันสนันท์ เขยสูงเนิน

เริ่มเลยมีความว่า อิม หลังจากพวกเราแนะนำตัวและจุดประสงค์ที่มาแล้วนั้น

นิสิต: อยากทราบว่าโรงเรียนห้วยช้างมีความเป็นมาเป็นไปอย่างไร

ครู: ย้ายมา ผอ. โรงเรียนด้านแม่คำมันดูแล ตำแหน่งครูห้วยช้างยังอยู่ มาเรียนร่วม
เฉยๆ ยังกินเงินเดือนห้วยช้างอยู่ โรงเรียนไม่ได้ยุบ

นิสิต: แล้วทำไมจึงย้ายมาอยู่ที่นี่

ครู: เด็กน้อย งบประมาณไม่เพียงพอ เวลาประเมิน ครูก็น้อย นักเรียนก็น้อย มัน
ไม่ครอบคลุม จะจัดทำสิ่งไหนก็ไม่ได้ หมู่บ้านเล็ก เด็กน้อย ทางหน่วยงานบอกว่า
มันต้องยุบแน่ๆ ผู้ปกครองก็เลยท้วงท้วง จะเอาลูกไปไว้ที่ไหน เขาก็หาหลักยึดเกาะ
ก็เลยมาเรียนที่นี่ ทางเขตการศึกษาให้มาเรียนร่วมเพราะถือว่าเป็นโรงเรียนลูก ที่
นี้เป็นโรงเรียนแม่(ด้านแม่คำมัน) ส่วนชื่อครู 2 คนเขาส่งไปที่ ส.พ.ฐ. ที่กรุงเทพฯ
เรื่องมันก็เงียบ คำสั่งไม่มี แต่ผอ.ก็บอกว่าคุณยังไม่ได้อย้ายมา ชื่อยังอยู่ที่ห้วยช้าง

นิสิต: เพราะอะไรถึงยังไม่ย้ายคะ

ครู: ก็ไม่ทราบ เพราะยังเป็นโรงเรียนอยู่ แต่โรงเรียนนั้นไม่ได้อยู่ที่นั่น มาเรียนที่นี่

นิสิต: โรงเรียนห้วยช้างสังกัดที่ไหนคะ

ครู: สังกัดสำนักงานการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1

นิสิต: ตอนอยู่ที่โรงเรียนห้วยช้างมีกิจกรรมอะไรบ้างรวมถึงการให้ความร่วมมือ
มากน้อยแค่ไหน

ครู: วันแม่ งานกีฬา ก็ให้ความร่วมมือ ก็ไม่ยากให้มาที่นี้หรือที่นี้มันไกล ใหม่ ๆ
ก็ไม่อยากอยู่ นานไปก็ติดใจ ทางเขตก็อธิบายว่า สาเหตุเพราะอะไร ถ้าคุณหาเด็ก
มาให้ครบ 40 คนได้ เขาก็จะให้กลับ ให้อยู่ห้วยช้างเหมือนเดิมเพราะตอนนั้น
คอมพิวเตอร์เราก็ไม่ค่อยมี แต่ที่นี้มีหลายเครื่องเทคโนโลยีไม่มีให้โรงเรียนขนาดเล็ก
จึงเป็นแรงจูงใจ เพราะภาครัฐไม่ให้ความสำคัญสนับสนุนเท่าไร เด็กมีน้อยจึงมีคอมพิวเตอร์
เพียง 2 เครื่อง แต่ที่นี้เด็กมี 300-400 ของเรามี 30 กว่าคนแล้วครูมีน้อยหาครูถนัด
แต่ละด้านไม่ได้ ป.1-2 ครูสอนคนเดียว ป.3-4 สอน 1 คน ป.5-6 สอน 1 คน
มีนโยบายว่าควรจะมาเราก็มา ตอนนั้นทำเรื่องการเงิน อะไรต่ออะไร เวลาให้กับ
นักเรียนมีน้อยเพราะเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ลองมาอยู่เขาก็ไม่ให้ย้ายกลับไปที่นี่

นิสิต: ย้ายมาปีไหนคะ

ครู: 2546 เด็กมา 35 คน ไปอยู่โรงเรียนไทยรัฐ 25 คน

นิสิต: เวลาทำกิจกรรมเองงบประมาณมาจากไหน ใช้เงินส่วนไหน

ครู: อบต. ช่วย 5,000-8,000 บาท ไม่เสียค่าเทอม มีอาหารกลางวันให้ มีทุนการ
ศึกษาให้

การสัมภาษณ์ได้จบเพียงเท่านี้.

จากที่พวกเราได้ไปเก็บข้อมูลมานั้นได้รับทราบข่าวสารมากมาย ทั้งจากชาวบ้านและ
ครูที่เคยอยู่ ณ ที่นั้น

ขอขอบคุณ

ครูนัสนันท์ เขยสูงเนิน 195/4 ถ.ฤติเปรม ต.ท่าอิฐ อ.เมือง จ.อุตรดิตถ์ 53210
คุณครูจันทิมา แก้วทองมา ร.ร.ด่านแม่คำมัน ต.ด่านแม่คำมัน อ.ลับแล จ.อุตรดิตถ์ 53210

สัมภาษณ์น้องเบิร์ต

นายสัตยา มีลาภ หรือ น้องเบิร์ต อายุ 15 ปี ที่อยู่ 101/1 หมู่ 6 ตำบลด่านแม่คำมัน อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ เคยเป็นนักเรียนคนหนึ่งของโรงเรียนบ้านห้วยช้าง และเป็นเด็กรุ่นสุดท้ายที่โรงเรียนนี้ และที่น่าเสียดายคือ เขาเรียนไม่จบ ป.6 ที่โรงเรียนแห่งนี้ด้วยซ้ำ เนื่องจากโรงเรียนมีเด็กจำนวนน้อยมาก ไม่สามารถที่จะเปิดทำการเรียนการสอนได้ น้องเบิร์ตมีโอกาสได้เรียนโรงเรียนแห่งนี้ตั้งแต่อนุบาลจนถึง ป.5 โรงเรียนแห่งนี้มีครูเพียง 1 คน และครูต้องสอนทุกรายวิชา แสดงให้เห็นว่าครูนั้นมีหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบหลายด้าน นอกจากจะสอนทุกวิชาแล้วระบบการบริหารโรงเรียนก็เป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องรับผิดชอบ อีกด้านหนึ่งคือ นักเรียนอาจได้รับความรู้ด้านวิชาการไม่เต็มที่ เพราะครูคนเดียวต้องสอนทุกรายวิชา ซึ่งอาจไม่เชี่ยวชาญในบางรายวิชา อาจทำให้นักเรียนเสียโอกาสที่ดีในการเรียน ด้านกิจกรรมของโรงเรียน น้องเบิร์ตบอกเราว่า ก็จัดกิจกรรมตามวันสำคัญของปฏิทิน หรือตามเทศกาล ไม่มีกิจกรรมอะไรที่โดดเด่น มีการแข่งขันกีฬา มีทุนการศึกษามอบให้กับเด็กยากจน และพวกเขาได้ถามน้องเบิร์ตว่า ทำไมโรงเรียนถึงไม่ได้เปิดสอนตามปกติ เขาตอบว่าครูย้ายไปอยู่โรงเรียนอื่น ไม่มีครูสอน เขาจึงต้องย้ายไปโรงเรียนซึ่งอยู่ไกลออกไปจากหมู่บ้านที่เขาอยู่ ซึ่งไกลพอสมควรทำให้การเดินทางไปโรงเรียนไม่สะดวก และต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น และครอบครัวของน้องเบิร์ตก็มีอาชีพรับจ้าง พ่อ

มาทำงานก่อสร้างที่กรุงเทพฯ นาน ๆ ถึงจะกลับบ้าน แม่รับจ้างปลูกหัวหอม ได้ค่าแรงวันละ 130 บาท น้องเบิร์ตเรียนจบแค่ ม.2 ก็ต้องออกจากโรงเรียน เนื่องจากสาเหตุหลายประการ ทั้งเรื่องของรายได้ เพราะน้องเบิร์ตยังมีน้องสาวอีก 1 คน ซึ่งภาระของทางบ้านก็เพิ่มมากขึ้น และปัจจุบันน้องเบิร์ตก็อยู่บ้านเฉย ๆ ไม่มีอาชีพเป็นหลักแหล่ง บางครั้งก็ไปช่วยแม่ทำงานบ้าง ช่วยแม่เลี้ยงน้องบ้าง โอกาสที่ขาดหายไปสำหรับน้องเบิร์ตทั้งการศึกษา การประกอบอาชีพ แม้จะไม่หนักหนามากนัก แต่การไปศึกษาข้อมูลลักษณะท้องถิ่นบางสิ่งบางอย่างให้พวกเขาได้เห็น ทำไม? โรงเรียนต้องปิดไป แล้วเด็ก ๆ ในหมู่บ้านอยู่ที่ไหน? ทำไม? ไม่เรียนที่โรงเรียนแห่งนี้ พวกเขาได้รับคำตอบ จึงได้เห็นว่าการที่โรงเรียนต้องกลายเป็นที่รกร้างว่างเปล่า ชาตครู ได้สร้างผลกระทบอะไรให้กับเด็ก ๆ ในหมู่บ้านบ้าง โดยเฉพาะน้องเบิร์ต การที่เหลือน้องเบิร์ตเพียงคนเดียวในโรงเรียน เหลือครูคนเดียว ทำให้เด็กที่จะเติบโตเป็นอนาคตของชาติต้องหมดสิ้นอนาคตไป สาเหตุเกิดจากอะไร ทุกคนคงพอจะทราบดี แม้จะเป็นเพียงน้องเบิร์ตคนเดียว แต่ในประเทศไทยยังมีอีกหลายโรงเรียนที่ต้องถูกปิดไป ถ้าหากมีกรณีเช่นเดียวกับน้องเบิร์ตอีกหลายคน เด็กที่หมดอนาคต หมดโอกาสทางการศึกษา ก็ไม่ใช่เป็นเพียงแต่น้องเบิร์ตคนเดียวแล้ว คิดดูว่าประเทศชาติจะเป็นอย่างไร ผลกระทบไม่ได้เกิดแค่ตัวของเด็กเท่านั้น แต่กระทบถึงประเทศชาติทางรัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญ ณ จุดนี้บ้างไหมหนอ? โรงเรียนที่เจริญก็ส่งเสริมกันไป โรงเรียนที่ขาดความเจริญก็จะปล่อยให้เป็นอย่างนี้หรือ เด็กตาดำ ๆ จะเป็นอย่างไร โอกาสที่จะใช้ชีวิตอยู่ในสังคมก็คงจะมีเพียงน้อยนิดหรืออาจไม่มีเลย “เหลียวกลับมามองบ้าง แล้วคุณจะได้เห็นสายตาอีกหลายคู่ที่มองคุณอย่างมีความหวังและโอกาส”

การศึกษาข้อมูลชุมชนและโรงเรียน บ้านเต่าโท

จากกรุงเทพฯ... สู่อุตรดิตถ์...

จากการเดินทางสู่อุตรดิตถ์ในครั้งนี้ ซึ่งเป็นการเดินทางร่วมกับน้องๆ ชั้นปีที่ 2 คณะศิลปกรรมศาสตร์ พวกเราครู 5 ปี ชั้นปีที่ 4 ซึ่งถือว่าเป็นปีใหญ่ที่สุดที่ร่วมในกิจกรรมนี้ด้วย

สำหรับการเดินทางตามทีมนัดหมายคือออกเดินทาง (รถล้อหมุน) เวลา 06.00 น. แต่เนื่องจากจำนวนผู้ร่วมกิจกรรมมีจำนวนมากการนัดหมายจึงยากลำบาก และกว่าที่จะออกเดินทางจากมหาวิทาลัยก็ทำให้ล่าช้ากว่าเวลาที่นัดหมาย ตลอดระยะเวลาการเดินทางนั้นสองข้างทางเต็มไปด้วยทิวทัศน์ที่สวยงาม เขียวขจีไปด้วยต้นไม้เขียวใหญ่ เพราะเป็นหน้าฝนจึงทำให้ต้นไม้สวยงาม

ระหว่างทางมีฝนตกลงมาตลอด บรรยากาศดีมากเลยทีเดียว การรับประทานอาหารก็รับประทานกันบนรถเพื่อความสะดวก กว่าที่จะถึงจุดหมาย (วัดหาดสองแคว) ก็เกือบค่ำ จากนั้นทุกคนก็เก็บข้าวของ เตรียมตัวเข้าประชุมนัดหมายกิจกรรมที่แต่ละเอกต้องรับผิดชอบ

สำหรับการประชุมนี้กลุ่มครู 5 ปีทั้งปี 2 และปี 4 ได้รับมอบหมายให้ลงพื้นที่โรงเรียนต่างๆ ที่ร้างไม่มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้ไปหาข้อมูลต่างๆ สาเหตุที่โรงเรียนร้าง โดยให้สอบถามจากคนในพื้นที่นั้นๆ เช่น ชาวบ้าน พระสงฆ์ ผู้ใหญ่บ้าน ครูที่เคยปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนนั้น หลังจากการประชุมกลุ่มใหญ่แล้วก็มีการแยกประชุมกลุ่มย่อย ครู 5 ปีทั้งปี 2 และปี 4 ได้แบ่งกลุ่มย่อยออกเป็น 5 กลุ่มตามจำนวนโรงเรียนที่จะไปสำรวจ สมาชิกในแต่ละกลุ่มก็จะคละคล๊า

กันทั้งปี 2 และปี 4 ทั้งเอกทัศนศิลป์ ดนตรี และการแสดง หลังจากแบ่งกลุ่มเรียน
ร้อยแล้วก็ประชุมนัดหมายกันก่อนที่จะแยกย้ายไปพักตามอรัญคัย

เช้าวันใหม่หลังจากที่รับประทานอาหารเช้าเสร็จแล้วกลุ่มของพวกเราที่ได้
รับมอบหมายให้ลงพื้นที่สำรวจโรงเรียนเต่าไหได้ การเดินทางไปโรงเรียนเต่าไหได้นั้น
ค่อนข้างยากลำบากทีเดียวเพราะทุกคนนั้นไม่เคยไปสถานที่แห่งนั้นมาก่อน (แม้กระทั่ง
คนขับรถ) แต่จากการสอบถามบุคคลต่างๆ ทำให้เราเดินทางไปถึงโรงเรียนเต่าไห
ได้ได้ไม่ยาก เมื่อถึงชุมชนเต่าไหได้แล้วพวกเราก็มุ่งตรงไปที่บ้านของผู้นำชุมชน นั้น
ก็คือกำนันนั่นเอง แต่ก็ต้องผิดหวังเพราะกำนันนั้นติดประชุมที่ตำบลอื่น พวกเราจึง
ตัดสินใจไปตั้งหลักกันที่โรงเรียนเต่าไหได้ จากนั้นก็ตกลงกันว่าแยกกันไปสอบถาม
ข้อมูลจากชาวบ้านเอง และก็ได้อสอบถามข้อมูลจากชาวบ้านที่อยู่ใกล้กับโรงเรียนก็ได้
ข้อมูลว่าสาเหตุที่โรงเรียนเต่าไหได้ปิดตัวลงไม่มีการเรียนการสอนนั้น มีสาเหตุ
ดังนี้

1. เด็กในชุมชนย้ายไปเรียนที่อื่น เนื่องจากโรงเรียนอื่นนั้นมีความพร้อมใน
การจัดการเรียนการสอนมากกว่าโรงเรียนเต่าไหได้แห่งนี้ จำนวนนักเรียนจึงมีจำนวน
น้อยกว่าที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด จึงต้องปิดโรงเรียนไปโดยปริยาย
2. เด็กที่เรียนโรงเรียนเต่าไหได้นั้นมีพัฒนาการด้านการเรียนที่ช้ากว่าที่อื่น
3. ครูผู้สอนไม่เอาใจใส่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูแยกออก
เป็นหมู่เหล่าไม่มีความสามัคคี

4. เกิดการคดโกงของผู้บริหารสถานศึกษา เช่น นำคอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นของโรงเรียนไปใช้ธุระส่วนตัว

5. ประชาชนกับครูในโรงเรียนเกิดความแตกแยก ขาดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

6. เวลาที่มีการประชุมของทั้งชุมชน วัด โรงเรียน(ทุกวันที่ 6 ของทุกเดือน) ครูไม่ให้ความสนใจในการประชุม ทำให้การแก้ปัญหาไม่บรรลุตามเป้าหมาย

ซึ่งปัญหานี้ก็สรุปจากการสอบถามชาวบ้านในท้องถิ่น และนายจำปี อยู่อัน อายุ 66 ปี อดีตผู้ใหญ่บ้านเต่าไหได้ และเป็นผู้คลุกคลีกับโรงเรียนเต่าไหได้มาเป็นเวลาช้านาน ซึ่งทางกลุ่มของข้าพเจ้าก็ต้องขอกราบขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน สำหรับข้อมูลที่ดี และมีคุณค่ายิ่ง

เสร็จจากการหาข้อมูลกลุ่มของพวกเรา ก็เดินทางกลับวัดหาดสองแคว ซึ่งตอนกลับนั้นเองกลุ่มของพวกเราได้ทราบว่าโรงเรียนเต่าไหได้อยู่ใกล้กับสถานที่พักมาก แต่ตอนที่เดินทางไปนั้นกลุ่มของพวกเราไปกันผิดทาง ถึงวัดหาดสองแควกลุ่มของพวกเรา ก็ประชุมสรุป และนัดหมายสำหรับการอภิปรายสรุปในช่วงเย็น

ในช่วงเย็นก็มีการส่งตัวแทนของทุกๆ กลุ่มที่ไปลงพื้นที่ ได้เล่าถึงการทำกิจกรรม บรรยายภาคในการร่วมกิจกรรมให้กับทุกๆ กลุ่มได้รับทราบข้อมูล หลังจากนั้นก็มีการจัดกิจกรรมวันแม่ โดยกายปล่อยโยคมไฟ บรรยายภาคนั้นก็ค่อนข้างคึกคักเป็นอย่างมากทีเดียว เสร็จจากกิจกรรมก็แยกย้ายกันพักผ่อนตามอัธยาศัย

ประวัติโรงเรียนเต่าไทได้

การจัดตั้งโรงเรียนครั้งแรก เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2498 โดยมี นายโนรี อยู่อ้น ผู้ใหญ่บ้าน และชาวบ้านช่วยกันสร้าง นายกุล สุขเกษม นายบุญสด บุญคง และราษฎรได้พร้อมใจกัน ขอแยกจากโรงเรียนเต่าไท (ศรีศรุกรนุกุล) มาทำการสอนชั่วคราว ต่อมาจึงขออนุญาต เปิดโรงเรียนชั่วคราว ตามคำสั่งอำเภอที่ 782/2498 เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2498 จัดตั้งโดยยกเว้น อาคารแบบ ป.1 ชั่วคราว ราษฎรได้ช่วยกันจัดหาไม้พื้น เส้า ฐานาคาเครื่องบนไม้ไผ่ ทรงมะลิลา เปิดทำการสอนครั้งแรก ป. 1-ป.4 มีนายบรรพต บุญขึ้นเป็นครูใหญ่ นายสงวน โพนินัย เป็นครูน้อย บนพื้นที่ช่วยกันจัดหาเป็นพื้นที่ 5 ไร่ โรงเรียนได้ ทำพิธีเปิดเป็นทางการเมื่อวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2498 โดยมีนายอำเภอพิชัย นายแมน หน่อทองมาเป็นประธานทำการเปิดป้าย

การเปลี่ยนแปลงหลังจากสร้างอาคารชั่วคราว ต่อมาได้ก่อสร้างเป็นอาคาร เรียนถาวรแบบ ป.1 มีนายประจวบ ขำฉา เป็นผู้ควบคุม ดำเนินการก่อสร้างได้โดย ได้รับงบประมาณรัฐบาล 20,149 บาท มีนายกุล สุขเกษม เป็นผู้รับเหมา ก่อสร้าง เสร็จเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2512

ปี พ.ศ.2514 ได้ขยายที่ดินด้านตะวันออกไปได้อีก 22.5 ตารางวา โดย นายอำเภอผิน แดงสอน นายอำเภอพิชัยได้ขอที่ดินจากนายโป่ง นางเฟื่อง เปี้ย สงค์ รวม 2 งาน 25 ตารางวา

ปี พ.ศ.2517 ได้รับงบประมาณ 100,000 บาท สร้างอาคารเรียนแบบ ป.1
ป. 4 ห้องเรียนเริ่มก่อสร้างเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2518 มีนายรวยเป็นผู้รับเหมา
ในการก่อสร้างอาคารเรียน

ปีพ.ศ. 2525 ได้รับงบประมาณสร้างโรงฝึกงาน (อาคารอเนกประสงค์) เมื่อ
วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2525 งบประมาณ 124,250 บาท

ปี พ.ศ.2530 ผู้ใหญ่จำปี อยู่อ้น พร้อมคณะกรรมการการศึกษา และ
ประชาชนในหมู่ 4 บ้านเต่าไหได้ ร่วมกันบริจาคซื้อที่ดินทิศเหนือ ของโรงเรียนเป็น
เนื้อที่ 13 งาน

ปี พ.ศ. 2535 นายมนตรี ผลดี คณะผู้มีจิตศรัทธา ได้นำเงินกองทุนผ้าป่า
เพื่อการศึกษา จัดสร้างสนามเด็กเล่น ประตูฟุตบอล และจัดซื้ออุปกรณ์กีฬา มอบ
ให้กับโรงเรียนมูลค่า 20,696 บาท

ปี พ.ศ.2536 นายบุญลือ คำอ่อง และนายประเมิน คำอ่อง ร่วมกันผู้มีจิต
ศรัทธา ได้นำเงินกองทุนผ้าป่า เพื่อพัฒนาการศึกษา จัดทำประปาโรงเรียน ที่แปรง
พันนักเรียน รั้วคอนกรีต รวมมูลค่า 78,126 บาท มอบให้กับโรงเรียนบ้านเต่าไหได้

ข้อมูลหลังจากนี้ไม่มีการจดบันทึกอีกเลย...

ลุงชัยพัก...บ้านลุงอยู่ข้าง ๆโรงเรียนเต่าไห

การศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

อยู่ที่นี้มา ปี

นิสิต ลุงได้เรียนที่โรงเรียนนี้หรือเปล่า

นิสิต โรงเรียนนี้ปิดไปนานหรือยังคะ

ลุง เพิ่งปิดไปเมื่อปีที่แล้วนี่เอง เสียงเด็กดั่งโหวกเหวกไวยวาย เล่นกันเต็มสนาม
เลย บ้างก็ตีกลองเสียงดัง บ้างก็วิ่งเล่นกันบนชั้นเรียน ก็คิดว่าครูไม่สอนรีไรง น้อ...
ชาวบ้านกับพวกผู้ปกครอง เลยเดินไปดูกัน ก็เห็นโรงเรียนไม่มีครูอยู่เลย

นิสิต เพราะสาเหตุอะไรคะถึงปิดไป

ลุง ก็โรงเรียนมีครู 6 คน เอง...

นิสิต นักเรียนส่วนใหญ่ย้ายไปที่ไหนบ้างคะ

ลุง มีใครมาดูแลบ้างหรือเปล่าคะ

ลุง ก็มี ผอ.อุดม ก็มาดูๆบ้าง แล้วก็ไป ผอ.เขาอยู่ที่โรงเรียนท่าสักอ่ะ... ลอง
ไปตามถามแกดูอย่างรู้อะไรก็ไปตามท่่านดู เผื่อจะได้ข้อมูลอะไรบ้าง ลุงก็ไม่ค่อยรู้หรอก

นิสิต ทางโรงเรียนได้ให้ความร่วมมืออะไรกับชุมชนบ้างคะ

ลุง เขาก็จัดแข่งกีฬาเนอะ...พวกชาวบ้านก็หุงข้าวไปเลี้ยงเด็ก ...

นิสิต คิดอย่างไรกับโรงเรียนนี้ในตอนนี้นะ

ป้า ก็อยากให้รื้อไป จะได้แจ่มๆ(โล่งๆ) สักที

นิสิต คิดอย่างไรถ้าโรงเรียนจะได้ย้ายไปที่อื่น ไปอยู่ที่ มศว ตรอน

ลุง ก็ดีนะไปทำให้ดีๆ ไม้อะไรมันก็ผุพังไป ก็ไม่มีคนใช้งานนี่ หี..หี อืมอย่างนี้

ป้าแกบอก... จะได้แจ่มๆ สักที หี...หี ก็ไปทำให้ดีๆแล้วกันเนอะ

นิสิต ค่ะ...ก็ขอบคุณลุงมากค่ะ

ลุง ป้า จ๊ะๆ ไม่เป็นไร

น้าจรี

อายุ 37 ปี

นิสิต น้า...เรียกพี่ดีกว่า เธอได้เรียนที่โรงเรียนเต่าไหหรือเปล่าค่ะ

น้าจรี อืม...เมื่อก่อนก็เรียนที่นี่แหละ เมื่อก่อนมันดี สนุก เด็กก็เก่งๆ

นิสิต น้าพอจะรู้ไหมคะว่าทำไมถึงปิด

น้าจรี เด็กมันดั่ง ครูก็ไม่สอน

นิสิต แล้วลูก ๆ น้าได้เรียนที่นี่ไหมคะ

น้าจรี พอดีว่าให้ไปเรียนที่.....ก่อน ก็ไม่ได้จะให้เข้าเรียนที่นั่นเพราะที่โน้นมันดีกว่า

ผู้อำนวยการ อุดม จิตรวัฒน์ศิริกุล ซึ่งเป็นผู้อำนวยการของโรงเรียนท่าสัก และ
โรงเรียน เต่าไหได้

ผู้อำนวยการ อุดม จิตรวัฒน์ศิริกุล

โรงเรียนบ้านท่าสัก อำเภอ พิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ 53220

นิสิต ได้ทราบข่าวมาว่า ผอ. คุณแลโรงเรียนเต่าไหอยู่ โดยร่วมกับชาวบ้าน

ผู้อำนวยการ อืม...

นิสิต เพราะสาเหตุอะไรคะโรงเรียนเต่าไหจึงปิดตัวลง

ผู้อำนวยการ มีสาเหตุอยู่ 2 ข้อ คือ

1. นักเรียนเริ่มไปเรียนในเมืองมากขึ้น เด็กที่เรียนอยู่จึงมีจำนวนน้อยลง
2. ครูสนใจทำผลงานเพื่อที่จะเสนอผู้บริหารเพื่อเลื่อนระดับขั้นของตนเอง

นิสิต แล้วชาวบ้านที่นั่นมีความคิดเห็นอย่างไรกับการปิดตัวของโรงเรียนเต่าไทร

ผู้อำนวยการ ชาวบ้านก็เสียดายกับการปิดโรงเรียน และอยากให้มีการเรียนการสอนต่อไป เพราะว่าโรงเรียนเต่าไทร เป็นโรงเรียนที่ชาวบ้านร่วมกันก่อตั้งและได้เรียนมา แต่เมื่อโรงเรียนปิดตัวไป จึงต้องจำเป็นที่ต้องให้ลูกหลานของตัวเองไปเรียนที่อื่นในตัวอำเภอบ้าง ตัวจังหวัดบ้าง

นิสิต นักเรียนที่ย้ายมาจากโรงเรียนเต่าไทรได้มีปัญหาทางด้านใดบ้าง

ผู้อำนวยการ ปัญหาแรกคือบอกเด็ก ๆ เขาไม่รู้สาเหตุอะไรที่เขาต้องย้ายมาเรียนที่ท่าสักแต่จากที่ได้สอบถามจากผู้ปกครองก็ยินดีให้ลูกหลานย้ายเข้ามาเรียน

ปัญหาที่สองพื้นฐานทางการเรียนของนักเรียนที่ย้ายมานั้นแตกต่างจากเด็กเดิมไปมากจึงต้องมาปรับพื้นฐานกันใหม่ เริ่มตั้งแต่หัดอ่านหัดเขียน ก.ไก่อยู่ เพราะเนื่องจากครูใน ตอนนั้นไม่ค่อยจะสอนเด็กก็ไม่ได้รับการศึกษาที่ต่อเนื่อง

ปัญหาสุดท้ายการไม่กระจ่ายซ์ของผู้อำนวยการคนเก่า และผู้ใหญ่ของหมู่บ้าน เด็กย้ายกลับไปกลับมา

นิสิต ชุมชนได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียนในด้านใดบ้าง

สรุปสาเหตุที่ปิดโรงเรียนบ้านเต่าไหเหนือได้ 3 ประเด็น ดังต่อไปนี้

- นักเรียนมีจำนวนลดน้อยลงเนื่องจากนักเรียนมีความต้องการเข้าไปศึกษาที่โรงเรียนบ้านร้องศักดิ์ อำเภอดรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ และโรงเรียนอื่นๆ
- นักเรียนมีจำนวนลดน้อยลงเนื่องจากนักเรียนมีความต้องการเข้าไปศึกษาที่โรงเรียนบ้านเต่าไหใต้ อำเภอดรอน จังหวัดอุตรดิตถ์
- คณะครูอาจารย์โรงเรียนบ้านเต่าไหเหนือย้ายไปโรงเรียนอื่น

สรุปสาเหตุที่ปิดโรงเรียนบ้านเต่าไหใต้ได้ 2 ประเด็น ดังต่อไปนี้

- นักเรียนมีจำนวนลดน้อยลงเนื่องจากนักเรียนมีความต้องการเข้าไปศึกษาที่โรงเรียนบ้านร้องศักดิ์ อำเภอดรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ และโรงเรียนอื่นๆ
- คณะครูอาจารย์โรงเรียนบ้านเต่าไหใต้ย้ายไปโรงเรียนอื่น

ความรู้สึทงอนิสิต

ความรู้สึกและความประทับใจจากการที่ได้ไป มศว ตรอน

จากการที่ข้าพเจ้าได้เดินทางไป อำเภอ ตรอน จังหวัด อุตรดิตถ์ ข้าพเจ้ามีความประทับใจมากมายตลอดระยะเวลา 3 วัน เช่น กิจกรรมวันแม่ ข้าพเจ้าได้จุดเทียน ปลอ่ยโคม และได้รับร้องเพลงค่าน้ำนม ข้าพเจ้าคิดว่ากิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่สร้างสรรค์เหมาะสำหรับนิสิตทุกคนเพื่อระลึกถึงแม่ผู้ให้กำเนิด ข้าพเจ้าได้มาออกค่ายลงพื้นที่ต่างจังหวัดอย่างนี้เป็นครั้งแรก ทำให้ข้าพเจ้าได้ประสบการณ์จากการไปค่ายครั้งนี้มากพอสมควร เช่น การอยู่ร่วมกัน การช่วยเหลือกัน การทำงานร่วมกับผู้อื่น และได้ประสบการณ์จากการได้ไปลงสำรวจพื้นที่ในหมู่บ้านอีกด้วย

จากการทำงาน กลุ่มของข้าพเจ้าได้รับมอบหมายให้ไปศึกษาพื้นที่สำรวจโรงเรียนที่ถูกยุบไปแล้ว ชื่อโรงเรียนบ้านวังตะเคียน อ.ทองแสนขัน จ.อุตรดิตถ์ กลุ่มของข้าพเจ้าได้ไปค้นหาข้อมูลของโรงเรียนและสาเหตุของโรงเรียนที่ถูกยุบจากสถานที่ต่างๆในหมู่บ้านวังตะเคียน ซึ่งเป็นหมู่บ้านเล็กๆ ชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพทำไร่ข้าวโพดเป็นหลัก ชาวบ้านมีความเป็นอยู่แบบพอเพียง แต่ปัญหาของหมู่บ้านนี้คือ ปัญหาหนี้สินชาวบ้านหมดเงินไปกับค่าเมล็ดพันธุ์และค่าปุ๋ยเคมี เนื่องจากชาวบ้านไม่ได้ทำปุ๋ยชีวภาพเนื่องจากให้ผลช้า จึงทำให้ต้องซื้อปุ๋ยเคมีและปุ๋ยยูเรียมาใช้ ข้าพเจ้าได้ไปศึกษาข้อมูลหลายๆแห่งเช่น ที่โรงเรียน ที่บ้านของผู้ใหญ่บ้าน ชาวบ้าน ครูใหญ่ และครูที่เคยสอนในโรงเรียนนั้น ซึ่งได้ข้อมูลมาช่วยกันสรุปสาเหตุที่โรงเรียนถูกยุบนั้นเนื่องจาก มีผู้เรียนน้อยจนเกิดความไม่สมดุลกันระหว่างครูกับนักเรียนจึงทำให้โรงเรียนถูกยุบ ทำให้เด็กนักเรียนต้องไปเรียนที่โรงเรียนที่อยู่ใกล้ๆกัน ชื่อว่า โรงเรียนร่องลึก ทำให้ชาวบ้านต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นและเด็กก็ต้องตื่นเช้า

เพื่อรีบไปโรงเรียน จากการสำรวจหลังจากที่โรงเรียนถูกยุบไปแล้ว กิจกรรมของโรงเรียนและหมู่บ้านที่เคยทำร่วมกันก็ไม่มี ทำให้หมู่บ้านเงียบเหงา

อีกความประทับใจของข้าพเจ้าคือ การที่ชาวบ้านในหมู่บ้านวังตะเคียนให้ความร่วมมือในการสำรวจและค้นหาข้อมูลต่างๆ ด้วยความเต็มใจ จึงทำให้การทำงานของกลุ่มข้าพเจ้าราบรื่นและสำรวจข้อมูลได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ข้าพเจ้าได้ความรู้และประสบการณ์จากการที่ได้จากการลงศึกษาพื้นที่นี้แล้ว ยังได้ประสบการณ์ในการทำงานกันเป็นทีมกับเพื่อนๆ และพี่ๆ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ให้ประโยชน์มาก สำหรับนิสิตทุกคนโดยเฉพาะนิสิตที่เรียนครู และข้าพเจ้ากับเพื่อนๆ ก็ตั้งใจกันทำงาน ถ้ามีโอกาสข้าพเจ้าอยากให้มีกิจกรรมอย่างนี้อีก เพื่อช่วยพัฒนาพื้นที่จังหวัดอุดรธานีให้พัฒนายิ่งขึ้นต่อไป

นางสาวศุภลดา ขอบคุย

49110010389

FA2ED2T ดนตรีศึกษา - ดนตรีไทย

ความรู้สึกร่วมกันจากค่ายมศว ตรอน จังหวัด อุตรดิตถ์

เริ่มจากการเดินทางจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร) ข้าพเจ้าได้ร่วมเดินทางไปกับเพื่อนๆ คณะศิลปกรรมกรรมศาสตร์ เวลาที่รถออกประมาณ 06.15 น. ข้าพเจ้าได้ไปรถคันที่ 4 โดยมีเพื่อนๆ และพี่ๆ ทั้งดูริยางค์ไทย และสากล ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกไปกับการเดินทางเพราะว่ารถไม่ติดเท่าไรนัก บรรยากาศตอนเช้าๆ พระอาทิตย์เริ่มโผล่ออกมาท่ามกลางตึกกรมบ้านช่องที่เต็มไปด้วยความวุ่นวาย และได้รับประทานอาหารในรถซึ่งทางคณะได้จัดเตรียมไว้ให้ตั้งแต่ขึ้นรถแล้ว อาหารอร่อยมากเพราะข้าพเจ้าหิว เดินทางไปสักพักเพื่อนๆ พี่ๆ ในรถจะเริ่มจะนอนหลับพักผ่อนกัน แต่ข้าพเจ้ายังไม่นอนเพราะข้าพเจ้าชอบดูวิวทัศนที่เต็มไปด้วยป่าเขาลำเนาไพร ภูเขาสูงใหญ่ แม่น้ำลำธาร ข้าพเจ้าได้เห็นความเป็นอยู่ของชาวบ้านในจังหวัดต่างๆ ได้เห็นความแตกต่างของพื้นที่ในแต่ละจังหวัด และเวลากลางวันก็ถึงพิษณุโลก ก็ได้รับประทานอาหารกลางวันกัน และหลังจากนั้นอีกประมาณ 3 ชม. ข้าพเจ้าก็ได้เข้าเขตจังหวัดอุตรดิตถ์ และได้ผ่านแม่น้ำน่านไปอำเภอดรอน ณ วัดหาดสองแคว พอไปถึงก็ได้มีสักการะเจ้าอาวาส และได้รับมอบหมายหน้าที่ต่างๆ ที่แต่ละกลุ่มจะได้รับและปฏิบัติในวันต่อมา ข้าพเจ้าได้ไปศึกษาเกี่ยวกับโรงเรียนร้าง ซึ่งเกิดจากสาเหตุต่างๆ ตามเหตุผลที่ชาวบ้านบอกไว้ ข้าพเจ้าได้เดินทางไปบ้านวังตะเคียน ซึ่งมีระยะทางห่างจากอำเภอดรอน ประมาณ 30 กิโลเมตร ใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 45 นาที

เมื่อข้าพเจ้าไปถึงรู้สึกวังเวง และเจีบบมาก แต่ทราบภายหลังว่าชาวบ้านไปทำบุญ และไปร่วมกิจกรรมวันแม่ที่โรงเรียนร้องลึกซึ่งเป็นโรงเรียนที่ถูกยุบรวมกับโรงเรียนบ้านวังตะเคียนซึ่งข้าพเจ้าจะอธิบายต่อไป และข้าพเจ้าก็ได้เข้าไปสำรวจที่โรงเรียน ข้าพเจ้ายังรู้สึกเสียดายและนึกไปถึงตัวเองตอนเด็กว่ามีโรงเรียนประจำหมู่บ้าน

และหลังจากนั้นข้าพเจ้าก็ได้เดินทางกลับ มาถึงวัดหาดสองแควประมาณ 15.20น. ข้าพเจ้าก็ได้ไปเดินเล่นกับเพื่อน รับประทานอาหารและนัดประชุมรุ่นพี่เพื่อออกไปสรุปผล การไปศึกษาบ้านวังตะเคียนซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีการออกไปสรุปตามหน้าที่ของกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มปลูกป่า กลุ่มสร้างฝาย กลุ่มศึกษาดินขาว กลุ่มถ่ายภาพ แต่ละกลุ่มก็ได้สรุปออกมาเป็นอย่างดี หลังจากนั้นก็เป็นกิจกรรมวันแม่ ข้าพเจ้าได้ปล่อยโคมไป ร้องเพลงกับเพื่อนๆ พี่ๆ ในคณะ ซึ่งข้าพเจ้ารู้สึกสนุกและประทับใจกับการมาค่ายครั้งนี้มาก ได้เห็นความรัก ความสามัคคี ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเสียสละ และหลังจากนั้นก็แยกย้ายไปพักผ่อนตามอัธยาศัย ข้าพเจ้าได้พักผ่อนอย่างเต็มที่และตื่นมารับแสงแดดในเวลา 7.00น.

หลังจากนั้นข้าพเจ้าก็ได้รับประทานอาหารมื้อสุดท้ายของที่นี้ซึ่งอร่อยมาก และหลังจากนั้นก็ส่งตัวแทนไปลา และขอบคุณเจ้าอาวาส รถได้เดินทางออกจากวัดหาดสองแคว ประมาณ 08.45น. ระหว่างทางรถได้จอดซื้อของฝาก ข้าพเจ้าได้ซื้อ

ของฝากกลับบ้าน และรถได้เดินทางต่อไปจนถึงจ.สิงห์บุรีและแวะซื้อของฝากแต่
ข้าพเจ้าหลับ พอจะลงไปซื้อรถก็ออกพอดี และรถก็มาถึงที่มหาวิทยาลัยประมาณ
16.00 น. หลังจากนั้นก็ได้กลับสู่อ้อมกอดพ่อแม่อย่างปลอดภัย

นางสาวเบญจมาศ ขันติวงษ์

49110010400

FA2ED2W

ความรู้สึกประทับใจจากการไปอุดรดิตต์ มศว ตรอน

จากการที่ข้าพเจ้าไปอำเภอตรอนและได้มีโอกาสไปศึกษาโรงเรียนที่ถูกปิดรวมทั้งได้ไปศึกษาชุมชนวิถีชีวิตของชุมชนบ้านวังตะเคียนแล้วนั้น ข้าพเจ้ารู้สึกประทับใจเป็นอย่างยิ่ง ชาวบ้านวังตะเคียนนั้น ให้การต้อนรับพวกเราเป็นอย่างดี และเต็มใจที่จะให้ข้อมูลที่เกิดประโยชน์แก่พวกเรา ในตอนเช้าของวันที่ 10 สิงหาคม วันที่ข้าพเจ้าต้องออกไปศึกษา แหล่งชุมชนและศึกษาโรงเรียน ข้าพเจ้ารู้สึกตื่นเต้นมากและเมื่อได้เห็นรถที่ข้าพเจ้าต้องนั่งไป เพื่อศึกษาโรงเรียนนั้น ข้าพเจ้ายิ่งตื่นเต้นกว่าเพราะรถสองแถวของที่นี่เมื่อข้าพเจ้าได้นั่งแล้ว ก็รู้สึกเหมือนอยู่ที่นั่นจริงๆเลย

เมื่อนั่งรถเข้าไปในหมู่บ้านเห็นว่าหมู่บ้านดูเงียบ ๆ จึงได้สอบถามชาวบ้านแถวนั้น จึงได้รู้ว่า ชาวบ้านมีกิจกรรมวันแม่ อยู่ที่โรงเรียน ร้องลี้ก จึงไม่ค่อยมีคนอยู่บ้านสักเท่าไรการศึกษาแหล่งชุมชนในช่วงเช้าจึงค่อยข้างล่าช้าไปหน่อย แต่ยั้งดีที่ภรรยาของผู้ใหญ่อยู่ที่บ้านภรรยาของผู้ใหญ่จึงให้ข้อมูลของหมู่บ้านแก่พวกเราได้ และยังชาวบ้านแถวนั้น มาช่วยให้ข้อมูลด้วย ซึ่งชาวบ้านแถวนั้นมีน้ำใจมาก ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกประทับใจในเมื่อตอนเช้าเรายังศึกษาแหล่งชุมชนได้ไม่สะดวก พวกเราจึงไปศึกษาที่โรงเรียนก่อน สภาพของโรงเรียนนั้น น่าทึ่งโตมรลงมากแล้วอีกทั้งยังเป็นโรงเรียนไม้ และยังมีข้อความเขียนบนกระดานดำว่า “โรงเรียนวังตะเคียน ย้ายไปอยู่ที่ร้องลี้ก” พวกเราก็ตื่นถายรูปไปเรื่อย ๆ มีห้องเรียนห้องหนึ่ง มีพระพุทธรูปองค์ใหญ่ตั้งอยู่ เพื่อนของข้าพเจ้าจึงถายรูปเอาไว้ โรงเรียนนี้เป็นโรงเรียนขนาดเล็กเดินจนทั่วโรงเรียน จึงใช้เวลานิดเดียว แต่ข้าพเจ้าสังเกตว่า โรงเรียนไม่มีเสาธง จึงได้ไปถามกับชาวบ้าน ชาวบ้านบอกว่า เสาธงนั้น ทางโรงเรียนร้องลี้ก ได้ถอนเอาไปด้วย

พอผ่านไปสักประมาณ 11 โมงเช้า พวกเราก็ทานอาหาร ภรรยาของผู้ใหญ่บ้าน บอกให้ไปเก็บมะยม กับ มะขามที่ต้นกินได้ พวกเราเลยได้กินมะยมกับมะขามกันจนอ้ม หลังจากนั้นกันอีกพักหนึ่ง ผู้ใหญ่บ้านก็กลับมาจากงานวันแม่ และได้มานั่งคุยและให้ข้อมูลของหมู่บ้านที่เป็นประโยชน์แก่พวกเราอย่างมาก จากการที่ได้คุยกับผู้ใหญ่บ้านแล้ว ทำให้พวกเราได้ทราบว่า ที่โรงเรียนวังตะเคียนถูกปิดลงนั้น สาเหตุมาจาก จำนวนของผู้เรียนไม่เพียงพอ เพราะทางรัฐบาลออกกฎว่า โรงเรียนขนาดเล็กนั้น จำเป็นต้องมีนักเรียนมากกว่า 30 คนขึ้นไป ซึ่งทางโรงเรียนวังตะเคียนนั้นไม่ถึง จึงจำต้องถูกย้ายโรงเรียนไปยังโรงเรียนวังร่องลึก ซึ่งอยู่ไกลออกไป แต่ดีที่ทางโรงเรียนร่องลึก มีรถนักเรียนคอยรับส่งนักเรียนทุกคน ทำให้การเดินทางไม่ลำบากมากนัก

เมื่อศึกษาโรงเรียนเสร็จแล้ว พวกเราก็เดินทางกลับ ไปถึงที่พักประมาณ บ่าย 3 โมงเย็น จึงแยกย้ายไปพักผ่อน พอประมาณ 6 โมงเย็นก็ลงมาประชุมสรุปงานกัน ซึ่งสำเร็จไปได้ด้วยดี ต่อจากประชุมสรุปงานนั้น ก็เป็นกิจกรรมวันแม่ ซึ่งมีการปล่อยโคมไฟและร้องเพลงถวายพระพร ที่ริมแม่น้ำ เมื่อปล่อยโคมไฟขึ้นสู่ฟ้าดูแล้วสวยงามมาก เมื่อเสร็จกิจกรรมแล้วทุกคนก็แยกย้ายเข้าสู่ที่พัก เพื่อไปพักผ่อน

วันรุ่งขึ้น วันที่ 11 สิงหาคม พวกเราจึงเดินทางกลับกรุงเทพฯ ซึ่งออกจากที่พักประมาณ 8 โมงเช้า ระหว่างทางขากลับ ก็เหมือนตอนขามา มีฝนตกบ่อยๆ ตลอดทาง และได้แวะซื้อของตลอดทางด้วย พวกเรามาถึงกรุงเทพตอนประมาณ บ่าย 3 โมงเย็น และแยกย้ายกลับบ้าน

นางสาวอัญชิสา ชาวอบทม

49110010394

FA2ED2T

ความรู้สึกและความประทับใจ จากการไป มศว ตรอน

จากการที่ได้ไปเข้าค่าย ณ อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ ในวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ.2550 ข้าพเจ้าเกิดความรู้สึกประทับใจหลาย ๆ อย่าง ตั้งแต่การออกเดินทางถึง แม้ว่าฝนจะตกตลอดการเดินทางก็ตาม เมื่อเดินทางไปถึงที่วัดหาดสองแคว ซึ่งอยู่ติดกับริมแม่น้ำน่าน มีทิวทัศน์สวยงาม บริเวณวัดสงบร่มรื่นอย่างยิ่ง รวมไปถึงความเป็นอยู่ อาหารการกินก็ได้รับความสะดวกสบายอย่างมาก

กิจกรรมที่ข้าพเจ้าได้ทำคือ การไปลงพื้นที่สำรวจข้อมูลตามโรงเรียนต่างๆ ที่ได้ถูกปิดตัวลงซึ่งกลุ่มของข้าพเจ้า ได้ไปยังโรงเรียนบ้านวังตะเคียน อำเภอทองแสงจันทร์ เมื่อไปถึงยังโรงเรียนได้เข้าไปสำรวจบริเวณโรงเรียน โรงเรียนวังตะเคียน ตั้งอยู่ในหมู่บ้านวังตะเคียนเป็นโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก ประกอบไปด้วยตัวอาคารเรียนเพียงสองอาคาร และมีโรงประชุมไม้เล็กอีกหนึ่งโรง สภาพอาคารเป็นอาคารไม้ที่เก่าและผุพัง จึงได้ถ่ายภาพเก็บข้อมูลไว้ จากนั้นจึงได้เข้าไปยังหมู่บ้านเพื่อสอบถามข้อมูลต่างๆ จากชาวบ้าน โดยไปสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้านบ้านวังตะเคียน , อดีตครูใหญ่โรงเรียนบ้านวังตะเคียน, อดีตครูโรงเรียนบ้านวังตะเคียนและชาวบ้านในหมู่บ้าน ซึ่งได้ข้อมูลโดยสรุปคือ โรงเรียนวังตะเคียนก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2503 โดยเริ่มแรกมีนักเรียนประมาณ 60 กว่าคน ซึ่งส่วนมากเป็นเด็กในหมู่บ้านและมีอาจารย์ 2 คน แต่เดิมเปิดสอนชั้น ป.1 - ป.4

หลังจากนั้นจึงได้เปิดสอนชั้น ป.5-6 เพิ่มเติมและโรงเรียนได้ถูกปิดตัวลงเมื่อปี พ.ศ.2541 สาเหตุอันเนื่องมาจาก 1. เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนน้อยประมาณ 30 คน บางชั้นเรียนมีนักเรียนเพียงแค่ 1-2 คนเท่านั้น และมีครู 7 คน ซึ่งครูหนึ่งคนจะรับผิดชอบสอนหนึ่งชั้นเรียน สาเหตุที่ 2 คือ มีโรงเรียนของคริสต์ที่ยื่นข้อเสนอว่าจะสอนภาษาอังกฤษให้กับนักเรียนตั้งแต่ชั้น ป.1 แต่โรงเรียนวังตะเคียน

มีการสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้น ป.5 ดังนั้นผู้ปกครองจึงให้บุตรหลานย้ายโรงเรียน
สาเหตุสุดท้ายคือ รัฐบาลเห็นว่าเป็นการสูญเสียงบประมาณ เนื่องจากมีนักเรียนน้อย
หลังจากโรงเรียนวังตะเคียนถูกยุบ ครูและนักเรียนจึงได้ถูกโอนย้ายไปอยู่โรงเรียนร่อง
ลึก ซึ่งอยู่ห่างจากโรงเรียนวังตะเคียนประมาณ 3 กิโลเมตร ความสัมพันธ์ระหว่าง
โรงเรียนวังตะเคียนกับชาวบ้านในชุมชนนั้นมีมากมาย เช่น ชาวบ้านได้ช่วยกันสร้าง
อาคารเรียนหลังแรกของโรงเรียน สร้างรั้ว สร้างหอประชุม เมื่อมีกิจกรรมวันสำคัญ
ต่างๆ ทางโรงเรียนและชาวบ้านก็จะจัดกิจกรรมร่วมกันและเมื่อโรงเรียนได้ถูกยุบไป
แล้วชาวบ้านก็ยังมาช่วยตัดหญ้า ดูแลบริเวณโรงเรียน เพราะชาวบ้านส่วนมากจบจาก
โรงเรียนนี้ จึงมีความผูกพันกับโรงเรียน

ในการมาทำกิจกรรมครั้งนี้ นอกจากจะได้รับประสบการณ์ที่ดีแล้ว ข้าพเจ้า
ยังได้รับประโยชน์อีกมากมาย ไม่ว่าจะเป็นความรู้การมีส่วนร่วมกับทางมหาวิทยาลัย
และข้าพเจ้ายังประทับใจในตัวของอาจารย์ทุกท่าน รวมถึงท่านคนบดีที่คอยอยู่ดูแล
นิสิตตลอดการเข้าค่ายที่สำคัญยังได้รับมิตรภาพระหว่างเพื่อนๆ และพี่ๆ ในคณะ ได้
รู้จักและสนิทสนมกันมากขึ้น ได้รู้จักการทำงานเป็นทีม ความสามัคคี การช่วยเหลือ
ซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นประสบการณ์ชีวิตที่หาได้ไม่บ่อยนัก

นางสาว อรอนงค์ วงศ์สิทธิ์

รหัส 49110010393 FA2ED2T

ดนตรีศึกษา - ดนตรีไทย

ความประทับใจ

ความประทับใจตลอดการอยู่ค่าย มศว ตรอน ที่จ.อุตรดิตถ์ ในครั้งนี้ สิ่งที่ข้าพเจ้าประทับใจ คือตั้งแต่เดินทางไปถึงเจอสถานที่พักเป็นวัดสวยงามมากอยู่ติดกับแม่น้ำน่าน โดยทุกคนในคณะได้ร่วมกันทำกิจกรรมต่างๆ มากมาย และพอวันที่สองข้าพเจ้าก็ไปสำรวจโรงเรียนซึ่งเพื่อนๆ ที่ไปสำรวจด้วยกันช่วยกันสัมภาษณ์ถึงจะเดินทางไกล แต่ก็สนุกแถมไปที่แรกยังได้ไปถวายพระพรเนื่องในโอกาสวันแม่ ได้ลงนามถวายพระพรที่ตำบลผาจุกลอย กิ่งเหมือนกัน แต่ถือว่าเป็นการผจญภัยที่สนุกสนานมากที่สุดเดียว ประโยชน์ที่ได้จากการไปครั้งนี้มากมายตั้งแต่มีความสามัคคีต่อกัน ได้ทำกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมร่วมกัน มีเพื่อนใหม่เพิ่มขึ้น และได้เห็นได้สัมผัสกับ ชาวบ้านในพื้นที่ทำให้เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ใหม่ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ดี ที่ข้าพเจ้ารู้สึกประทับใจมาก

น.ส.เมธิศา ธรรมศรี

49110010385

FA2ED2T

ความประทับใจที่ไปค่าย มศว. ตรอน

ตั้งแต่ครั้งแรกที่ได้ทราบว่าต้องไปค่ายพัฒนาชุมชน ที่ มศว. ตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ ข้าพเจ้าดีใจมาก เพราะชอบไปต่างจังหวัดและได้ไปกับเพื่อนๆ และได้ใช้ชีวิตร่วมกันเป็นเวลา 3 วันนับเป็นความประทับใจมากและที่นั่นบรรยากาศดีมาก มีภูเขาและแม่น้ำ่านติดกับที่พักและที่ประทับใจมากที่สุดก็คือการปล่อยโคมและได้ร้องเพลงร่วมกับเพื่อนๆค่ะ

พัชราวัลย์ กาฬสินธุ์

49110010401

ความประทับใจ

จากการได้ออกค่ายในครั้งนี้ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกภาคภูมิใจในตัวข้าพเจ้าและเพื่อนๆ น้องๆ ทุกคนมากเพราะทุกคนต่างทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายของตนได้เป็นอย่างดี ถึงแม้จะมีปัญหาอยู่บ้างแต่ปัญหานั้นย่อมมีทางออกเสมอถ้าเราทุกคนมีสติและความสามัคคีกันในหมู่คณะของเรา การลงพื้นที่ในครั้งนี้เป็นประโยชน์มากสำหรับคนทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นชาวบ้าน โรงเรียน หรือผู้มีส่วนร่วมทุกคน การสำรวจพื้นที่สร้าง มศว ตรอนในครั้งนี้ถือเป็นการสร้างสถาบันการเรียนรู้ที่จะเป็นสิ่งที่พัฒนาประเทศของเราให้เทียบเท่านานาชาติภายใต้ระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียงได้

นายสันติ พยัฆกุล

47110010273

FA4ED3

ความประทับใจตลอดการอยู่ค่าย มศว ตรอน ที่จ.อุตรดิตถ์ ในครั้งนี้ สิ่งแรกที่ข้าพเจ้าประทับใจ คือที่พัก ซึ่งเป็นวัดริมแม่น้ำน่าน โดยที่ทุกๆเอกในคณะศิลปกรรมต้องอยู่ร่วมกันบนศาลาวัด นับเป็นภาพที่น่าประทับใจ ทุกคนต่างมีไมตรี ที่ดีต่อกันแม้ว่าจะอยู่คนละเอกคนละสาขาก็ตาม และที่สำคัญการทำงานต้องมีการทำงานเป็นกลุ่มก้อนทำให้เพื่อนๆ มีความสามัคคีต่อกันมากขึ้น ได้ทำกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมร่วมกัน มีเพื่อนใหม่เพิ่มขึ้น และได้เห็นได้สัมผัสกับชาวบ้านในพื้นที่ทำให้เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ใหม่ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ดี ที่ข้าพเจ้ารู้สึกประทับใจ

สาวิตรี รุ่งศิริ

49110010390

FA2ED2T

ความประทับใจที่ได้ไปค่าย มศว ตรอน อ.ตรอน จ.อุตรดิตถ์

ข้าพเจ้ามีความรู้สึกประทับใจมากที่สุดที่ได้ไปค่ายในครั้งนี้ เพราะนอกจากพวกเราคณะศิลปกรรมศาสตร์จะได้รับความรู้แล้ว พวกเรายังได้ประสบการณ์อีกมากมายด้วย นับตั้งแต่วันที่ฉันและเพื่อนๆ ได้ไปนั้น ก็เป็นเวลา 2 วันที่เราได้ไปทำกิจกรรมร่วมกัน ทำให้เราได้รู้จักเพื่อนใหม่ และได้ทำกิจกรรมมากมายร่วมกัน เราออกเดินทางกันในคืนวันที่ 9 ส.ค. 2550 เวลาเกือบ 6 โมงเช้า นั่งรถหลายข.ม.อยู่แต่ฉันก็หลับตลอดทาง จนไปถึงที่วัดก็เวลาบ่ายๆ เราก็ตีเดินทางไปที่พัก วัดที่เราได้ไปนั้น ชื่อว่าวัดหาดสองแคว ซึ่งตั้งอยู่ที่ อ.ตรอน จ.อุตรดิตถ์นั่นเอง วัดนี้ร่มรื่นมากเลยทีเดียว พอเราไปถึง เราก็ตีเข้าร่วมประชุมกัน แล้วก็แยกย้ายกันไปทำภารกิจส่วนตัว แล้วเวลาประมาณ 1 ทุ่มกว่าๆ เราก็ตีมานัดแนะกันอีกครั้ง ในส่วนของวันที่ 10 ส.ค. 2550 พวกเราได้แบ่งกลุ่มออกเป็นเอก แต่ละเอกก็จะทำกิจกรรมไม่เหมือนกัน กิจกรรมที่มีก็คือ มีการปลูกป่าในพื้นที่เขตที่เราจะสร้าง มศว กัน สร้างฝายแม่ว เดินทางไปเก็บรูปภาพบนภูเขา และสำรวจโรงเรียนในพื้นที่ แต่ละกลุ่มก็จะแบ่งไม่เหมือนกัน กลุ่มฉันคือกลุ่มครู 5 ปี เอกดุริยางค์ไทย ได้ไปสำรวจโรงเรียนฉันอยู่กลุ่มย่อยที่ 4 ฉันต้องไปสำรวจโรงเรียนบ้านห้วยช้าง ที่อ.ลับแล

หลังจากจบ กิจกรรมการแนะแนวต่างๆ แล้ว พวกเราก็ตีเข้านอนกัน พวกเราตื่นนอนกันเวลาตี 5 ทำภารกิจส่วนตัว เสร็จเราก็ตีแยกย้ายไปทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายมา ฉันได้ไปร.ร.บ้านห้วยช้าง การเดินทางของเรา เดินทางโดยรถสองแถว และกลุ่มฉันก็ไปเป็นกลุ่มสุดท้าย ซึ่งกินเวลานาน มากกว่าพวกเราจะได้ออกเดินทาง โดยมีอาจารย์ไปกับเราสองท่าน และเนื่องจากเราคิดว่าร.ร.ที่เราจะไปนั้นอยู่ใกล้เรา

จึงไปช้า แต่แล้ว ร.ร.ที่เราจะไปนั้นอยู่ไกลมากเลยทีเดียว อยู่ที่อ.ลับแล เดินทางนานมาก เอาซะจนหัวฟูเลยทีเดียว แต่พวกเราที่สนุกกันมากและหลับตลอดทาง เราถึงประมาณเกือบบ่าย แต่เราก็ทำกิจกรรมทันทีโดยการสำรวจร.ร.ว่าทำไมถึงทำการปิดตัวลง ทำให้เราได้ทราบเรื่องราวต่างๆ หลังจากทำกิจกรรมเสร็จ เราก็กลับที่พัก และทำการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันต่างๆ นานา ตลอดระยะเวลาที่ข้าพเจ้าได้อยู่ที่ค่ายนี้

ถึงแม้ว่าพวกเราจะไม่ได้อยู่หลายวัน ข้าพเจ้าก็ได้รับความรู้ต่างๆ มากมาย ได้ลงมือทำกิจกรรมมากมาย ซึ่งข้าพเจ้าไม่เคยทำมาก่อน เราได้มีความสนิทกับเพื่อนๆ มากกว่าเดิม

ข้าพเจ้ารู้สึกประทับใจมาก และกิจกรรมครั้งนี้ก็ได้ให้ความรู้ ให้เราได้รับประสบการณ์ โดยการลงมือปฏิบัติจริง ข้าพเจ้าขอขอบคุณอาจารย์ทุกท่านที่คอยดูแลพวกเราในการออกค่ายครั้งนี้คะ ทำให้การออกค่ายครั้งนี้ประสบความสำเร็จไปด้วยดี

น.ส. โภญา นิสสัย

คณะศิลปกรรมศาสตร์ เอกดุริยางค์ศาสตร์ไทย

49110010375

FA2ED2T

ความรู้สึกละเอียด

โรงเรียนเล็กๆแห่งหนึ่งในจังหวัดอุดรธานี ต้องถูกปิดตัวลงไป ภาพของเด็กนักเรียนเดินทางไปโรงเรียน เด็กๆที่วิ่งเล่นไล่จับกัน เสียงร้องเพลงเคารธงชาติ ทุกๆเช้า ได้สูญหายไปจากชุมชนตั้งแต่ปี 2541 สภาพของชุมชนจึงขาดบรรยากาศของการเรียนรู้ไปด้วย ซึ่งแต่ก่อนหน้านี้ชาวบ้านต้องไปปรุงอาหารกลางวันให้เด็กๆที่โรงเรียนบ้านวังตะเคียนอยู่ประจำ

แต่เดี๋ยวนี้สภาพของโรงเรียนกลับไม่ได้รับการเหลียวแลจากสังคมเลย มีหน้าซ้ำกลับต้องถูกวัฒนธรรมของเมืองใหญ่กำลังเข้าไปครอบงำ ซึ่งถ้าหากชุมชนยังไม่มีกระตุ้นตัว วัฒนธรรมเมืองก็จะกลืนกินวิถีคิดแบบรากหญ้าไปเรื่อยๆ ภูมิปัญญาอันทรงคุณค่าที่ก่อร่างสร้างมาแต่เนิ่นนานก็พร้อมใจกันจางหายไปกับชุมชน

ป๋ม

โรงเรียนที่เคยมี

เคยได้ยินคำว่า “บ้านร้าง” ไหม?

ทุกคนคงเคยได้ยินคำนี้และรู้จักคำๆนี้ดีพอสมควร แต่คำว่า “โรงเรียนร้าง” ล่ะ?

ข้างเป็นคำที่แทบไม่มีใครเคยสักเท่าไร ค่ายครั้งนี้ทำให้หลายๆ คนเข้าใจถึงที่มาและที่ไปของคำนี้ขึ้นมาเป็นอย่างดี สิ่งที่ทำให้โลกของเราเจริญก้าวหน้าได้ถึงทุกวันนี้ นั่นเพราะการที่ประชากรของโลกหลายๆคนมีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียน คนเรานั้นมีความรู้ติดตัวมาจากสภาพแวดล้อมที่เราเติบโตมา การศึกษาจึงเป็นเสมือนเครื่องมือที่เข้ามาจัดการกับความรู้ที่มีอยู่มากมายเหล่านี้ และเพิ่มเติมความรู้ให้แก่เรา ด้วยเหตุนี้โรงเรียนจึงก่อเกิดขึ้นในหลายๆ ท้องถิ่น การสูญเสียโรงเรียนให้กับความเจริญของการแข่งขันทางการศึกษาจึงเป็นเรื่องที่น่าเศร้า แต่ว่า “ฆ่าทั้งน้ำตา”

นางสาวณัฏฐวรรณ ไชยโย

47110010251

FA4ED1

ศิลปกรรมศาสตรศึกษา (ทัศนศิลป์)

กศ.บ. 5 ปี

ความรู้สึกที่ได้ไปทำกิจกรรมที่จังหวัดอุดรดิตถ์

การไปอุดรดิตรดิตรครั้งนั้นก็เป็นอีกคร้งหนึ่งที่ข้าพเจ้าไปรับประสบการณแบบใหม่เข้ามา ในคร้งนี้ข้าพเจ้าได้มีโอกาสในการลงไปเก็บข้อมูลที่ชุมชนเกี่ยวกับโรงเรียนร้าง ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ทางเจ้าของเดิมได้มอบให้แก่มหาวิทยาลัย แน่อนว่าข้าพเจ้าได้ข้อมูลต่าง ๆ กลับมา การลงพื้นที่เราก็ได้รู้ในเรื่องที่เราต้องนำกลับมาคิดใหม่และสิ่งที่ข้าพเจ้าคิดว่าข้อมูลต่าง ๆ ที่เราได้ล้วนแล้วแต่มีประโยชน์ทั้งสิ้น ส่วนเรื่องทางด้านโรงเรียนข้าพเจ้าก็ได้ขอคิดในเรื่องของท้องถิ่นนี้ว่าเราที่นี่เราก็ต้องเคารพวัฒนธรรมของที่นี่ เรามาตั้งสิ่งที่เป็นประโยชน์ของเขาไปเราก็ต้องสามารถสะท้อนภาพของวัฒนธรรมของชุมชนนี้ออกมาให้ได้ ไม่ใช่นำวัฒนธรรมของเรามาใส่ให้กับพวกเขาเช่นนี้แล้วที่นี้ก็จะไม่ใช่ที่นี้อีกต่อไปและแน่นอนว่าทุกสิ่งทุกอย่างต้องผ่านอุปสรรคมาเสมอ มันถึงจะมีคุณค่าในตัวของมันเอง

งุ่น

ความรู้สึกรัก

โรงเรียนที่เคยมีครู นักเรียน อยู่ร่วมกันแบ่งปันความรู้ ความสุขให้แก่กัน บัดนี้กลับไม่มีอีกแล้วสำหรับโรงเรียนบ้านวังตะเคียน เหลือเพียงแต่สภาพของอาคาร หอบประชุมเก่า ๆ สนามหญ้าที่มีไว้เพื่อให้วัว ควาย มากินเป็นอาหาร สร้างความสด ใจกับดิฉันเป็นอย่างยิ่ง สงสารก็แต่เด็กที่ต้องเดินทางไปโรงเรียนซึ่งอยู่ไกลออกไปอีก เพื่อชวนขวยหาความรู้สิ่งที่จะเป็นประโยชน์กับตัวเองในภายภาคหน้า บรรยากาศ ชาวบ้านที่มีความรักและภาคภูมิใจในโรงเรียน หากแต่ว่าจำนวนเด็กที่มันน้อย โรงเรียน จึงต้องปิด แต่ดิฉันเชื่อว่า เด็ก ๆ คงจะมีโอกาสได้สร้างความฝันของตัวเอง และอาจ มีบางคนที่สามารถจุดประกาย ความคิดความอ่านของทุกคนในหมู่บ้านได้แน่ ในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า อาจจะมีโรงเรียนที่ชื่อ บ้านวังตะเคียน อีกครั้งก็เป็นได้

อ้อม

ความรู้สึกร่วมกิจกรรมค่าย มศว ตรอน

ผมรู้สึกว่าการที่ได้มีโอกาสทำกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อชุมชน เปรียบเสมือนการสร้างความสัมพันธ์อันดีแก่กัน ซึ่งผมได้รับความรู้และความสนุกสนานในการไปค่ายครั้งนี้ ได้เห็นวิถีชีวิตของประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ การดำรงชีพ รวมถึงบริบททางสังคมของประชาชน ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่ดี และควรค่าแก่การจดจำของข้าพเจ้าเป็นอย่างยิ่ง สุดท้ายนี้ ผมขอขอบพระคุณท่านคณาจารย์ รุ่นพี่ และเพื่อนๆ เป็นที่ได้ส่งเสริมและสร้างสรรค์กิจกรรมอันเป็นประโยชน์แก่นิสิต

นายदनัย แสงสิงห์

ทัศนศิลป์ศึกษา

ความรู้สึกที่เข้าร่วมกิจกรรมค่าย มศว ตรอน

ผมรู้สึกว่าการที่ได้ไปเข้าค่ายดังกล่าว มีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับเพื่อนๆ ทุกคนที่ได้เข้าร่วม ทำให้ผมมีความรู้ในด้านการทำงานร่วมกับคนในชุมชนและสังคม มีความสนุกสนานและมีความสุขในการทำกิจกรรม ดังนั้น ผมจึงมองว่าเป็นสิ่งที่ดีและทำให้สังคมเกิดความสงบสุขได้ สุดท้ายนี้ ผมขอขอบพระคุณท่านคณาจารย์ รุ่นพี่ และเพื่อนๆ เป็นที่ได้ส่งเสริมและสร้างสรรค์กิจกรรมอันเป็นประโยชน์แก่นิสิต

นายณฤตล ชัยสิทธิ์

ทัศนศิลป์ศึกษา

ความรู้สึกที่เข้าร่วมกิจกรรมค่าย มศว ตรอน

ค่ายที่ จ.อุตรดิตถ์ ที่ผมได้เข้าร่วม ทำให้ได้มีโอกาสได้เห็นสิ่งต่างๆที่หลากหลาย และมีประสบการณ์ทางด้านการทำงานที่ดีต่อชุมชน สังคม โดยเฉพาะการที่ได้เห็นความหลากหลายของคนในชุมชน การช่วยเหลือกันทางสังคม และได้เห็นธรรมชาติที่สวยงาม ไม่ว่าจะเป็นการสร้างเขื่อน การปลูกต้นไม้ การสำรวจข้อมูล และอื่นๆ อีกมากมายทำให้ผมมีความสุขมาก สุดท้าย ผมขอบคุณทุกคนที่ทำให้กิจกรรมนี้เกิดขึ้นได้

นายศิริวัฒน์ มั่นสุข

ทัศนศิลป์ศึกษา

ความประทับใจ

โรงเรียนอาจะร้างหรือไม่ได้ใช้ประโยชน์อะไร แต่ที่ตรงนี้ยังคงเก็บความรู้สึกของผู้คนที่ร่วมก่อตั้งและผู้คนที่ได้รับความรู้จากสถานที่เหล่านี้ สภาพของโรงเรียนอาจะดูเก่า ไม้อาจะจะใช้การไม่ได้ แต่ที่ตรงนี้ก็สามารสร้างคนให้เป็นคนดีของสังคมได้หลายคนเลยทีเดียว การเดินทางในการทำกิจกรรมในครั้งนี้เรายังมีรุ่นน้องที่ต้องร่วมเดินทางไปกับเราเป็นงานแรกของน้องที่ต้องทำงานกับชุมชน แต่น้องทุกคนก็ทำงานกันได้เป็นอย่างดี และสิ่งที่ข้าพเจ้าได้เห็นในการทำกิจกรรมครั้งนี้ ก็คือ ความสามัคคี พร้อมกับน้ำใจเล็กๆ น้อยๆ ที่พวกเราได้หยิบยื่นระหว่างการร่วมเดินทางไปด้วยกัน

นางสาวปารัชญ์ ต่อพันธ์

เอกศิลปะการแสดงศึกษา

ความรู้สึกความประทับใจ กับกิจกรรมออกค่ายที่อุตรดิตถ์

กิจกรรมออกค่ายที่ จ.อุตรดิตถ์ ข้าพเจ้าได้ทำกิจกรรมในอีกแบบหนึ่งที่ยังไม่เคยได้ทำมาก่อน ทั้งการออกไปสำรวจ เก็บข้อมูล รวมทั้งการสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นการร่วมมือกันระหว่างเพื่อนๆ เอกศิลปกรรมศาสตร์ศึกษาในสาขาต่างๆ (ทัศนศิลป์ ดนตรี การแสดง) และรุ่นพี่ กิจกรรมที่ข้าพเจ้าและสมาชิกในกลุ่มได้รับมอบหมายให้ไปทำ คือ การสำรวจและเก็บข้อมูลโรงเรียนห้วยช้าง ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ไม่ได้ทำการเรียนการสอนแล้วมาเป็นเวลาหลายปี โรงเรียนอยู่ในสภาพที่มีแต่อาคารว่างเปล่า มีต้นไม้ใบหญ้าขึ้น ทำให้เห็นแล้วก็รู้สึกเสียดายตรงที่ว่าสถานที่แห่งนี้น่าจะยังได้เป็นโรงเรียนที่มีการเรียนการสอนเหมือนเดิม จะได้เป็นที่ให้ความรู้กับเด็กๆ ในระแวกหมู่บ้าน และไม่ต้องเดินทางเข้าไปเรียนในตัวเมืองให้เสียเวลาและค่าใช้จ่าย .....หลังจากนั้นยังได้ไปสัมภาษณ์ชาวบ้านในละแวกหมู่บ้านเพื่อเก็บข้อมูลโรงเรียน ชาวบ้านแถวนี้ก็น่ารักให้ความร่วมมือในการตอบคำถามดีมาก แถมยังมีน้ำใจไมตรี สำเนียงพูดของชาวบ้านแถวนี้เป็นแบบท้องถิ่น ฟังแล้วไพเราะเป็นธรรมชาติ วิถีชีวิตอยู่กับธรรมชาติ มีการทำนา ปลูกพืชผักกินเอง พี่ๆ น้องๆ อยู่รวมกันในเขตละแวกบ้าน ใกล้เรือนเคียงดูแล้วอบอุ่น ร่มรื่น น่าประทับใจมาก

สิ่งที่ประทับใจที่ได้ไปร่วมปฏิบัติกิจกรรมในครั้งนี้คือ ได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการออกค่ายในที่ต่างจังหวัดไกลๆ การที่ต้องออกไปสัมผัสกับชุมชน และที่ชอบมากที่สุดก็คือบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของที่นั่น โดยเฉพาะวิถีชีวิตในแบบธรรมชาติของชาวบ้านที่นับว่าหาดูได้ยากในชุมชนเมือง

สุดท้าย...สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือการไปออกสำรวจและเก็บข้อมูลของโรงเรียนหัวข้าง ทำให้ได้รู้และได้เห็นถึงความแตกต่างด้านการศึกษาระหว่างชนบทกับชุมชนเมือง มีเด็กอีกจำนวนไม่น้อยที่ยังขาดโอกาสทางการศึกษา สาเหตุหนึ่งเพราะผู้ปกครองมีความจำกัดทางด้านการเงิน อีกสาเหตุคือ ครูให้ความรู้แก่เด็กไม่เต็มที่ และครูมีจำนวนน้อยเลยทำให้ครูหนึ่งคนต้องทำหน้าที่หลายๆ อย่าง ซึ่งก็เป็นผลให้ครูไม่มีเวลาให้กับนักเรียน และก็เป็นผลให้ผู้ปกครองต้องพยายามหาเงินส่งลูกหลานไปเรียนในเมือง ส่วนเด็ก ๆ ที่พ่อแม่ผู้ปกครองไม่มีเงินก็จะได้เรียนหนังสือ

นางสาวทัยมน แก้วโมกุล

49110010352

FA2ED1

เบื่อ สนุก สดชื่น เหนื่อย ตื่นเต้น แต่คุ้มค่า

ในการลงชุมชนเก็บข้อมูลโรงเรียนบ้านห้วยช้างในครั้งนี้มีทั้งอารมณ์เบื่อ สนุก สดชื่น เหนื่อย และตื่นเต้น เพราะก่อนเดินทางกลุ่มของพวกเราต้องรอรถมารับนานเป็นชั่วโมงเลยทีเดียว ก็เลยทำให้ทั้งเซ็ง ทั้งเบื่อกันไปตามๆกัน แต่พอออกเดินทางในตอนแรกๆก็สนุก สนาน รื่นเริงไปกับการนั่งรถสองแถวที่หาได้ยากในเมืองกรุง และรู้สึกสดชื่นไปกับอากาศบริสุทธิ์ที่สุดเข้าไปเต็มๆ ปอด แต่ก็สนุก สดชื่นได้ไม่นาน ผมก็บ๊อบบี้ด้วยความเหนื่อยล้าจากการเดินทางที่ไกลเกิน 60 กิโลเมตรก่อนที่จะถึงโรงเรียนและชุมชนบ้านห้วยช้าง ในช่วงแรกๆของการเก็บข้อมูล ก็ราบรื่นดี แต่ในช่วงหลัง ก็ตื่นเต้นกันเล็กน้อยเพราะข้อมูลที่ได้ไม่ตรงกัน แต่สุดท้ายก็เข้าใจกัน และรอดกลับมาได้

แต่ผมก็อดคิดไม่ได้ว่าทำไมรัฐบาลถึงสร้างโรงเรียนไว้หลายแห่งแล้วยุบไป เหตุผลจะเป็นเพียงเพราะเด็กมีจำนวนน้อยเกินไปเท่านั้นหรือ แล้วก่อนหน้าที่จะสร้างโรงเรียนทำไมไม่มีการวางแผนให้รัดกุมเสียก่อน หรืออาจเป็นเพราะผลประโยชน์ของกลุ่มคนบางกลุ่มที่ถูกซ่อนเร้นอยู่ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เราควรให้ความสนใจและช่วยกันดูแล และแก้ไขเพื่อประโยชน์ของเราและลูกหลานสืบต่อไป

นายณัฐพงศ์ ศรีงูงา

ทัศนศิลป์ศึกษา ปี 4

ความประทับใจจากการไปค่าย มศว.ตรอน

จากการที่ได้ไปค่ายชุมชนที่มศว.ตรอนนั้น ทำให้ตัวเองได้รู้สึกว่าเราได้ทำอะไรหลายอย่างและประทับใจเรื่องราวต่างๆจากการมาค่ายในครั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นวันแรกที่เราเริ่มเดินทางไปกับจ.อุตรดิตถ์ เพื่อมุ่งไปสู่ชุมชนมศว.ตรอน นั้นทำให้ดิฉันประทับใจเพื่อนๆ พี่ๆ ที่ทุกคนต่างมาพร้อมใจกันมาเจอกันในเวลาเช้าตรู่ ซึ่งทุกคนมีท่าทางในการเตรียมพร้อมที่จะเดินทางและพร้อมที่จะเข้าร่วมในการทำกิจกรรมครั้งนี้เป็นอย่างมาก อีกทั้งยังแสดงถึงความมีน้ำใจซึ่งกันและกัน และสร้างความสนุกสนานให้แก่กันเป็นอย่างมาก และเมื่อดิฉันได้เดินทางไปถึงสถานที่ในการพักผอนนั้นก็คือวัด ทำให้ดิฉันรู้สึกประทับใจในสภาพแวดล้อมของสถานที่นั้นเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นแม่น้ำ่าน ซึ่งตั้งอยู่ติดกับวัด และบรรยากาศที่สดชื่นและบริสุทธิ์ และจากการที่ได้มีการแบ่งกลุ่มเพื่อไปทำกิจกรรมกันนั้นก็ทำให้ดิฉันประทับใจในความสามัคคีและช่วยเหลือกันระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้อง อีกทั้งยังทำให้ดิฉันยังได้รับรู้ถึงวัฒนธรรมและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในชุมชน และความมีน้ำใจ ความเป็นมิตรไมตรีต่อกันของชาวบ้านในชุมชนนั้นที่คอยให้คำตอบ และให้ข้อมูลที่ประโยชน์ต่างๆแก่พวกเราเป็นอย่างมากในการที่จะนำข้อมูลมาศึกษาให้เป็นประโยชน์ต่อไป

นางสาวมารีญา ปั่นณะกิจการ (จ)

รหัส 49110010402

เอกดนตรีศึกษา(สากล)FA2ED2W

คณะศิลปกรรมศาสตร์

ความรู้สึกและความประทับใจ

ดิฉันรู้สึกประทับใจความมีน้ำใจของชาวบ้านที่คอยให้ความช่วยเหลือพวกเราตลอดการเดินทาง ในเรื่องข้อมูลต่างๆในการไปสำรวจในครั้งนี้ ต่อมาที่ดิฉันประทับใจอีกก็คือ ผ.อ. ครู และนักเรียนที่ดิฉันไปพบ ก็ต้องขอขอบคุณและคอยให้กำลังใจแก่ครูทุกๆท่านที่สละเวลาและความสุขของตัวเองมาช่วยสั่งสอนน้องๆให้ได้มีความรู้ที่สามารถนำไปใช้ได้ในอนาคต ถึงแม้ว่าสิ่งอำนวยความสะดวกจะมีไม่ครบก็ตาม จะเห็นได้ชัดว่าน้องๆมีความสนใจที่จะเรียนเพื่ออนาคตของตัวเอง ทำให้ดิฉันได้มองกลับมาในสังคมในเมืองที่ดิฉันได้พบเจอบ่อยๆ มีสิ่งอำนวยความสะดวกในเรื่องการเรียน แต่น้องๆบางคนก็ไม่มีสนใจที่จะเรียนรู้แต่จะไปสนใจอย่างอื่นมากกว่า การที่ดิฉันได้ไปเข้าค่ายในครั้งนี้ทำให้ดิฉันได้มีความคิดที่แปลกใหม่ระหว่างสังคมในเมืองกับชนบท และทำให้ดิฉันได้รู้จักกับความเสียสละของครูในชนบททีเดียว เพราะครูบางคนได้เข้ามาสอนไม่กี่ปีก็ขอย้ายส่วนครูที่เหลือก็เหลือแต่ครูที่ตั้งใจจะให้วิชาความรู้ถึงแม้ว่าจะมีเด็กไม่ถึง100คนก็ตามก็เพื่อแค่จะให้เด็กเหล่านั้นมีความรู้เท่าเด็กๆในเมือง

น.ส. วณิช ปั้นแห่งเพชร

49110010365

FA2ED3

ความประทับใจ

ตลอดระยะเวลา 3 วัน กับค่ายครั้งนี้ ข้าพเจ้าประทับใจ การทำงานของเพื่อนๆ และน้องๆ ถึงแม้ว่าจะเป็นการลงพื้นที่หาข้อมูลเป็นครั้งแรก ด้วยความพยายามและความร่วมแรงร่วมใจจึงทำให้งานสำเร็จไปได้ด้วยดี และอีกสิ่งคือชาวบ้านในละแวกใกล้กับโรงเรียนม่อนหินขาวและครูใหญ่ของโรงเรียนคลองนาพง ที่ให้ความช่วยเหลือทางด้านข้อมูล

กิจกรรมครั้งนี้เป็นประโยชน์มากกับนิสิตที่จะเป็นครู ซึ่งให้ความรู้และข้อคิดเกี่ยวกับสาเหตุของโรงเรียนที่จำเป็นต้องถูกยุบและยังมีโรงเรียนอีกมากที่ขาดแคลนบุคลากรและยังรอคอยความช่วยเหลือของรัฐบาลอยู่ การมาค่ายครั้งนี้ จึงเป็นประโยชน์ต่อหลาย ๆ ฝ่าย นอกจากนี้ข้าพเจ้าได้เรียนรู้การทำงานร่วมกันระหว่างพี่กับน้อง และการประสานงานระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน และประสบการณ์การเดินทางหาข้อมูลในชุมชน

ข้าพเจ้าขอขอบคุณคนคนดีและอาจารย์ทุกท่านที่เปิดโอกาสให้ข้าพเจ้าได้ทำกิจกรรมในลักษณะนี้ ซึ่งนอกจากจะให้ความรู้และประสบการณ์แล้ว ยังเป็นการสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อชุมชนและสังคมอำเภอ ตรอน จังหวัดอุดรธานี ซึ่งเป็นการสร้างภาพพจน์ที่ดีของมหาวิทยาลัยกับชุมชนให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นรากฐานที่ดีในการที่จะสร้างมหาวิทยาลัยชุมชน มศว ตรอนต่อไป

ปรัชญา วงษ์จณี

47110010278

ความประทับใจที่ได้ไปค่าย มศว ตรอน จ.อุตรดิตถ์

ดิฉันมีความประทับใจมากที่ได้ไปค่าย มศว ตรอนในครั้งนี้ เพราะนอกจากได้รับความรู้ ได้รับประสบการณ์แล้ว ดิฉันยังได้รับสิ่งต่างๆ มากมายอีก การไปค่ายครั้งนี้มีความสุขมาก ได้ไปในที่ต่างๆ นับตั้งแต่วันที่ฉันได้เดินทางไป เราเดินทางกันประมาณ เกือบ 6 โมงเช้า โดยการนั่งรถบัสปรับอากาศ 2 ชั้น การเดินทางใช้เวลาพอสมควร เพราะเราได้หยุดทำภารกิจส่วนตัวกันบ่อย เราไปถึงที่พักก็ประมาณบ่ายกว่าๆ เราไปถึง เราก็ไปพบกับท่านเจ้าอาวาส และได้เข้าร่วมประชุมกันในเรื่องต่างๆ ที่เราจะต้องกระทำกัน เราได้ทำกิจกรรมต่างๆ มากมาย ทั้งในและนอกสถานที่ พวกเราได้รับงานที่ต้องทำในวันรุ่งขึ้น กิจกรรมต่างๆ มีหลายกิจกรรมได้แก่ กิจกรรมปลูกป่า เก็บภาพถ่ายบนภูเขา สร้างฝาย และกิจกรรมของกลุ่มดิฉันเอง คือ สสำรวจ ร.ร. ในพื้นที่ เราตื่นกันแต่เช้าของวันที่ 10 ส.ค. 2550 เพื่อออกไปทำกิจกรรมต่างๆ เรามีความกระตือรือร้นกันมาก และชาวบ้านที่นั้นก็มีความสัมพันธ์กับเราที่ดี ก็นับได้ว่าเราได้มีความสามัคคีกันมาก มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน กลุ่มดิฉันได้ไปสำรวจจ.ร. และร.ร.ที่กลุ่มดิฉันได้ไปคือ ร.ร.บ้านห้วยช้าง ซึ่งอยู่ที่อ.ลับแล พังแล้วอาจจะดูไกล แต่ความจริงไกลมาก เราไปถึงก็เริ่มทำกิจกรรมกันเลย ชาวบ้านที่นี่ให้ความร่วมมือกับเราดีมาก เราได้รับความรู้กลับมาที่พักเยอะมาก ทำกิจกรรมเสร็จ เราก็ออกเดินทางกลับที่พักทันที เพราะว่าบ่าย 3 กว่าๆ แล้ว กลับไปถึง เราก็ทำภารกิจส่วนตัว แล้วก็ลงมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ก็ถือได้ว่า การมาออกค่ายครั้งนี้ทำให้ดิฉันและเพื่อนๆ ได้รับความรู้มากมาย แล้วดิฉันก็มีความประทับใจกับการมาออกค่ายครั้งนี้มากค่ะ

น.ส.ศศิกร นามสงาน

49110010388

คณะศิลปกรรมศาสตร์ ตรียางค์ศาสตร์ไทย

การสำรวจโรงเรียนห้วยซ่าง

จากการไปสำรวจโรงเรียนห้วยซ่าง ที่อ.ลับแล จ.อุตรดิตถ์ เราได้ทราบถึงเหตุผลของการปิดโรงเรียน และความรู้สึกของคนในชุมชนต่อการปิดของโรงเรียน ห้วยซ่างนี้ โรงเรียนห้วยซ่างแห่งนี้ เปิดทำการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล 1-ประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีครูแค่ไม่กี่ท่าน รับหน้าที่สอนทุกวิชา และยังเป็นครูประจำชั้นของเด็ก ๆ แต่ละห้องอีกด้วย และจำนวนเด็กที่โรงเรียนห้วยซ่างนั้นก็มีน้อย ไม่สอดคล้องกับปริมาณครูในโรงเรียน

จึงเป็นสาเหตุให้ทางหน่วยงานที่รับผิดชอบนั้นต้องย้ายนักเรียนที่มีอยู่ในโรงเรียน ไปเรียนร่วมกับนักเรียนที่โรงเรียนด้านแม่คำมันกัน ซึ่งเป็นโรงเรียนอีกที่ ที่อยู่ในชุมชน แต่จากการย้ายโรงเรียนในครั้งนี้ บางครอบครัวที่อยู่ไกลจากโรงเรียน ก็จะต้องเดินทางมาที่โรงเรียนไม่สะดวก ซึ่งตรงจุดนี้ก็กลายเป็นภาระของผู้ปกครอง และนักเรียนที่บ้านอยู่ไกลจากโรงเรียนแห่งนี้

จากการที่ได้ไปสัมภาษณ์ชาวบ้านในชุมชน ชาวบ้านบางครอบครัวยังไม่เข้าใจถึงการปิดโรงเรียนแห่งนี้ จึงทำให้เกิดความเข้าใจไม่ตรงกันระหว่างสถานศึกษาและชาวบ้านในชุมชน เพราะทางสถานศึกษาไม่มีการแจ้งให้ชาวบ้านทราบถึงรายละเอียดต่างๆ ในการย้ายนักเรียนไปเรียนร่วมกับโรงเรียนแห่งอื่น แต่เนื่องด้วยเหตุผลที่สำคัญคือ จำนวนนักเรียนในโรงเรียนน้อย และจากการไปสัมภาษณ์ครูที่เคยสอนในโรงเรียนห้วยซ่าง ซึ่งปัจจุบันได้ย้ายไปสอนร่วมที่โรงเรียนด้านแม่คำมันนั้น ครูได้กล่าวว่าจากการที่จำนวนนักเรียนในโรงเรียนห้วยซ่างน้อยลงนั้นเพราะชาวบ้านย้ายบุตรของตนไปเรียนในโรงเรียนที่อยู่ในตัวเมือง เพราะต้องการให้บุตรของตนได้รับความรู้ที่พร้อม และ

สื่อการเรียนการสอนทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ เป็นต้น ดังนั้นจำนวนนักเรียนจึงลดลง จนต้องย้ายนักเรียนที่เหลือออกไปเรียนร่วมกับโรงเรียนแห่งอื่น เพราะต้องการลดงบประมาณที่ทางหน่วยงานส่งมาให้ และลดค่าใช้จ่ายต่างๆของรัฐบาลที่จ่ายลงมาให้โรงเรียนในแต่ละปีด้วย

จากการไปลงพื้นที่ของชุมชนห้วยช้างนี้ จะเห็นได้ว่าถึงแม้ชาวบ้านและทางสถานศึกษาจะมีความเข้าใจที่ไม่ตรงกันบ้าง แต่ความสัมพันธ์ระหว่างชาวบ้านในชุมชนและสถานศึกษาแห่งนี้ยังมีอยู่ ตั้งแต่โรงเรียนยังไม่เปิดการเรียนการสอน โดยครูได้มีกิจกรรมให้ทางครอบครัวของนักเรียนร่วมอยู่เสมอๆ เช่น กิจกรรมเทิดพระเกียรติในวันสำคัญต่างๆ และหลังจากที่โรงเรียนเปิดแล้ว ชาวบ้านยังมีการรวมกลุ่มกันไปพัฒนา ทำความสะอาดโรงเรียนอยู่เรื่อยๆ จากจุดนี้จะเห็นได้ว่า ชุมชนและสถานศึกษาได้มีความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ผูกพันกันมาก่อน จากชุมชนเล็กๆ แห่งหนึ่ง แม้โรงเรียนจะปิดทำการเรียนการสอนไปแล้วก็ตาม

น.ส.ธัญพร เฟื่องวัฒนสินชัย

49110010382

FA2ED2T

ศิลปกรรมศาสตร์

ความประทับใจในการร่วมสำรวจโรงเรียนร้างที่อุตรดิตถ์

การที่ได้ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการสำรวจโรงเรียนห้วยช้างที่ อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ จึงได้ทราบถึงสาเหตุที่โรงเรียนของชุมชนห้วยช้างถูกทิ้งร้างมาร่วม 4 ปี ทั้งที่การศึกษาของเด็กในชนบทเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งกลับไม่ได้รับการดูแลสาเหตุที่แท้จริงนั้น มาจากการที่โรงเรียนตามชนบทจะมีจำนวนนักเรียนน้อยอยู่แล้ว จึงเกิดข่าวว่าหากโรงเรียนใดมีนักเรียนไม่ถึง 40 คนก็จะโดนสั่งปิด ด้วยเหตุนี้เอง ทำให้ครูที่มีน้อยอยู่แล้วเกิดความวิตกกังวลและย้ายตัวเองไปยังโรงเรียนอื่นที่อยู่ใกล้ตัวเมืองกว่า ในเมื่อไม่มีครูผู้สอนแล้วนักเรียนจึงต้องย้ายโรงเรียนไปด้วย บางคนก็เลิกสอนเลิกเรียนไปเลยก็มี เพราะต้องไปโรงเรียนที่อยู่ไกลบ้าน และมีภาระเรื่องรถรับส่งเข้ามาอีก แต่ความจริงแล้วนั้นโรงเรียนห้วยช้างไม่ได้มีคำสั่งจากทางการว่าถูกสั่งปิดแต่อย่างไร มาจากความจริงเมื่อครูและนักเรียนไม่อยู่กันแล้ว การจะย้ายกลับก็ใช่ที่ ด้วยความวิตกกังวลกับการที่ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ให้ความสำคัญกับโรงเรียนเล็ก ๆ ที่ห่างไกล ทำให้โรงเรียนห้วยช้างถูกทิ้งร้างไว้อย่างนั้น นอกจากโรงเรียนนี้แล้วยังมีโรงเรียนอื่นที่ถูกทิ้งร้างไว้อีก ฉะนั้นจึงได้รู้ว่าเด็กในชนบทที่ห่างไกลนั้นด้อยโอกาสกว่าเด็กในเมืองใหญ่กว่าเป็นไหน ๆ ทั้งที่โรงเรียนดัง ๆ ในเมืองมีแต่คนอยากแย่งกันให้ลูกได้เรียนแต่โรงเรียนตามชนบทกลับไม่มีใครอยากเรียน การเดินทางที่ไร้ความหมาย หากไม่มีก้อนเงินแล้วก็หมดโอกาสในการเรียนแบบนั้นมันน่าเศร้าเกินไป

การมาสำรวจในครั้งนี้ สำหรับฉันแล้วถือเป็นประสบการณ์ที่ไม่เคยได้สัมผัสมาก่อนในชีวิตในเมือง สภาพแวดล้อมของสังคมชนบทที่แตกต่างจากในสังคมเมืองอย่างชัดเจน การเดินทางเป็นอะไรที่ต้องใช้รถยนต์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ ชีวิตของคนในชุมชนห้วยซ่างที่เป็นแบบชีวิตของเกษตรกร ทั้งที่ผ่านมาเคยได้เห็นแค่ในหนังสือหรือจากการรับฟังข่าวสาร ในครั้งนี้ก็ได้ไปสัมผัสบรรยากาศแบบนั้นมาแล้วด้วยตัวเอง ไม่ใช่เรื่องที่ไม่ดีเสียหมดในการรับรู้ถึงชีวิตของคนที่อยู่อีกฝั่งของท้องทุ่งนาและภูเขา แน่ใจว่าไม่เสียแรงเปล่าเป็นประสบการณ์ที่มีความหมายมากค่ะ

ฟ้า - - นวพร ปิยณรงค์โรจน์

49110010354

FA2ED1

ความประทับใจที่ได้ไปเก็บข้อมูลโรงเรียนบ้านห้วยช้าง

ผมนั่งรถสองแถวคันเก่า ๆ เพื่อที่จะไปสำรวจและเก็บข้อมูลโรงเรียนบ้านห้วยช้าง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ระหว่างเดินทางไปสองข้างทางเต็มไปด้วยต้นไม้เขียวขจี แสงแดดอ่อน ๆ จากดวงอาทิตย์ และกลิ่นน้ำฝนที่เพิ่งจะหยุดตกไปเมื่อไม่นานนี้ ทำให้ผมรู้สึกสดชื่นและผ่อนคลาย ถึงแม้บนรถคนจะแน่นไปหน่อย ก็ไม่ได้ทำให้ผมรู้สึกอารมณ์เสียเลย บางคนก็แอบงีบไปบ้าง บางคนก็คุยกันอย่างสนุกสนานเฮฮาบ้าง ก็เป็นสีสันที่อาจจะเห็นไม่ได้บ่อยนักเมื่อเราดำเนินชีวิตอยู่ในเมือง

หลังจากที่เดินทางหลายกิโลเมตร พวกเราก็มาถึงที่หมาย สภาพโรงเรียนที่ไม่ได้ทำการสอนทำให้โรงเรียนดูเก่าและทรุดโทรมมาก ผมลองนึกไปหากโรงเรียนนี้กลับมาใช้งานได้อีกครั้งมันคงจะดูมีชีวิตชีวาขึ้นเยอะ เมื่อสำรวจโรงเรียนเรียบร้อยแล้ว เราก็เดินทางโดยไม่ย่อท้อเพื่อสำรวจชุมชนใกล้เคียงต่อ แต่ก่อนที่จะทำงานต่อพวกเราก็ต้องขอหยุดพักเพื่อเพิ่มพลังงานที่ร้านอาหารของชาวบ้านที่มีกับข้าวอย่างเรียบง่ายแต่อร่อยอย่าบอกใครเชียว จากนั้นก็มุ่งหน้าไปที่บ้านหลังหนึ่งซึ่งอยู่ติดกับโรงเรียนบ้านห้วยช้าง เมื่อเราเดินเข้าไปก็ได้ยินเสียงเจ้าตูบเห่ากันระงม หมึงวักกลางคนเดินฝ่าฝนปรอย ๆ เพื่อต้อนรับพวกเรา จากนั้นเค้าก็เชิญเราเข้าไปนั่งคุยบริเวณบ้าน เมื่อคุยไปได้สักพักก็ทราบว่าบ้านหลังนี้คือบ้านของคนที่ใจบุญบริจาคพื้นที่เพื่อให้สร้างโรงเรียนบ้านห้วยช้างนี้เอง และคนที่เรากำลังคุยด้วยนี่ก็คือลูกสาวของผู้บริจาคที่ดินให้กับโรงเรียนนี้เอง พวกเราก็สอบถามข้อมูลทุกอย่างเกี่ยวกับโรงเรียน ที่ได้ก็ยินดีตอบอย่างเต็มที่ แถมยังเล่าประสบการณ์หลายๆอย่างเกี่ยว

กับโรงเรียนให้เราฟังอีกด้วย พวกเราคุยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ กันอย่างสนุกสนานและเป็นกันเองมากเลยทีเดียว สิ่งที่พวกเราประทับใจที่สุดก็คือ ก่อนที่เราจะลากลับ พี่เค้าได้ให้เบอร์โทรไว้ และบอกว่าถ้ามาอีกเมื่อไรก็อย่าลืมโทร มาบอกเค้า จะได้เตรียมตัวหาอะไรไว้คอยต้อนรับ จากนั้นพวกเราที่ นั่งรถกลับที่ พักด้วยใบหน้าที่ป็นเปื้อนไปด้วยรอยยิ้มแห่งมิตรภาพ

นายวิฑูร วันโท

รหัส 49110010387

กลุ่มผู้เรียน FA2ED2T

วิชาเอก ดนตรีศึกษา กศบ.

ความประทับใจจากการไปที่โรงเรียนบ้านห้วยช้าง

หลังจากที่ผมได้รับประทานอาหารเช้าเสร็จ จากนั้นผมกับเพื่อน พี่ น้อง ในกลุ่มเดียวกันและกลุ่มอื่นๆอีกประมาณ 5 กลุ่ม 5 หมู่บ้าน และโรงเรียนที่ผมจะไปนั้นก็คือ โรงเรียนบ้านห้วยช้าง

ตอนแรก การไปโรงเรียนแห่งนี้นั้น ผมคิดว่ามันคงจะไกลกว่าหมู่บ้านอื่น เพราะก็ได้ยินอาจารย์บอกว่าเป็นหมู่บ้านที่ไม่ไกล และผมก็คิดว่ามันคงไม่ไกลด้วย หลังจากรถสองแถวสีล่อได้เดินทางออกจากวัดหาดสองแคว ก็ได้รู้วาระยะทางนั้นก็ไกลจากที่พักเรามากทีเดียว ประมาณ 60-70 กิโลเมตรจะได้

หลังจากที่เดินทางมาถึง ผมก็เดินไปสำรวจพื้นที่โรงเรียนและได้เดินทางเข้าไปในบ้านของผู้ใหญ่บ้าน ทางเขาก็โค้งมากโข้ได้ทีเดียว ผมได้ทำการสัมภาษณ์เด็กที่เคยเรียนในโรงเรียนแห่งนั้น

หลังจากนั้นก็ได้เข้าไปสัมภาษณ์ชาวบ้าน และตามด้วยไปที่โรงเรียนด่านแม่คำมัน ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ครูเดิมของโรงเรียนบ้านห้วยช้างไปทำงานอยู่ จากการไปที่โรงเรียนและไปเก็บข้อมูลในครั้งนี้ ผมรู้สึกว่าได้รู้เกี่ยวกับเหตุผลของชาวบ้านและได้รู้เกี่ยวกับความคิดของครู ซึ่งมาเป็นข้อมูลในการศึกษาต่อไปและมีความสุขที่ได้มาลงพื้นที่ในหมู่บ้านแห่งนี้ แม้ว่าจะเหนื่อยกับการเดินทางอันไกลกว่า 60 กิโลเมตร ซึ่งคนขับก็บอกทางกับทางเราเป็นอย่างดี และได้ให้ข้อมูลในการทำงานตลอดทางผมประทับใจในสิ่งที่กล่าวมา ทั้งการที่ได้ไปผจญกับพื้นดินที่แฉะน้ำฝน และได้ไปลุยคั้นนาซึ่งก็ทำให้รู้สึกเหมือนอยู่ในชนบทจริงๆ สุดท้ายนี้ผมบอกว่า การเดินทางครั้งนี้ได้อะไรหลายอย่างเกี่ยวกับโรงเรียนกับชุมชนจริงๆ

ศุภโชค บุญสร้าง

47110010271

Fa4Ed2T

ความประทับใจในการไปออกค่ายในโครงการ มศวตรอน

สิ่งที่ประทับใจคือการได้ออกนอกพื้นที่ไปเก็บข้อมูลโรงเรียนร้างชื่อโรงเรียนบ้านแหลมคุณ แล้วได้พบกับชาวบ้านที่พูดคุยและให้สัมภาษณ์อย่างเป็นกันเอง ให้ข้อมูลอย่างละเอียดแม้ว่าจะไม่เคยรู้จักพวกเรามาก่อนและจากข้อมูลที่ได้มาทำให้เราเห็นถึงความสำคัญของสถานศึกษามากขึ้น ได้เห็นถึงความผูกพัน การช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเล็กๆ ที่ดูอบอุ่นและถึงแม้จะเป็นในต่างจังหวัด ชาวบ้านก็ยังเห็นถึงความสำคัญของการศึกษา ถึงแม้ว่าในตอนนั้นจะไม่มีโรงเรียนบ้านแหลมคุณแล้วชาวบ้านก็ยังคงเสาะหาสถานศึกษาเพื่อให้บุตรหลานได้เรียนหนังสือ แม้ว่าจะอยู่ห่างไกลก็ตาม

น.ส.ประภัสสร เขมะวานิช

FA2ED2T

49110010383

กิจกรรมที่ทำในครั้งนี้นี้ พวกเราได้เดินทางไปทำกิจกรรมกันที่ อำเภอตรอน จังหวัดอุดรธานี ในวันที่ 9 สิงหาคมถึงวันที่ 11 สิงหาคม ความรู้สึกในตอนแรกของข้าพเจ้าเมื่อรู้ว่าจะต้องไปออกค่ายที่อุดรธานี ข้าพเจ้ารู้สึกว่าไม่อยากไปสักเท่าไร ไปทำไม?? โกลจะตาย และคืนวันที่ 8 ก่อนวันที่จะออกเดินทาง ก็มีข่าวของการเกิดพายุในบริเวณจังหวัดอุดรธานี ก็ยังเป็นสาเหตุที่ไม่อยากไปและทางบ้านก็เป็นห่วงมาก แต่ในที่สุดข้าพเจ้าก็ตัดสินใจที่จะไป

เมื่อข้าพเจ้าไปถึงที่หมายและได้ลงมือทำกิจกรรม ความรู้สึกในตอนแรกก่อนที่จะมาได้หายไบทอดสิ้น และมีความคิดที่ว่า “ถ้าไม่ได้มาคงเสียดายแย่เลย” ในการทำกิจกรรมครั้งนี้ ทำให้ข้าพเจ้ามีโอกาสที่จะได้ลงพื้นที่ไปสำรวจโรงเรียนที่ถูกปิดตัวลง โรงเรียนที่ข้าพเจ้าได้ไปสำรวจคือโรงเรียนบ้านแหลมคูณ ข้าพเจ้ารู้สึกประทับใจชาวบ้านในละแวกโรงเรียนบ้านแหลมคูณมาก นอกจากจะให้ข้อมูลที่จำเป็นต่อการสำรวจแล้ว พวกเขายังมีความต้องการที่จะให้โรงเรียนบ้านแหลมคูณเปิดทำการ เพื่อที่จะให้ลูกหลานของพวกเขาในละแวกนั้นมีที่เรียนใกล้บ้าน ต้องการให้หมู่บ้านมีความพัฒนามากขึ้น

นางสาว ณัฐนันท์ สุขสำราญ

49110010397

FA2ED2W

ดนตรีศึกษา - ดนตรีสากล

ในการออกค่ายที่อำเภอตรอนในครั้งนี้ ข้าพเจ้าได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ มากมาย ได้ทำในสิ่งที่ไม่เคยทำและไม่ค่อยได้ทำ เช่น ได้ตื่นแต่เช้ามีด ได้กินข้าววัด ได้มาอยู่ร่วมกับเพื่อนๆ ทั้งคณะในวัด ได้ไปพบปะพูดคุยกับชาวบ้าน

กลุ่มของข้าพเจ้ามีหน้าที่ไปสำรวจพื้นที่ของ “โรงเรียนบ้านแหลมคุณ” หลังจากการที่ได้สำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ข้าพเจ้ารู้สึกประทับใจในตัวของชาวบ้านในละแวกบ้านแหลมคุณมาก ทั้งมีน้ำใจ ให้ข้อมูลที่มีประโยชน์อย่างมาก และมีบุคคลที่ข้าพเจ้าประทับใจมากท่านหนึ่งก็คือ คนขับรถที่พากลุ่มของข้าพเจ้าไปสำรวจพื้นที่ นอกจากจะพากลุ่มของข้าพเจ้าเดินทางไปกลับแล้ว ยังมีน้ำใจพาเรารับประทานอาหารกลางวันที่บ้านอีก

นางสาว ภ.ภัทรศรี พรหมรูปสวย

49110010384 FA2ED2T

ดนตรีศึกษา - ดนตรีไทย

จากการที่ ดิฉัน ได้ไป ออกค่าย ที่ มศว ทรอน ที่ จ.อุตรดิตถ์ ดิฉัน มีความประทับใจเป็นอย่างยิ่ง เป็นค่ายที่ทำให้เราได้ประสบการณ์ต่างๆ มากมาย โดยเฉพาะการไปสำรวจโรงเรียนบ้านแหลมคุณ ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ถูกยุบไป จากการที่ได้ไปสอบถาม - สัมภาษณ์หาข้อมูลชาวบ้านเกี่ยวกับการยุบของโรงเรียน ทำให้ดิฉันได้ใกล้ชิดกับชาวบ้าน ชาวบ้านในหมู่บ้านนี้น่ารักมาก พุดจาไพเราะ และให้ความร่วมมือกับการสอบถามข้อมูลเป็นอย่างดี การออกค่ายครั้งนี้ ดิฉันได้ทำงานกับพี่ๆเอกอื่นของ ครุ 5 ปี รู้สึกสนุกและอบอุ่น เพราะพี่ๆ และเพื่อนๆ เป็นกันเองมาก ทำงานกันอย่างประสบผลสำเร็จ การออกค่ายในครั้งนี้ทำให้ ดิฉันได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ มากมาย

ฉิว จริยาพร

ข้าพเจ้ามีความประทับใจในการไปศึกษาโรงเรียนร้าง และชุมชนที่ข้าพเจ้าได้ลงสำรวจ นั่นก็คือบ้านแหลมคุณ อำเภอดรอน จังหวัดอุดรธานี ชาวบ้านในชุมชนนี้ให้การต้อนรับดีมาก แม้ว่าจะไม่มีการเตรียมการมาก่อน จากการได้ลงสำรวจ ข้าพเจ้าได้เพิ่มทักษะต่าง ๆ ในการนำไปใช้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และข้าพเจ้ามีความประทับใจที่ได้ไปพักที่วัดหาดสองแคว เพราะอาคารที่พักสะอาด สะดวกมาก และที่ประทับใจมากที่สุดคือตอนที่ไปสำรวจชุมชน ชาวบ้านได้ฝากข้าวเกรียบมาให้กินกันเยอะและพี่คนขับรถ ก็พาไปเลี้ยงข้าวที่บ้านผู้ใหญ่บ้านด้วย

นายณฤต เผือกอำไพ

FA2ED2T 49110010381

ดนตรีศึกษา-ดนตรีไทย

นับเป็นครั้งแรกที่ข้าพเจ้าได้มาโรงเรียนร้าง วินาทีแรกที่มาถึงโรงเรียนก็รู้สึกได้ถึงความหลังของโรงเรียน ป้ายชื่อโรงเรียน สภาพภายนอกของโรงเรียน อาคารเรียนไม้ 3 หลัง ซึ่งพวกเราเข้าไปศึกษาได้เพียง 1 หลัง ทางขึ้นอาคารเรียนเดิมไปด้วยป่าหญ้าที่ขึ้นสูงพอดูร แต่ก็มีทางให้พวกเราเดินเข้าไปในอาคารเรียนได้ สภาพภายในที่เข้าไปเห็น สร้างความรู้สึกหดหูใจให้กับพวกเราเป็นอย่างมาก เพราะสภาพที่เห็นแทบจะไม่เหลือความเป็นห้องเรียนเลย ไม่ว่าจะเป็นโต๊ะ เก้าอี้ หรือหนังสือ เราไม่พบอะไรเลยเจอแต่ซากของกระดาษและเศษไม้ ต่อจากนั้นพวกเราก็ได้ไปสัมภาษณ์ชาวบ้านที่อยู่在那个 เกี่ยวกับโรงเรียนและก็ได้ข้อมูลสาเหตุของการปิดโรงเรียนซึ่งสาเหตุนั้นเป็นสิ่งที่ติดอยู่ในใจของชาวบ้านมาตลอดจนกระทั่งปัจจุบัน สิ่งเดียวที่คนในหมู่บ้านแหลมคูณทุกคนต้องการและฝากความหวังไว้กับ มศว. คือ การกลับมาของโรงเรียนบ้านแหลมคูณ

นางสาววราพร ภาคธรรม

47110010263 FA4ED2T

การลงพื้นที่เพื่อสำรวจครั้งนี้ถือเป็นเรื่องแรก เพราะที่ผ่านมาเป็นการไปทำกิจกรรมกับเด็กๆ ในโรงเรียนต่างๆ มาคราวนี้เจอบรรยากาศโรงเรียนร้าง “หนาวอยู่เหมือนกัน” แต่ไปแล้วรู้สึกดี ได้เจอกับชาวบ้าน พวกเขาได้เล่าถึงประวัติความเป็นมาของโรงเรียนตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน คิดๆ ไปแล้วเหมือนกับพวกเราเข้าไปทำให้ชาวบ้านมีความสุขเพราะพวกเขาได้ระบายอะไรหลายๆ อย่างออกมา ครั้งนี้ถือเป็นการเปิดโลกทัศน์อีกแบบหนึ่ง ได้เรียนรู้วิถีชีวิตจากประสบการณ์ผู้อื่น ทำให้ไม่ต้องกลัวกับการเผชิญหน้ากับชีวิตในอนาคต เพราะยังไงๆ ทางออกยังมีให้เสมอ

น.ส. ณภัทรรัตน์ บุญขวัญ

47110010257 (กอร์)

ความรัก ความผูกพัน กับสิ่งที่ตนรัก ตนสร้างขึ้น นั้นเป็นความรักที่ยากที่จะทำใจเมื่อสูญเสียมันไป จากการได้สัมผัสถึงความรู้สึกของกลุ่มชาวบ้าน ณ บ้านแหลมคุน จากการที่ต้องเสียโรงเรียนไป โดยที่ไม่สามารถเรียกร้อง รักรู้ก่อนหน้าได้เลยว่า จะมีวันนี้ วันที่ต้องเสียมันไป ปัญหาของชาวบ้านวันหนึ่งมันได้เกิดขึ้น แต่เมื่อวันเวลาผ่านไป ชาวบ้านก็สามารถเผชิญและยอมรับกับความจริง แต่ถ้ามีโอกาสให้เลือก พวกเขาเหล่านั้นก็ไม่อยากที่จะเสียมันไป แต่นี้ มันไม่สามารถเลือกได้ แต่เขาก็ยังหวังที่จะเห็น โรงเรียน ที่เคยมี ให้กลับมาอยู่ในสภาพเดิมอีกครั้ง ความผูกพันยังคงอยู่เสมอ ท่ามกลางกาลเวลาที่เปลี่ยนไป.....มิตรของคนในชุมชนยังคงอยู่ ซึ่งเป็นลักษณะที่ผมได้เห็นทั่ว ๆ ในชุมชนที่อยู่ต่างจังหวัด

นายชัยรัตน์ กรุมรัมย์

รู้สึกเห็นใจและเสียดายแทนชาวบ้านโรงเรียนที่ก่อตั้งมานานต้องถูกปิดลง ซึ่งส่งผลกระทบต่อเด็ก ๆ ในหมู่บ้าน ที่ต้องย้ายไปเรียนในเมือง ทำให้การเดินทางไม่สะดวกเท่าที่ควรอีกอย่าง คือการที่มีโรงเรียนอยู่ในหมู่บ้านนั้นก็อาจเป็นจุดศูนย์รวมของชาวบ้านและเด็ก ๆ ได้

ธิดารัตน์ แพงดาวงษ์

การปิดโรงเรียนทำให้ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งทำให้ได้รู้ว่าปัจจุบัน ระบบการศึกษาของประเทศไทยยังย่ำแย่และคงแก้ได้ยาก หากพวกเราไม่ช่วยกันอย่างจริงจังและจริงจัง

จากการได้ไปค้นคว้าหาข้อมูลของโรงเรียนประจำหมู่บ้านโดยการสอบถามชาวบ้านละแวกนั้น ผมรู้สึกสงสารและเห็นใจถึงสาเหตุที่ทำให้ โรงเรียนแหลมคูณ ถูกปิดไป หลังจากที่โรงเรียน ปิดไป เด็กๆ ในหมู่บ้านจึงต้องย้ายไปเรียนที่หมู่บ้านอื่น .....ต้องเดินทางจากบ้านไปโรงเรียนด้วยระยะทางไกลกว่าเก่า

คุณลุง คุณป้าในหมู่บ้านนั้นมีความเป็นกันเองมาก พูดคุยอย่างสนุกสนาน เมื่อได้พูดคุยเรื่องของโรงเรียนแล้วทุกคน รู้สึกคับแค้นใจในเรื่องนี้มาก

เทวินทร์ โกลสสาริต

จากการที่ได้ไปศึกษาลงพื้นที่สำรวจ และสอบถามบ้านแหลมคุณ และโรงเรียน พอไปเห็นสภาพโรงเรียน ก็รู้สึกเสียดาย เพราะคิดย้อนไปว่า มันเคยเป็นสถานศึกษา เป็นสถานที่ที่มีประโยชน์มาก ๆ แล้วพอยิ่งรู้จากชาวบ้าน ถึงสาเหตุของการปิดโรงเรียนก็ยิ่งรู้สึกเสียดใจ จากความคิดของผู้ใหญ่คนหนึ่ง ทำให้เด็ก ๆ ต้องเดือดร้อนหาที่เรียนใหม่ ชาวบ้านผู้ปกครองก็เดือดร้อนต้องหาที่เรียนอื่นให้ลูก การค้าในชุมชนก็ไม่ดี ส่วนผู้ใหญ่บ้านก็พูดไปอีกสาเหตุหนึ่ง ซึ่งเห็นความขัดแย้งทางความคิดกันอย่างเห็นได้ชัด แต่คนที่ไม่รู้เรื่องกลับเป็นเด็ก ๆ แต่ต้องเดือดร้อน

นางสาว พิณชดา ชี้อมัชชัย

ความประทับใจจากการได้ไปสัมผัสกับคนในหมู่บ้าน แหลมคุณ รู้สึกถึงความอบอุ่น ได้รับความเอื้อเฟื้อและการให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์เป็นอย่างดี สิ่งหนึ่งที่ข้าพเจ้าเห็นคือ รอยยิ้มที่ดูเหมือนการรอยยิ้ม ความหวังเล็กๆ ที่พวกเขาคิดว่า อาจจะเป็นจริง มันเหมือนเป็นแรงกระตุ้นให้ข้าพเจ้าอยากจะทำอะไรสักอย่างให้เป็นประโยชน์กับคนในหมู่บ้านแห่งนี้ และจากการที่ข้าพเจ้าได้มีโอกาสเข้าไปศึกษาแหล่งชุมชนคงเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีที่ข้าพเจ้าจะนำเสนอสิ่งที่ชุมชนบ้านแหลมคุณเรียกร้องจะได้มากหรือน้อย ข้าพเจ้าก็ภูมิใจและเต็มใจที่จะทำ

วรัญญา ยะปะตัง

ความรู้สึกที่ได้ไปบ้านแหลมคุณ นั้น เห็นใจชาวบ้านที่ไม่รู้เรื่องราวของการเปิดของโรงเรียนบ้านแหลมคุณ

จิราเจตน์ ศรีชูนิม

หากย้อนอดีตกลับมาได้ทุกคนคงอยากที่จะพบกับสิ่งที่ประทับใจซาบซึ้งใจ คงไม่มีใครอยากหวนกลับไปคิดถึงอดีตที่ขมขื่น ณ โรงเรียนร้างที่ชื่อว่า “โรงเรียนบ้านแหลมคุณ” เป็นโรงเรียนของชุมชนอย่างแท้จริง ถึงแม้จะเป็นโรงเรียนเล็กๆ แต่ชาวบ้านก็ได้ช่วยกันสร้างขึ้นมามีพลังน้ำพักน้ำแรงของกลุ่มชาวบ้านเอง พวกเขาคงมีความภาคภูมิใจเป็นอย่างมาก แต่วันนี้ไม่มีโรงเรียนนี้อีกแล้ว การที่ได้ออกค่ายครั้งนี้จึงคงเป็นความประทับใจที่มีต่อชาวบ้านบ้านแหลมคุณทุกคนที่ให้ความร่วมมือต้อนรับคณะนิสิตเป็นอย่างดี หวังว่าในอนาคตอันใกล้นี้ สิ่งที่ดีๆ คงกลับมาสู่ดินแดนที่เรียกว่าชายขอบการศึกษา

นายธิบัติ เพชรสม

47110010279

FA4ED2T

ความประทับใจในครั้งนี้

เป็นครั้งแรกและหลายครั้งในเวลาเดียวกัน ในการมาค่ายที่จ.อุตรดิตถ์ ฉันไม่เคยไปสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลเช่นนี้ถึงแม้ว่าจะเข้าค่ายหลายต่อหลายครั้ง ฉันได้ไปสัมภาษณ์โรงเรียนห้วยซ่างที่เกิดร้างไป พวกเราจึงอยากทราบสาเหตุ ความเป็นมาเป็นไปต่างๆ จากที่ได้ซักถามมานั้น สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ไม่มีใครถูกและผิดในเวลาเดียวกัน แต่ควรที่จะหันมาดูแลเอาใจใส่ เพราะเด็กเหล่านั้นเป็นอนาคตของชาติ!

น.ส.รุ่งทิพย์ แสงเกตุ

กศ.บ. ปี4

(FA4ED1)

ความรู้สึกจากการไปทำงาน

จากการไปค่ายครั้งนี้ ไม่เหมือนกับครั้งก่อนๆ คือได้ออกไปเก็บข้อมูลจากชุมชน โดยไปสอบถามข้อมูลจากผู้นำชุมชนและคนในชุมชน ซึ่งทำให้ได้รับความคิดเห็นของชาวบ้าน กลุ่มของผม ได้ลงพื้นที่ ที่หมู่บ้านม่อนหินขาว ชาวบ้านก็พูดคุยอย่างเป็นกันเองทำให้ผมรู้สึกประทับใจมาก และการที่มีน้องปี 2 มาทำงานร่วมกันก็รู้สึกสนุกไปอีกแบบ และน้องๆ ทุกคนก็เก่งมาก ถ้ามีโอกาสก็อยากร่วมงานกับทุกคนอีก

วิศรุต สมณะ

47110010267

ความประทับใจ

จากการออกค่ายในครั้งนี้ข้าพเจ้าเองได้รับมอบหมายในกลุ่มของการสำรวจโรงเรียนบ้านห้วยช้างในกลุ่มมีสมาชิก 16 คน เป็นทั้งน้องและพี่ครู 5 ปี เรารู้สึกติดขัดในช่วงแรกเรื่องการเดินทาง ระยะทางไกลจากที่พักเรามาก แต่ก็ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี ในระหว่างการเดินทางก็มีการพูดคุยทำความรู้จักกันในกลุ่มที่เดินทางไป ทำให้เราในกลุ่มรู้จักกันมากขึ้น เมื่อเราถึงบ้านห้วยช้างเราก็เริ่มทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย พร้อมทั้งมีการแนะนำน้องๆในการทำงาน เพราะน้องต้องมีการทำงานเช่นนี้อีกซึ่งเป็นการเรียนรู้งานในเบื้องต้นจากพี่ๆ จากกิจกรรมที่เราได้ทำร่วมกันทำให้เรามีความสนิทสนมมากขึ้น มีการช่วยเหลือกันในการทำงานและสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ดี ซึ่งจะช่วยให้งานที่ร่วมกันทำมีประสิทธิภาพมากขึ้นและจากสิ่งนี้ก็ทำให้มองถึงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในหมู่คณะ

นางสาวอรนุช มีเงิน

47110010276

FA4ED2W

..

ความประทับใจ

จากที่ได้ไปค่ายในครั้งนี้ หน้าที่ที่พวกเราครู 5 ปี ได้รับ ก็คือ พวกเราต้องไปเก็บข้อมูลของโรงเรียนที่รกร้างว่างเปล่า ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ไม่มีบุคลากรแล้ว ซึ่งพวกเราก็ได้แบ่งกลุ่มร่วมกับน้องๆ 5 ปี แบ่งไปตามโรงเรียนต่างๆ 5 โรงเรียน กลุ่มของข้าพเจ้าไปโรงเรียนบ้านห้วยช้าง ความตื่นเต้นมันอยู่ที่การเดินทางไปโรงเรียนนี้คือทุกกลุ่มต้องนั่งรถโดยสารของหมู่บ้านไป กลุ่มของเพื่อนๆ ไปกันหมดแล้ว พวกเราจึงต้องนั่งรอประมาณครึ่งชั่วโมงจึงจะไป และระยะทางก็ไกลมาก ย้า! ไกลมากจริงๆ ติดกับจังหวัดสุโขทัยเลย นั่งรถไป- กลับ เป็นร้อยกว่ากิโลก็ได้ แล้วฝนก็ยังมาตกอีก น้องๆ ก็หัดคอบพับกันในรถสองแถว (จำนวนคนในรถประมาณ 20 คน) ลำบากมาก แถมยังหลงทางอีก คือหาโรงเรียนไม่เจอ แต่เมื่อไปถึงชาวบ้านก็ให้ข้อมูลเป็นอย่างดี ทำให้พวกเรามีกำลังใจทำงานขึ้นมาบ้าง และที่สำคัญก่อนกลับพวกเรายังได้ทานข้าวเที่ยงที่ร้านอาหารของหมู่บ้านนั้น การไปทำงานครั้งนี้จึงได้ทั้งความสนุกสนาน ความเหนื่อยล้าลำบาก แต่ก็สนุกดี และต้องขอขอบใจในความร่วมมือของครู เพื่อนๆ และน้องๆ ที่น่ารักทุกคน THANKS!!

สุธิดา อธิกุล

ความประทับใจ

การเดินทางไปในที่ที่เราไม่เคยไป การไปพูดคุยกับคนที่เราไม่เคยรู้จักมาก่อน การที่เราเข้าไปหาเขาอย่างเป็นมิตร เราก็จะได้คำว่า มิตรภาพตอบกลับมา และการทำงานกันเป็นหมู่คณะ การทำงานร่วมกับผู้อื่นทำให้ได้พบเห็นความสามารถและประสบการณ์ที่ต่างกันไปของแต่ละบุคคล ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น สิ่งเหล่านี้เป็นการศึกษานอกห้องเรียนที่เปิดโอกาสให้เราได้นำความรู้ในห้องเรียนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ สุดท้ายขอชื่นชมน้องๆ ของกลุ่มที่ไปศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยช้างทุกคน น้องๆ ทุกคนมีความกระตือรือร้นในหน้าที่ของตนเอง ถึงแม้ตลอดการเดินทางไปโรงเรียน หลายคนคงเพลีย ถึงได้หลับกันตลอดทางเลย

วันวิสา โจรจันทง

.

เรื่องราวโรงเรียนห้วยซ่าง

การเดินทางของเราเริ่มจากที่กลุ่มเราเป็นกลุ่มสุดท้ายที่ออกเดินทางจากวัดหาดสองแคว ความรู้สึกตอนนั่งรอรถสองแถวนี้ก็ อืม กลุ่มเราที่ลูกเมียน้อยจริงๆ เค้าบอกพวกเราว่ารอรถอีกประมาณครึ่งชั่วโมงนะ เราก็นั่งรอกัน เวลาผ่านไป ครึ่งชั่วโมง หนึ่งชั่วโมง รถก็ยังไม่มา จนเรารออยู่ประมาณสองชั่วโมง ในที่สุดรถก็มา พอรถจอดเราก็รีบขึ้นไปจับจองที่นั่งกันเลยที่เดียวด้วยความที่รถเราเป็นคันสุดท้ายจำนวนคนก็เยอะเป็นพิเศษนั่งยังงั้นงั้นไม่หมด ทั้งนั่งเบาะ นั่งพื้น โหนกันเลย รถออกทุกคนก็สนุกสนานเฮฮาเวลาผ่านไปเรื่อยๆ ประมาณ 1 ชั่วโมง เอ้ ทำไมมันยังไม่ถึงนะไหนข้อมูลบอกว่าใกล้ๆ เวลาผ่านไปทุกคนก็เริ่มงีบกัน จนเวลาผ่านไปประมาณ 2 ชั่วโมงเราก็ใกล้ถึงที่หมายกัน ใครจะรู้ว่าพวกที่ไม่หลับบนรถพวกกันแคไหน ก็คนขับคันนี้ตื่นผีใหม่เล่น จนเรามาถึงบ้านห้วยซ่างในที่สุด แต่ ะไรหละ โรงเรียนอยู่ไหน ไม่เห็นมีเลย ปรากฏว่าเราเลยโรงเรียนไปไกลเลย ก็ต้องนั่งรถย้อนกลับมาทางเดิม และแล้ว เราก็มาถึงโรงเรียนห้วยซ่าง ถึงก็เริ่มงานกันเลย สภาพโรงเรียนก็รกร้างได้ที่เลยเราเข้าไปสำรวจรอบๆโรงเรียนกัน สภาพตัวอาคารเป็นอาคารไม้ที่ยังใช้การได้อยู่ และเราก็สะดุดตากับห้องๆ หนึ่งชื่อ ห้องปีกไม้ อะทุกคนก็งั้นกันว่าห้องปีกไม้มันคืออะไร ก็สันนิษฐานกันไปต่างๆนาๆ พอเราสำรวจเสร็จ ก็ออกเดินทางไปบ้านผู้ใหญ่บ้านเพื่อสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้านกัน ไปถึงฝนก็ตกพอดีผู้ใหญ่บ้านก็ไม่อยู่ เราจึงใช้เวลาช่วงหลบฝนในการสัมภาษณ์นำมานพกับภรรยาผู้ใหญ่บ้าน

นำมานพ ชื่อจริงชื่อนายมานพ ดิกันยา อายุ 41 ปี เรียนที่โรงเรียนห้วยซ่าง ตอนเรียนชั้น ป. 1-ป. 3 นำมานพเล่าให้ฟังว่า จำนวนของนักเรียนช่วงหลังนี้มีจำนวนน้อยมากไม่ถึงร้อยคน บางที่ ป.1 กับ ป. 2 เรียนรวมกันก็มี นำมานพเล่าต่อว่าโรงเรียนปิดไปประมาณ 3 ปีแล้ว เราก็สงสัยกันว่าทั้งครูและนักเรียนไปอยู่ที่ไหนกัน นำมานพบอกว่า ทั้งครูและนักเรียนย้ายไปที่โรงเรียนด่านแม่คำมัน ห่างจากที่นี่ประมาณ 3 กิโลเมตร เราก็ได้ถามถึงผลกระทบที่ได้รับ นำบอกเราว่าผลกระทบก็ไม่ค่อยมีนะดีซะอีกไปอยู่ที่โน่นก็เจริญกว่า คุณครูก็ยังคงสอนอยู่ หลังจากนั้นภรรยาผู้ใหญ่บ้านก็เล่าให้เราฟังอีกว่า ที่ดินที่ตั้งของโรงเรียนห้วยซ่างนั้นเป็นที่ดินของยายตุ่มกับสามีที่ยกให้หมู่บ้านสร้างเป็นโรงเรียนเราสอบถามที่อยู่ของยายตุ่ม แล้วนำมานพและภรรยาผู้ใหญ่บ้านไปบ้านยายตุ่มกันไปถึงก็พบพี่กาญจนา ลูกของยายตุ่ม พี่กาญจนาเป็นลูกคนที่ 7 ของยายตุ่ม พี่เค้าเล่าให้ฟังว่าพ่อกับแม่ได้ยกที่ดินจำนวน 10 ไร่ 2 งานให้ตั้งโรงเรียนตอนที่กาญจนาอยู่ ป.4 ก็ประมาณปี 2512 ตอนนั้นก็เป็นเวลา 38 ปีผ่านมาแล้ว แล้วพี่กาญจนาก็เล่าย้อนไปถึงยุคก่อตั้งโรงเรียน ว่าเมื่อก่อนซื้อที่ไร่ละ 100 บาท ถนนก็เป็นถนนลูกรังทางเกวียนซื้อได้เกือบ 200 ไร่ ซึ่งก็รวมที่บ้านหลังนี้ด้วย เมื่อก่อนโรงเรียนเป็นแบบกะต้อบพอสร้างเสร็จก็ทำเรื่องมอบให้กับนายอำเภอ รออยู่ประมาณ 4 ปี กว่าจะมีบเข้ามา พอมากกว่าจะสร้างโรงเรียนเสร็จก็ 2 ปี มีชั้นอนุบาล - ป. 6 ซักพักขณะที่เรากำลังสัมภาษณ์ พี่กาญจนาก็ได้ยินเสียงกรุกกรัก ๆๆในบ้าน พี่กาญจนาก็เป็นเสียงของยายตุ่มเองแกอยากออกมาข้างนอกแต่พี่ให้แกอยู่ในบ้าน แกแก่มากแล้ว หลง จำอะไรไม่ค่อยได้ไม่รู้จึกว่าใครเป็นใคร เราทุกคนขอเข้าไปดูยายตุ่มแล้วเราก็ลาพี่กาญจนาออกเดินทางไปโรงเรียนด่านแม่คำมันเพื่อไปพบกับครูที่เคยสอนโรงเรียนนี้ ก็คือ ครูแจ่มและครูจันทิมา ครูทั้งสองบอกว่าสาเหตุที่ต้องย้ายโรงเรียนเพราะเรื่องงบประมาณ

น้อย ครูน้อย นักเรียนน้อย เด็กมีประมาณ 35 คน หน่วยงาน อบต. บอกว่า ต้องยุบแน่ เขตพื้นที่การศึกษาจึงบอกให้มาเรียนรวมที่โรงเรียนด่านแม่คำมัน โรงเรียน ห้วยช้างสังกัด สพฐ เขต 1 และเราก็ได้ถามถึงเรื่องห้องปิกไม้ที่เราสงสัยกัน คุณครูบอกว่าห้องปิกไม้เป็นห้องที่เชื่อมระหว่างอาคารสองอาคารครูและนักเรียนได้ ช่วยกันทำ

โดยได้นำปิกไม้มาสร้าง ก็เลยตั้งชื่อว่าห้องปิกไม้ ใช้เป็นห้องเก็บพัสดุ ทุกคนก็อ่อน เป็นอย่างนี้เอง แล้วเราก็ถามคุณครูว่าคิดอย่างไรที่ทางจังหวัดได้มอบตัวอาคารที่ไม่ได้ใช้แล้วของโรงเรียนให้ มศว เพื่อนำไปสร้าง มศว ตรอน

ครูแจ่ม : กิตินะ อยู่ที่นี้ก็ได้ใช้ประโยชน์อะไรแล้ว นำไปใช้ที่โน่นกิติ

ครูจันทิมา : กิติถ้าได้ใช้ประโยชน์กิติดีกว่าอยู่ที่นี้ให้ปลวกแทะ

หลังจากสัมภาษณ์เสร็จคุณครูก็ขอตรวจบัตรนิสิตของเราทุกคนตามระเบียบ เสร็จ เราก็ลาคุณครูทั้งสองคนแล้วก็ออกเดินทางกลับวัดหาดสองแควซึ่งเป็นที่พักของเรา เป็นการเดินทางที่ โหด มัน ฮา จริงๆ ที่ขาดไม่ได้เลยก็คือ การที่เราได้มีโอกาสดูลงพื้นที่ครั้งนี้ทำให้เราได้รับรู้ว่าชาวบ้านที่นี่ดำรงชีวิตอย่างไร พวกเขาคิดอย่างไร กับการที่ มศว จะมาตั้ง มศว ตรอนที่นี่ และที่สำคัญที่สุดก็คือ เราได้เห็นน้ำใจของเพื่อนคนไทยกันเอง ที่ยังไม่หายไปไหนเองที่ได้ว่ากันว่า คนไทยอยู่ที่ไหนก็พี่น้องกันทั้งนั้น

นางสาวกุสุมา กั้นภัย

49110010346

FA2ED1

ความประทับใจ

บ้าน...วัด...โรงเรียน การเกื้อหนุนพึ่งพาซึ่งกันและกัน การสร้างวัฒนธรรมร่วมกันของชุมชน ที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณี บ้านเต่าไห ก็เป็นอีกชุมชนแห่งหนึ่ง ที่ผู้คนในหมู่บ้านร่วมกันสร้างวัฒนธรรม ร่วมสร้างประวัติศาสตร์ร่วมกัน ด้วยการร่วมกันสร้างวัด ก่อตั้งโรงเรียนขึ้น แต่ ณ วันนี้โรงเรียน บ้านเต่าไห ได้หมดความสำคัญลงและปิดไปในที่สุด ด้วยเหตุและปัจจัย หลายนประการ ชุมชนและคนในหมู่บ้านก็ต้องยอมรับ ทั้งที่ใจนั้นยังคงจดจำ ยังคงนึกถึงโรงเรียนบ้านเต่าไหของพวกเขาอยู่ เพราะโรงเรียนแห่งนี้สร้างพวกเขา คนแต่ละรุ่นแต่ละสมัยต่างเรียนที่นี้ ไม่แปลกเลยถ้าพวกเขาจะรู้สึกเสียดาย...

การส่งผ่าน สืบทอดวัฒนธรรม ความรู้สึกของคนแต่ละรุ่นแต่ละสมัย ส่วนตัวผมแล้วจากการที่ได้พูดคุยกับชาวบ้านเต่าไห ผมก็พอรับรู้ได้ว่าวันนี้ วันที่โรงเรียนของพวกเขาทุกคนที่ร่วมสร้างกันมาต้องปิดลงไป ทำให้พวกเขานั้นเสียใจ และเสียดายเป็นอย่างมาก

รอยยิ้มตอนที่พวกเขาเล่าถึงสมัยที่ยังเรียนที่โรงเรียนบ้านเต่าไห เขาพูดได้อย่างชัดเจนในความรู้สึกทำให้ผมเห็นภาพเหล่านั้นด้วยจินตนาการของผมได้เป็นอย่างดี รู้สึกได้ถึงความสุขสนุกสนาน ความรัก ที่สร้างร่วมกันในชุมชน ทำให้ผมรู้สึกเสียดายแทนเป็นอย่างยิ่ง

นายศราวุธ บัวผัน

จากการร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ ซึ่งก็เป็นครั้งที่ 3 สำหรับตัวของข้าพเจ้าเอง ที่มีโอกาสได้มาร่วมกิจกรรมที่จังหวัดอุตรดิตถ์ แต่ความประทับใจนั้นก็ไม่แพ้ทุก ๆ ครั้ง ด้วยกิจกรรม ที่พัก บรรยากาศที่แตกต่างไปจากเดิม ทำให้เกิดความรู้สึกใหม่ๆ ทุกครั้งกิจกรรมจะต้องเกี่ยวข้องกับเด็ก มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับเด็ก ๆ ที่ด้อยโอกาส แต่ครั้งนี้ได้มีโอกาสลงพื้นที่ไปเก็บข้อมูลในชุมชนก็เป็นอะไรที่แปลกใหม่ ได้รับความรู้ใหม่ๆ ประสบการณ์ใหม่ๆ บรรยากาศสถานที่ใหม่ๆ ซึ่งก็ถือว่าเป็นสิ่งที่ดีมาก สามารถนำประสบการณ์ในครั้งนี้ไปปรับใช้จริง ซึ่งหากมีโอกาสได้ร่วมกิจกรรมในรูปแบบนี้อีกก็คงเข้าร่วมอย่างแน่นอน

ได้เข้าใจ และรับรู้ถึงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านเท่าไรรวมถึงการศึกษาของเด็ก ๆ ที่บ้านเท่าไรได้รับ เลยได้รู้ว่าเด็ก ๆ ไม่ได้รับการศึกษาอย่างเต็มที่ ผู้บริหารโรงเรียนไม่มีความสามารถในการบริหารและดูแลสุขภาพรับผิดชอบรวมถึงจำนวนครูที่น้อยทำให้ขาดบุคลากรที่จะทำหน้าที่ เพราะเหตุนี้โรงเรียนจึงปิดลงเพราะผู้ปกครองต้องการให้ลูกหลานได้เรียนในโรงเรียนที่ตึ๊งทำให้เด็กย้ายไปเรียนที่อื่นหมด ทำให้เกิดปัญหาอีกอย่างตามมาคือผู้ปกครองบางคนไม่มีเงินส่งค่าเล่าเรียนให้ลูกไปเรียนที่อื่นได้จึงทำให้เด็กหมดโอกาสทางการศึกษา

จากที่กล่าวมาทำให้เห็นถึงระบบการบริการทางการศึกษาของไทยขาดประสิทธิภาพ การศึกษามีการกระจายไม่ทั่วถึง ทำให้การศึกษาของไทยไม่ก้าวหน้าอย่างที่ควร

นายอิสระ พัฒนพิมพ์พงศ์

เดินทางในเส้นทางที่เดิมๆ ร้องเพลงซ้ำๆ ผู้คนบนรถบัสคันหนึ่ง... ได้มองเห็นความเปลี่ยนแปลงของแต่ละครั้งที่รถเคลื่อนผ่านบนถนนทอดยาวไปสุดสายตา ขนาบข้างด้วยทุ่งหญ้าสีเขียวขจี พร้อมกับการเดินทางไปสู่โรงเรียนร้างแห่งหนึ่งไปสู่อุทยานแห่งชาติ... ทำไมถึงเป็นโรงเรียนร้าง...?งง?... คำตอบแรก ครูไม่ดี... ครูไม่ค่อยสอน ครูมัวแต่สร้างผลงาน และคำตอบสุดท้ายคือผู้บริหารแย่... ลองนึกถึงเด็กๆ ใสๆ ที่ต้องถูกย้ายโรงเรียนจากโรงเรียนของพวกเขาที่ได้ชื่อว่า“โรงเรียนร้าง” ไปสู่สถานที่แห่งใหม่ พวกเขาไม่เข้าใจว่าผู้ใหญ่กำลังทำอะไร ผู้ใหญ่ก็ไม่เหลียวมองแม้แต่ส่งผลกระทบต่อเด็กบ้าง เมื่อสิ่งเหล่านี้ไม่ได้ถูกสร้างความเข้าใจ ก็ถูกแล้วที่ต้องปิดตัวลงอย่างถาวร แล้วทิ้งความเลวร้ายของความผิดพลาดที่พวกเขาไม่ได้ก่อขึ้นมา บทสุดท้ายคงจะต้องยอมรับว่าสิ่งที่เกิดจากความคิดเพียงแต่ผลประโยชน์ที่ได้จากความโลภ มันมีอนุภาพมากมายเพียงใดกับสังคม สุดท้ายนี้การที่จะนำต้นแบบของโรงเรียนร้างไปสร้าง มศว ตรอน คือการพัฒนา มากกว่าการทำลาย จึงเป็นสิ่งที่ทุกๆ คนกำลังมุ่งไปสู่ความก้าวหน้าของ มศว ตรอน นั่นเอง พวกเราขอเป็นอีกหนึ่งแรงจะร่วมพลังเพื่อสร้างสิ่งที่ดีๆ ไปสู่สังคมการศึกษาไทย

นางสาวสุรัชธานี รัตนวรรณ

รู้สึกสงสารคนในหมู่บ้านที่โรงเรียนในหมู่บ้านต้องยุบตัวลงเพราะเนื่องจากผู้บริหารไม่เข้ามาเอาใจใส่ดูแลโรงเรียนที่ตัวเองรับผิดชอบเลยรู้สึกเห็นใจคนในหมู่บ้านที่ต้องส่งลูกไปเรียนที่อื่นทั้งที่โรงเรียนในหมู่บ้านก็มีและในอดีตโรงเรียนแต่่าให้ก็เป็นสถานศึกษาที่ดีที่คนในหมู่บ้านแต่่าไเคยเรียน

นางสาวชุตินา ตีสุดจิต

จากการที่ได้ไปโรงเรียนแต่่าไหทำให้ได้สัมผัสชีวิตของคนในชนบท และความ เป็นอยู่ของชาวบ้านว่ามีการใช้ชีวิตความเป็นอยู่อย่างไรรวมทั้งได้รู้ถึงระบบการศึกษา สาเหตุที่โรงเรียนในหมู่บ้านถูกปิดรวมถึงความคิดความรู้สึกของชาวบ้านที่มีต่อบุคลากรอย่างไร

นางสาวจันทิมา แพนไรสง

รู้สึกประทับใจมากที่ชาวบ้านให้การต้อนรับที่ดี มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นกันเอง และต้องขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียนท่าสักที่ให้การต้อนรับ และให้ข้อมูลต่างๆที่เป็นประโยชน์ ต่อพวกเรา ซึ่งถ้ามีโอกาส ก็อยากที่จะไปอีกครั้งซึ่งสภาพแวดล้อม ก็น่าอยู่เป็นกันเองแบบชาวบ้านๆ ก็อยากจะบอกว่าตั้งใจไปหมู่บ้านแต่่าไห รู้สึกรักหมู่บ้านแต่่าไหมาก ขอขอบคุณจริงๆค่ะ

นางสาวอาทิตย์ยา แสงใส

ความประทับใจใน มศว ตรอน

การเข้าค่ายเพื่อร่วมกันก่อตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นในชุมชนของโครงการ มศว ตรอน ที่ผ่านมาได้สร้างความรู้ ประสบการณ์ และความประทับใจกับฉันอย่างยิ่ง จากกรที่ได้เข้าไปสอบถามข้อมูลของโรงเรียนที่เปิดทำการสอนกับชาวบ้านในหมู่บ้าน นั้น ได้รับการต้อนรับอย่างเป็นกันเองมากจึงทำให้ง่ายต่อการหาข้อมูล ซึ่งเป็นความรู้สึกที่ดีมากเลยและต้องขอขอบพระคุณผอ.โรงเรียนท่าสักที่ได้ให้ประวัติของโรงเรียน เต่าให้ที่ปิดตัวลงและขอบคุณอาจารย์ทุกท่านและลุงป้าในหมู่บ้านทุกคนที่ให้ข้อมูล และการต้อนรับที่ประทับใจกลับมาและฉันหวังว่าข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ อย่างยิ่งในการสร้างมหาวิทยาลัย ในโครงการมศว ตรอน ค่ะ

นางสาววรรณพร ศิริอังกุล

การไปศึกษาหมู่บ้านเต่าไหในครั้งนี้ ขอบเขตของการศึกษาข้อมูลคือ สาเหตุที่ทำให้โรงเรียนเหล่านี้ปิดตัวลง การเก็บข้อมูลเป็นเพียงแค่ข้อมูลเบื้องต้น จึงทำให้เป็นเรื่องไม่ยากที่จะเตรียมตัวในการซักถามชาวบ้าน ชาวบ้านก็ให้การต้อนรับเป็นอย่างดี เรามีความประทับใจมากกับรอยยิ้มที่ได้รับ พร้อมทั้งยังได้รับกำลังใจและชาวบ้านยังให้ข้อคิดที่ดีในการดำรงชีวิต ในการค้นคว้าหาความรู้พร้อมทั้งภาคภูมิใจในตัวเราที่เป็นนักศึกษาอีกทั้งยังเป็นของฝากที่ดีที่ได้รับติดตัวกลับบ้านในครั้งนี้

นางสาวอริชล อาสาสันติ

รหัสนิสิต 49110010392

FA2ED2T

วันที่ 9 - 11 สิงหาคม เป็นวันที่ข้าพเจ้าต้องไปออกค่าย มศว ตรอน พร้อมกับ อาจารย์และเพื่อนคณะศิลปกรรมศาสตร์ ณ จังหวัด อุตรดิตถ์ ซึ่งหน้าที่ในส่วน ของข้าพเจ้าคือ ลงพื้นที่ไปสำรวจโรงเรียนที่ต้องปิดการเรียนการสอนลง สิ่งที่ต้อง ทำคือ สัมภาษณ์สอบถามชาวบ้านในละแวกนั้นถึงสาเหตุที่ต้องปิดโรงเรียน ซึ่งการ ลงพื้นที่ครั้งนี้ทำให้ข้าพเจ้าได้เห็นถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านอย่างใกล้ชิด ทราบถึงปัญหาต่างๆ ของพวกเขา และสิ่งที่จะลืมไม่ได้เลยคือการร่วมมืออย่างดี และ ความมีน้ำใจของชาวบ้านที่ทำให้ข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ จดจำมาจนถึงทุกวันนี้

นางสาวกนกวรรณ โมตรีจิตร์

รหัสนิสิต 49110010372

FA2ED2T

สิ่งที่ข้าพเจ้าได้รับจากการไปเข้าค่ายที่ อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ คือ ข้าพเจ้าได้มีโอกาสไปสัมผัสกับธรรมชาติ อีกทั้งยังได้ไปสำรวจโรงเรียนที่ถูกปิดไป แล้ว และได้ทราบถึงสาเหตุของการที่โรงเรียนถูกปิด และได้เรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในหมู่บ้านแต่ะไ้ ผู้คนส่วนใหญ่ในหมู่บ้านประกอบอาชีพเกษตรกรรม และมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบพอเพียง และสิ่งข้าพเจ้าไม่มีวันลืมเลยก็คือความมีน้ำใจของคนในหมู่บ้านนั้นและข้อคิดดี ๆ ที่พวกเขาบ้านได้ให้แก่ข้าพเจ้า

นางสาวสุพิชญา ไกรคงจิตต์

รหัสนิสิต 49110010391

FA2ED2T

ค่ายในครั้งนี้ เป็นการออกค่ายที่แตกต่างจากค่ายที่เคยไปเราได้มีโอกาสลงพื้นที่ สัมผัสกับชาวบ้านอย่างจริงจัง เพื่อสอบถามข้อมูลที่เป็นสาเหตุ ให้โรงเรียนบ้านเต่าให้ต้องปิดตัวลงไป นอกจากข้าพเจ้าจะทราบข้อมูลแล้วยังได้รับประสบการณ์ในการที่ไปเป็นครูในอนาคตของข้าพเจ้าเพราะการบริหารโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้า พัฒนาการศึกษาของชุมชนอยู่ในกำมือของ...ครู

นางสาววัศราภรณ์ ผอมแก้ว

ขอขอบคุณ

- เจ้าอาวาสวัดหาดสองแคว และคณะสงฆ์วัดหาดสองแคว
- ผู้ให้ข้อมูลแก่นิสิตในการสัมภาษณ์จากทั้ง 5 ชุมชน ประกอบด้วย
  - ชุมชนบ้านแหลมคุณ
  - ชุมชนบ้านเต่าไห
  - ชุมชนบ้านวังตะเคียน
  - ชุมชนบ้านม่อนหินขาว
  - และชุมชนบ้านห้วยช้าง
- อาจารย์มรกต อารียะ
- อาจารย์พิทักษ์ วัฒนวิทย์กรรม
- อาจารย์ถนอม ชารักดี
- อาจารย์วาทิต สุวรรณสมบุญ
- อาจารย์ยงยุทธ ผันแปรจิต
- อาจารย์ศุภรัตน์ฉัตร จันทร์ทอง
- อาจารย์รวีวรรณ วรรณวิไชย
- อาจารย์ปรารถนา คงสำราญ
- คุณกฤษณา สังคริโมกข์
- คุณพัชรบูลย์ เนียมสุวรรณ
- คุณณิชาธิสา พรประเสริฐรัตน์
- คุณอรอุมา รุ่งเรืองวนิชกุล

ภาพกิจกรรม

